

Na Krasu in v Brkinih se je medved v zadnjih časih stalno naselil

Triinpetdeset kulturnih kapljic popestrilo pet goriških poletnih večerov

19

Na prihodnjih volitvah dve preferenci, ena za vsak spol?

kakšna usoda nas čaka

Primorski dnevnik

NEDELJA, 5. AVGUSTA 2012

št. 184 (20.507) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

CENA V SLOVENIJI 1,20 €

Pravica do zdravja in pravica do dela

DUŠAN UDOVIČ

Primer železarne Ilva v Tarrantu, kjer so sodniki v preteklih dneh odredili zaplenbo obrata zaradi smrtonosnih indeksov onesnaževanja, je na dramatičen način obudil problem, ki je v Italiji (in ne samo v Italiji) odprt od vedno, gotovo od začetka ere moderne industrializacije. Je mogoče vzpostaviti neko sprejemljivo ravnotežje med delom in zdravjem, dvema osnovnima dimenzijama in hkrati tudi pravica v človekovem življenju?

Ni enostavno, a je mogoče, tako kot v razvitem svetu dokazujejo številne sodobne industrije, ki so dosegle zadovoljivo omejitev škodljivih emisij v okolje po evropskem normativu, ki to predpisuje. No, za železarne in podobne težke industrije je težko verjeti, da lahko postanejo do okolja povsem nedolžne. Ampak to, kar so sodniki razkrili v Ilvi, je dobesedno srhljivo. Gre za desetletja popolnega spregledovanja vseh pravil varovanja okolja, sistematičnega in z običajno korupcijo začinjena kršenja predpisov. Čista logika profita in nič drugega. Posledica je v par generacijah na tisoče težko obolelih in predčasno umrlih prebivalcev, vse je podprto z dokazi.

Delavci protestirajo proti zasegu obrata in imajo prav, saj daje Ilva življenje (in smrt) kakim dvajset tisoč družinam. A imajo prav tudi sodniki, ki so spričo nemogočih razmer odredili zaseg. Ko bi le ta dramatična zgodba pomenila premik v smer reševanja problema sobivanja zdravja in dela. A skepsa je upravičena, saj je primer Ilve v Italiji le vrh ledene gore.

GOSPODARSTVO - Slabe ocene bonitetne agencije

Črna pika agencije S&P tako Italiji kot Sloveniji

Slovenija z ocene A+ na A; Italija: 15 bank pod vprašajem

DOBERDOB - Zaenkrat ni težav z oskrbo s pitno vodo

Suša pesti kmete in divjad, po vodo hodijo tudi k jezeru

DOBERDOB - Suša pesti kmete in divjad, po namestitvi novih vodovodnih cevi in gradnji vodovodnih bazenov pa zaenkrat ni težav z oskrbo s pitno vodo. Kdor se s kmetijstvom ukvarja ljubiteljsko, se bo moral zadovoljiti z manjšim

pridelkom in bo moral še kar nekaj dni počakati, da bo posadil sadike jesenskih povrtnin. Vinogradniki pa skušajo posledice suše omiliti z zalivanjem trt. Tako se v zadnjih dneh marsikateri kmet odpravlja s cisternami po vodo do Do-

berdobskega jezera, katerega gladina je letos posebno nizka: manj vode je bilo nazadnje leta 2003, ko se je izsušila glavna »roja«, ki povezuje »bezne« na doberdobski strani s tistimi na jameljski.

Na 16. strani

RIM, LJUBLJANA - Bonitetna agencija Standard&Poor's je osvrknila tako Italijo kot Slovenijo. Za Italijo napoveduje nadaljevanje recesije tudi v letu 2013, znižala pa je oceno 15 italijanskih bančnih zavodom.

Sloveniji je S&P znižal oceno kreditnega dolga za eno stopnjo, in sicer od A+ na A, obeti za naprej pa so negativni. Med razlogi za znižanje ocene je navedel naraščajočo politično polarizacijo in pomanjkanje konsenza med političnimi strankami, kar predstavlja tveganje za načrtovane strukturne reforme v državi.

Na 2. strani

Paoletti zagovarja oddajo v najem Expo Mittelschola

Na 5. strani

Karin Štoka kandidira za kraljico terana 2012

Na 6. strani

Ganljivi spomini Izraelca in Palestinca

Na 6. strani

Gasilci stražijo pogorišče na Sveti Gori

Na 16. strani

Furlanski izseljenci se prilagajajo časom

Na 17. strani

Skrunilci grobov na pokopališču v Pevmi

Na 18. strani

OLIMPIJSKE IGRE V LONDONU Veliko pričakovanje za današnji moški finale na 100 metrov

Jamajčan Usain Bolt je favorit sprinta na 100 metrov, a danes v finalu ne bo imel lahkega dela

ANSA

Prehranska dopolnila, olja in kozmetični izdelki znamke

planet zdravja planet of health

v trgovini

(Vida Legiša) v Sesljanu, 54/D

OLJE 88 29,75€ 20,00€
OLJE 90 Po sončenju 29,75€ 23,00€

(ob trgovini koles Motorbike, blizu hotela Ai sette nani)

Železnina Terčon

plissé

NABREŽINA 124

tel. 040 200122

DISCOUNT MATERASSI

PROMOCIJSKA CENA ZA

ležišče lateks višina 20 cm	€ 299,00 enop.	€ 598,00 dvop.
Ležišče ortopedsko vzmeti	€ 238,00 enop. € 476,00 dvop.	€ 119,00 enop. € 238,00 dvop. -50%
Ležišče ločene vzmeti	€ 498,00 enop. € 996,00 dvop.	€ 249,00 enop. € 498,00 dvop. -50%
Ležišče memory foam	€ 698,00 enop. € 1.396,00 dvop.	€ 349,00 enop. € 698,00 dvop. -50%
Vzglavniki lateksa in memory foam	€ 98,00	€ 49,00 -50%
Električni počivalnik	€ 1.590,00	€ 790,00 -50%

Trst, ul. Rossetti, 6 - na vogalu z ul. Giotto
pon. 15.45 - 19.30
tor. - sob. 9.15 - 12.45 in 15.45 - 19.30
Tel.: 040.37.11.35

GOSPODARSTVO - Slabe ocene bonitetne agencije

Standard&Poor's ošvrknil tako Italijo kot Slovenijo

Bonitetna agencija znižala oceno 15 italijanskim bankam, Sloveniji pa za eno stopnjo

RIM, LJUBLJANA - Bonitetna agencija Standard&Poor's je vzela na gospodarsko piko tako Italijo kot Slovenijo. Za Italijo je predvidela »globljo in daljšo recesijo« z znižanjem bruto domačega proizvoda za 2,1 odstotka v letošnjem letu in dodatnega 0,4 odstotka v prihodnjem letu. Po njenem mnenju se italijansko gospodarstvo - za razliko od gospodarstev drugih držav evrskega območja, kot sta Francija in Nemčija - še ni opomoglo od recesije iz obdobja 2008-2009. Posledice le-tega so vidne predvsem v finančnih institucijah. Zato ni presenetljivo, da je bonitetna agencija S&P znižala bonitetno oceno 15 italijanskih bank, med katerimi je tudi Monte dei Paschi di Siena.

S&P je vzela v pretres 32 italijanskih bančnih zavodov. Unicredit in Intesa San Paolo sta ohranili dosedanjo oceno (ki ju je bila agencija S&P znižala pred nekaj tedni ...), od ostalih pa je le 15 bank obdržalo dosedanjo raven.

Kar se Slovenije tiče, pa je bonitetna agencija Standard&Poor's sledila odločitvi druge tovrstne agencije Moody's. Sledna je v četrtek znižala oceno kreditnega dolga Sloveniji za tri stopnje. S&P se je odločila, da zniža oceno za eno stopnjo, in sicer z A+ na A, obete za naprej pa je tako kot Moody's ohranila negativne.

S&P je med razlogi za znižanje ocene navedel naraščajočo politično polarizacijo in pomanjkanje konsenza med koalicijskimi strankami. To po oceni agencije predstavlja tveganje za načrtovane strukturne reforme v državi. Zaradi politične negotovosti obstaja namreč tveganje za načrtovanje proračuna, pokojninsko in zdravstveno reformo, reformo trga dela in ostale reforme.

Povečujejo se tudi težave bančnega sistema. S&P opozarja na zamude pri krepitvi bančnega sistema, še posebej za dve glavni banki, Novo Ljubljansko banko in Novo Kreditno banko Maribor.

Negativni obeti za bodoče ocene slovenskega državnega dolga ostajajo nespremenjeni. S&P dopušča možnost znižanja obetov, če bo bančni sistem še oslabil in če bo politika odlašala s strukturnimi reformami.

Ocena Slovenije je pri S&P kljub tretjemu znižanju od lanskega oktobra še naprej sorazmerno solidna, medtem ko je pri Moody's le še dve stopnji stran od območja špekulativnosti.

Sedež bonitetne hiše Standard&Poor's v New Yorku

ANSA

SIRIJA - Rusija in Kitajska kritični do resolucije GS ZN

Novo nasilje v Damasku in Alepu Uporniki pripravljajo novo ofenzivo

DAMASK - Sirsko prestolnico Damask je včeraj pretreslo več močnih eksplozij, nebo nad mestom pa so preletavali helikopteri. Po navedbah očitvecev vse kaže, da uporniki proti režimu Bašarja al Asada pripravljajo novo ofenzivo. Nasilje se nadaljuje tudi v Alepu na severu države.

Sirske vladne sile so po navedbah opozicijskih aktivistov v Damasku v sredo zvečer izvedle krvavo operacijo, v kateri je bilo ubitih na desetine ljudi. Po navedbah ameriške tiskovne agencije AP včerajšnji boji kažejo, da se uporniške sile v prestolnici ponovno organizirajo. Spopadi so bili tako kot prejšnjo noč v južnem predmestju Tadamon, v nasilju v okrožju Džobar je umrlo najmanj šest ljudi.

Poleg Damaska je v zadnjih tednih najhujše v največjem sirskega mesta Alep, kjer vladne sile nadaljujejo z obstreljevanjem položajev upornikov. Sirska vojska je včeraj tako s tal kot iz zraka bombardirala okrožje Salahedin.

"Bombardiranje je bilo najhujše doslej," je za francosko tiskovno agencijo AFP povedal poveljnik opozicijske Svobodne sirske vojske. S topovi in letali so obstreljevali tudi četrti Šar in Sukari.

Neimenovani visoki predstavnik vladnih varnostnih sil je sicer povedal, da se glavni boji še niti začeli niso. "Bitka za Alep se ni še niti začela. Kar se dogaja zdaj, je le predjed. Glavna jed še pride," je zagrozil. Po njegovih besedah so nove vojaške okrepitve že prišle in trenutno naj bi bilo na terenu najmanj 20.000 vojakov. Okrepitve naj bi bile tudi na strani upornikov.

Med žrtvami nasilja v Siriji je tudi znani televizijski novinar Mohamed al Said, ki naj bi podpiral Asadov režim. Kot so sporočili iz opozicijskega Sirskega observatorija za človekove pravice s sedežem v Londonu, so novinarja sirske državne televizije ugrabili 19. julija na njegovem domu na obrobju Damaska in ga nato umorili. Odgovornost za napad je prevzela islamistična skupina

Fronta Al Nusra, ki je na spletni strani navedla, da je al Saída usmrtila "v podduk ostalim podpornikom režima", navaja AFP. Krvavi konflikt v Siriji je od marca lani zahteval več kot 21.000 smrtnih žrtev.

Ruski veleposlanik pri Združenih narodih Vitalij Čurkin pa je včeraj ostro napadel v petek sprejeto resolucijo Generalne skupščine ZN o Siriji, ker po njegovih besedah le še dodatno podžiga delitve glede reševanja krize. "Resolucija ne bo pripomogla k temu, da bi sprti strani začeli v dialogu iskati mirno rešitev spora," je prepričan Čurkin.

Generalna skupščina ZN (GS ZN) je v petek z veliko večino podprla resolucijo, s katero je obsojila nasilje sil sirskega predsednika Bašarja al Asada, hkrati pa je pozvala Varnostni svet ZN (VS ZN) k odločnejšemu reševanju sirskega konflikta. Resolucijo je podprlo 133 držav, 12 jih je bilo proti, 31 pa se jih je vzdržalo. Proti resoluciji se je med drugimi izrekla Kitajska.

Cicchitto (Ljudstvo svobode) jezen na Casinija

RIM - Vodja poslancev Ljudstva Svobode Fabrizio Cicchitto je jezen na vodjo sredinske UDC Pierferdinanda Casinija. Vzrok: njegovo vse bolj očitno koketiranje z levosredinskim duom Bersani-Vendola.

»Casini bo predal državo levi!«, je zagrmel nekdanji socialist, Craxijev privrženec Cicchitto. Casini je sicer napovedal, da naj bi na volitvah nastopil samostojno, namignil pa je na možnost poznejšega sporazuma z Demokrasko stranko. Prav to povolilno zaveznitvo naj bi Cicchitto spravilo ob živce. Slednji se je obreignil tudi ob vodjo Demokraskе stranke Pier Luigi Bersanija. Po njegovem mnenju naj bi bil politično dvoumen: v parlamentu podpira Montijevo vladno, obenem pa se povezuje s SEL in napoveduje sodelovanje z UDC.

Cicchitto ima druge račune. Po njegovem mnenju bi moral Casini stopiti v navezo z Ljudstvom svobode, da bi ustvarili veliko sredinsko stranko, ki naj bi bila povezana z evropsko Ljudsko stranko. Vodja poslancev Berlusconi je stranke sedaj le upa, da se bo Casini vendarle premislil.

Umrli je Renato Nicolini, »izmisli« si je Rimsko poletje

RIM - V sedemdesetem letu starosti je umrl Renato Nicolini, arhitekt, profesor, znan pa predvsem po tem, da si je kot rimski občinski odbornik za kulturo zamislil Rimsko poletje, prireditev, ki je pomenila kulturno renesanso glavnega mesta po letih terorizma in svinčenih časov.

Občinski odbornik je postal za časa županovanja Carla Giulia Argana, nadaljeval je svoje delo z županoma Luigi Petrosellijem in Ugom Veterejem. V tem desetletnem obdobju je - komunist - preobrazil kulturne dejavnosti v glavnem mestu, bil je inventiven, nekonvencionalen. Vedno je bil hvaležen županu Arganu, brez njega se ne bi dalo storiti to, kar je bilo storjeno, je večkrat poudaril. Leta 1983 je bil v vrstah Komunistične partije Italije izvoljen v parlament. Parlamentarec je bil tri zakonodajne dobe, zadnjič v vrstah Demokraskе stranke levice.

Obenem je bil tudi odbornik za kulturo občine Neapelj. Nazadnje je pristopil k Demokraski stranki, a je - po razočaranju - raztrgal člansko izkaznico. Kot profesor je odšel »v izgnanstvo« v Reggio Calabria, zatem se je ponovno vpisal v DS, da bi lahko kandidiral za prvega občana. Zbolet pa je in včeraj zatislil oči.

ZDA - Medtem ko se volilna kampanja zaostrojuje

Obama si ob 51. rojstnem dnevu želi predvsem zmage na volitvah

WASHINGTON - Ameriški predsednik Barack Obama je včeraj dopolnil 51 let in ne skriva, česa si najbolj želi. To je zmaga na predsedniških volitvah 6. novembra in nov štiri letni mandat v Beli hiši. Republikanci, ki bodo storili vse kar morejo, da se to ne zgodi, so Obami za rojstni dan odprli šaljivo spletno stran in svojim demokraskim kolegom v nacionalnem odboru stranke poslali torto s pripisom, da te torte Obama ni spekel sam.

Gre za norčevanje iz predsednikovega besednega spodrsjlaja, ko je v govoru dejal, da podjetniki niso sami zgradili cest in mostov, ki jih potrebujejo za svoj posel. Vzet iz celote pa je stavek zvenel kot trditev, da poslovneži niso sami ustvarili svojega posla. Kampanja Obamovega republikanskega nasprotnika že več kot teden dni veselo vrti oglase s to izjavo.

Na spletni strani pa lahko podporniki republikancev podpisujejo čestitke Obami za rojstni dan. Besedilo ene od čestitk pravi, da brezposelni voščilec nima denarja za darilo, ampak bo slekel tudi zadnjo srajco za Obama. Na drugi je do pasu razgaljeni ruski predsednik Vladimir Putin, na tretji spet

BARACK OBAMA
ANSA

predsednik Venezuele Hugo Chavez.

Na četrti pa je predsednica senatnega odbora za obveščevalne dejavnosti demokratka Dianne Feinstein, ki pravi, da je novica o rojstnem dnevu ušla v javnost. Gre za norčevanje iz kritik na račun predsednika, da namenoma objavlja zaupne podatke o vojni proti terorizmu, da se prikaže v dobri luči.

Demokrati so torto poslali republikancem nazaj na njihov nacionalni odbor s študijo Romneyjevega davčnega načrta, ki ugotavlja, da bo republikanski predsednik dodatno znižal davke bogatim in povišal vsem ostalim.

Obama je sicer rojstni dan preživel zasebno v letovišču Camp David, že v četrtek pa je privrženec na Floridi dejal, da si najbolj želi zmage v tej zvezni državi in s tem tudi vnovične osvojitve Bele hiše. Pravo slavo bo 12. avgusta v Chicagu, kjer bo Obama v svoji hiši gostil ljudi, ki bodo pripravljani na široko odpreti denarce za njegovo volilno kampanjo. Romney pa je že v petek dobil odmevno darilo. Njegovo kampanjo je na zborovanju v Idaho javno podprl filmski zvezdnik in režiser Clint Eastwood.

Republikanec Eastwood je letos poskrbel za razburjenje z nastopom v reklamah za avtomobilsko podjetje Chrysler, ki so jo predvajali v polčasu finalne tekme ameriške nogometne lige. V njej Eastwood pravi, da je v Ameriki sedaj šele polčas, kar so nekateri razumeli kot podporo Obami, ki je rešil avtomobilsko industrijo pred propadom s proračunsko pomočjo. Eastwood je takrat dejal, da ne podpira nobenega kandidata, ampak je posnel oglaševanje v podporo ameriški duhu in delovnim mestom. V Idaho pa je dejal, da Amerika potrebuje zagon, zato podpira Romneyja, ki bo uvedel bolj pošteno davčno politiko.

AFRIKA - Pogovori se nadaljujejo

Sudan in Južni Sudan dosegla sporazum o nafti

ADIS ABEBA - Sprta Sudan in Južni Sudan sta dosegla sporazum o delitvi dohodkov iz naftne industrije, je včeraj v Adis Abebi v Etiopiji sporočil posrednik Afriške unije Thabo Mbeki. Glede proizvodnje in izvoza nafte pa se strani še pogajata, je dodal. "Strani sta se dogovorili glede vseh finančnih dogovorov glede nafte," je pojasnil Mbeki ob robu pogajanj med Sudanoma v prestolnici Etiopije. Zdaj naj bi se pogovori nadaljevali o nadaljnjih korakih, "kot so, kdaj naj naftna podjetja začnejo s proizvodnjo in izvozom", je še dodal. Kdaj pa naj bi se pogajanja med državama nadaljevala, ni navedel.

Južni Sudan je kasneje sporočil, da bo za transport vsakega 159-litrskega sodarja nafte sudanskih naftovodov plačal 9,48 dolarja. Te cene naj bi veljale tri leta in pol, nato pa se bodo lahko pogajali o nižjih cenah ali pa prenehali uporabljati sudanski naftovod. Južni Sudan namreč upa, da bo do takrat lahko že začel uporabljati naftovod preko Kenije.

Državi sta v sporu predvsem zaradi vprašanja točne razmejitev z nafto bogata

ter obmejnege območja ter uporabe naftne industrije v Sudanu. V Južnem Sudanu, ki se je osamosvojil pred letom dni, je približno dve tretjini naftnih polj, medtem ko je naftna industrija, preko katere poteka izvoz, ostala v Sudanu. Zaradi spora je Južni Sudan januarja ustavil proizvodnjo nafte, pa čeprav ta predstavlja kar 98 odstotkov prihodkov države. S tem pa so ogrozili gospodarstvu obeh držav, zaradi česar so se spori še okrepili in znova je spregovorilo tudi orožje. Z mejnega območja je zaradi spopadov, za katere strani obtožujeta druga drugo, pobegnilo prek 200.000 ljudi, Združeni narodi pa opozarjajo na humanitarno katastrofo.

V četrtek se je sicer iztekel rok Varnostnega sveta Združenih narodov, do katerega bi morali državi doseči mirovni sporazum, vendar do ukrepanja VS ZN ni prišlo. V petek se je v Južnem Sudanu mudila tudi ameriška državna sekretarka Hillary Clinton, ki je oba Sudana pozvala k sodelovanju in h koncu spopadov, saj da bosta kljub ločitvi ostala "neločljivo povezana". (STA)

ČLOVEK IN ŽIVALI - Na Kras in v Brkine prihaja s Kočevskega in z Učke

Navaditi se bomo morali na sobivanje z medvedom

V bližino Sežane se je medved naselil stalno - Odstrel živali je premajhen

SEŽANA - V zadnjih mesecih se na Krasu in v Brkinih pogosteje opaža medveda. Največkrat ga vidijo lovci, opazijo pa tudi naključni sprehajalci in kolesarji. Rad obišče krmišče ali čebelnjak, sicer pa trenutno škode na drobnici po medvedu rejci ne opažajo. Gozdarji pravijo, da je medved v prostoru sicer prisoten že vrsto let, da pa se je v zadnjem letu tudi stalno naselil.

Tako se je pred nekaj dnevi v okolici Sežane sprehajal tri- do štiriletni kosmatinec. »Tu je prisoten že dlje časa, vendar ne povzroča nobenih težav, zato so skrbi odveč,« pojasni Andrej Sila s sežanske enote Zavoda za gozdove Slovenije. »Kokoška, Sedovnik, Tabor nad Povirjem, očitno je medved tu našel ugodne pogoje za bivanje. Sicer pa ga na tem območju vidimo že vsaj 15 let.« Tudi predsednik kozinske Lovske družine Videž Vojko Lazar pravi, da so medvedi v prostoru stalnica. »Pogosteje pa se opažajo od letošnje pomladi. Srečujemo jih predvsem ob nekdanji meji z Italijo, pojavljajo se na krmiščih ob vznožju Slavnika. V naše kraje prihaja medved s Kočevskega, ki je osrednje območje bivanja te velike zveri v Sloveniji, in z Učke.« Stalno medveda srečujejo tudi v Brkinih. »Videli so ga na cesti med Materijo in Gradišico, pa nad Artvižami, kjer so krmišča, pred nekaj dnevi na Misličah in proti Mršam tudi,« je povedala Helena Gašperšič z Artviž. »Ne dela pa trenutno škode. Nam je medved pred dvema letoma poklal tele in kravo, potem pa težav z njim nisimo imeli več.«

Koliko medvedov živi po Krasu in Brkinih, ni znano, opazen pa je porast. »Medveda privablja spremenjena krajina, ki se zarašča, in hrana. Tako so prišli najprej srnjad, potem jelenjad in pra-

Po gostoti medvedov je Slovenija v Evropi na vrhu, takoj za Romunijo

šiči, nazadnje pa še medved in volk,« pravi Sila. »Medved ima na južnem Primorskem namreč idealne pogoje za bivanje. Mile zime in relativno dosti hrane. V Brkinih mu gotovo dišijo jabolka.« Škode na drobnici in drugih rejnih živalih po medvedu niso velike, še pove. »Medved potrebuje mesno hrano pred pomladjo, da se telesno okrepi, in pred zimo, da si nabere toščice. Posamezne živali se lahko specializirajo na mesno hrano in takrat povzročajo večjo škodo. Problem rešujemo z izrednim odstrelom. V naselja ga

privablja predvsem hrana, bodisi klavni ostanki, jabolka, pokvarjena hrana, odvržena na rob vasi. Zato ni naključje, da prevrne kakšno kanto ali prebrska smetišče. Menim, da se bo treba nanj kar navaditi.«

Človeku ni nevaren; če se z njim srečamo, je najboljša rešitev neopazen umik, svetuje Vojko Lazar. »Med sprehodom po gozdu pa ni napak, če smo glasni. Medved se bo namreč pred hrupom umaknil. Drugače pa je, če srečamo medvedko z mladičem. Ona v strahu za mladiča napade brez opozorila. To

se sicer v gozdu redko dogaja, če pa se nekomu zgodi, je v veliki nevarnosti.«

Po strokovni oceni, narejeni na temelju obsežnih raziskav iz leta 2007, je v Sloveniji 440, največ 500 medvedov, Andrej Sila pa njihovo število ceni na 700 primerkov. Po gostoti medvedov smo v Evropi na vrhu, takoj za Romunijo. Po besedah Mihe Krofla z Biotehniške fakultete, ki sodeluje pri podobni raziskavi o volkovih, pa je številčnost medveda pod naravno zmogljivostjo okolja, smo lahko nedolgo nazaj prebrali v Sobotni priligi Dela. »Glede na naravne danosti bi lahko pri nas živelo še bistveno več medvedov.« Helena Gašperšič pa pravi, da je že sedaj število živali previsoko, »odvzem iz narave pa premajhen. Zemljišča, na katerih pasemo, so razdrobljena, zato ni mogoče uspešno varovati ne živine ne krme.« Smrtnost medvedov je iz leta v leto različna.

Lani so 40 živali odstrelili z rednim odstrelom, šest z izrednim, preostali primeri do številke 64 pa so poginili zaradi povozov, nesreč in drugih razlogov. Na južnem Primorskem je ministrstvo za okolje odobrilo odstrel treh živali, kar so lovci tudi izpolnili, sicer pa je smrtnost v povprečju od pet do sedem živali na leto.

Irena Cunja

Smrtna nesreča avstrijskega alpinista in alpinistke

TRBIŽ - Dva avstrijska alpinista, moški in ženska, sta se smrtno ponesrečila na Visoki Beli špici, vrhu v trbiški občini. Nesreča naj bi se zgodila že v petek ali celo v četrtek, trupli obeh pa so našli včeraj.

Oba ponesrečenca sta zdravnika. Moški je bil star 48 let, ženska 40, službovala sta v bolnišnicah v Celovcu oziroma v Beljaku. Iskranje obeh alpinistov se je začelo prav potem, ko je vodstvo obeh bolnišničnih obvestilo avstrijske oblasti, da se zdravnika nista javila na službenem mestu. Avstrijski gorski reševalci so obvestili italijanske, ki so začeli iskanje na italijanski strani Alp.

Včeraj v dopoldanskih urah so ju našli prav italijanski gorski reševalci iz Rablja in finančne straže z Nevejskega sveta. Ponesrečenca sta se vzpenjala v navezi, saj so ju reševalci našli privezana na dnu kakih 50 metrov globokega prepada. Potek nesreče šeni pojasnjen. Po vsej verjetnosti se jima je med vzpenjanjem nekaj zataknilo in alpinista sta zgrmela v prepad, padca pa nista preživela.

Požar pri Kaštelu

KAŠTEL - V hrvaški istri v bližini mejnega prehoda Kaštel (slovenski prehod Dragonja) je včeraj dopoldne izbruhnil gozdni požar. V nekaj urah je zgorelo več kot dva hektarja mešanega gozda, gašenja je bilo težavno, ker sta ga ovirala veter in težko dostopen teren.

Deželne smernice za »dimenzije šolske mreže«

TRST - Deželna vlada Furlanije-Juljske krajine je na predlog odbornika za šolstvo Roberta Molinara izdelala smernice deželne načrta za tako imenovane »dimenzije šolske mreže«, ki bo veljal v šolskem letu 2013-2014. »Na splošno« bodo morale šolske institucije vseh stopenj šteti po najmanj 600 vpisanih šolarjev, v goratih območjih in »območjih, za katere so značilne jezikovne posebnosti« pa po najmanj 400 šolarjev. Vsaka sekcija otroškega vrtca bo morala šteti vsaj 30 otrok, vsaka osnovna šola vsaj 50 učencev (ali pet razredov), vsaka nekdanja nižja srednja šola po 45 dijakov, vsaka višja srednja šola po 100 dijakov.

PROMET - Dolge kolone turistov na cestah v FJK in Sloveniji

Pri Moščenicah 8 kilometrov, na primorski avtocesti kar 25!

Kolona vozil pred avtocestnim izhodom pri Moščenicah

BUMBACA

TRST, GORICA, KOPER - Prva sobota v avgustu je na cestah Furlanije-Juljske krajine in Slovenije potekala v znamenju zelo gostega prometa z dolgimi kolonami vozil in urami čakanja pri cestninskih postajah oziroma mejnih prehodih s Hrvaško.

V Furlaniji-Juljski krajini je bil prometno najbolj problematičen že spet izhod s cestninske postaje pri Moščenicah. Tu se je okrog poldneva ustvarila kakih osem kilometrov dolga kolona. Potniki so morali čakati skoraj uro preden so izvozili na hitro cesto v smeri Slovenije. Cestno podjetje Anas je sporočilo, da je pretok znašal od 2.600 do 2.800 vozil na uro. V petek so pri

Moščenicah zabeležili 28.300 prehodov, kar pa je manj kot v enakem obdobju (prvi petek v avgustu) lani (30.200 prehodov). Pomeni, da se je - kljub gostemu prometu - manj ljudi odločilo za odhod na počitnice (vsaj v začetku avgusta). Dolge vrste vozil so se ustvarile tudi pri izhodu z avtoceste Trst-Benetke za Lignano. Turisti iz Avstrije in Nemčije so morali čakati do eno uro preden so lahko izvozili z avtoceste.

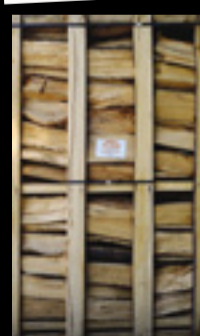
»Vroč« je bilo tudi na primorski avtocesti. Pred Logatcem v smeri Koprja je dopoldne zgorelo tovorno vozilo. Promet je bil dalj časa ustavljen, tako je nastala več kot 25 kilometrov dolga vrsta vozil. Promet je nato dalj časa

potekal le po prehitvalnem pasu. Šele popoldne je promet stekel hitreje, zastoj pa je za nekaj ur zakasnil stik turistov z obalo.

Zastoji so nastali tudi od Fernetičev proti Gabrku, 15-kilometrski zastoj pa je bil na cesti Krvavi potok-Kozina-Starod. V Dragonji je bila okrog popoldneva čakalna doba pri vstopu v Slovenijo 45 minut, pri izstopu iz države pa eno uro. Od mejnega prehoda Dragonja in do kraja Kaštel je promet zaradi prometne nesreče obstal, na avtocesti proti notranosti Istre pa se od mejnih prehodov Dragonja (hrvaški prehod Kaštel) in Sečovlje (Plovanija) vila okoli petkilometrski kolona.

Za hladne dni...

AKCIJSKA PONUDBA
do razprodaje zalog!

DRVA
visoko gorska siva bukev,
tesno zložena v paleti,
dimenzije 1x1x1,8 = 1,8 m3

134€
paleta

DOSTAVA NA DOM
vklj. v ceno
do 30km od
Gorice

PELETI
Visoko kalorični peleti - bukva/smreka
v vrečah po 15 kg, na paleti 1050 kg.

220€
na paleti:
1.050kg

tona

DOSTAVA NA DOM
vklj. v ceno
do 30km od
Gorice

BRIKETI z LUKNJO
Visoko kalorični z luknjo v sredini

185€
na paleti je 100
paketov po 10kg

tona

DOSTAVA NA DOM
vklj. v ceno
do 30km od
Gorice

GSM:
+386 31 770 410
legnaacasa@gmail.com

ISČEM SODELAVCA S KAMIONOM (dvigalo ali nakladalna rampa) ZA RAZVOZ BLAGA.

VOLITVE V DEŽELNI SVET FJK - Predlog leve sredine za večjo zastopanost žensk

»Dvojna volilna preferenca bi bila danes najmanjše zlo«

Zakonski predlog 215 uvaja možnost dvojne preference: eno za vsak spol

Šestindvajset deželni svetnikov, med katerimi so vsi člani leve sredine ter svetnica Severne lige in predstavnik upokojevcem, je 17. julija predložilo zakonski osnutek št. 215, ki uvaja tako imenovano dvojno preferenco (glej tudi sosednji članek). Če bo sprejet, bo lahko vsak volivec na prihodnjih deželnih volitvah oddal največ dve preferenci (in ne samo eno, kot doslej). Volivec, ki bo želel podpreti dva kandidata, pa bo moral upoštevati njun spol: ena preferenca bo šla moškemu, druga ženski. Če bo volivec oddal obe preferenci moškemu ali obe ženski, bo druga razveljavljena.

Ženske, ki se prepoznajo v Demokratični stranki, so včeraj sklicale tiskovno konferenco, da bi javnost seznanile z zakonskim osnutkom, katerega prvega podpisnika je njihova predstavnica Annamaria Menosso. A tudi zato, da bi na deželne predsednika Renza Tonda in njegovo koalicijo, naslovile javni apel, naj ga podpre. Kajti za sprejetje omenjenega osnutka je potrebna absolutna večina (oz. vsaj dodatnih pet glasov).

Kot je pojasnila podpredsednica deželne komisije za enake možnosti Anna Maria Mozzi, so se pri predložitvi osnutka zgledevali po zakonu o dvojni preferenci, ki ga je lani sprejela Dežela Kampanja. Ustavno sodišče je namreč zavrnilo tožbo, ki jo je proti Kampanji vložila rimska vlada, zato je tako besedilo očitno sprejemljivo.

Na tiskovni konferenci, ki jo je vodila koordinatorka tržaških demokratk Laura Marcucci, je bilo slišati, da je Demokratična stranka zelo občutljiva do ženske zastopanosti v politiki. To je potrdil pokrajinski tajnik Francesco Russo, ki je prepričan, da je tovrstni zakonski osnutek v danih razmerah najmanjše zlo, ki lahko spodbudi večje vključevanje žensk v politiko. Pokrajinska odbornica Adele Pino pa je spomnila, da javnost od žensk zahteva večjo strokovnost kot od moških kandidatov: ko je v javnost prodrla vest, da Debora Serracchiani kandidira za predsednico dežele FJK, so se v Ljudstvu svobode začeli spraševati, kakšne kompetence ima videmska odvetnica ... Adele Pino je tudi spomnila, da gospodarska kriza ne pozna spolnih razlik: v teh hudih mesecih izgubljajo službo tako moški kot ženske.

Senatorica Tamara Blažina je med drugim dejala, da je poslanska zbornica odobrila osnutek, ki uvaja možnost dvojne preference na občinskih volitvah; po njeni oceni ga bo v kratkem odobrila tudi senat. Tudi od tu bi lahko torej prišla spodbuda k bolj uravnoteženi zastopanosti žensk in moških v italijanski politiki. (pd)

Sodelujoči na včerajšnji tržaški tiskovni konferenci; podobni dogodki so potekali tudi v ostalih mestih Furlanije Julijske krajine

KROMA

POLITIKA - Ob robu predstavitve zakonskega osnutka 215

Do kdaj razmerje 3 : 56?

Število izvoljenih deželni svetnic je nespodobno - Novi zakon ne bi uvedel privilegijev

Zadeva je našim bralcem znana, v sedanjem morju informacij (in problemov) pa je najbrž večina nanjo pozabila. Zato je včerajšnja tiskovna konferenca Demokratične stranke ponudila priložnost, da jo obnovimo.

Seznam svetnikov in svetnic, ki v tej deseti zakonodajni dobi sedijo v deželnem svetu Furlanije Julijske krajine, je nespodoben ... ali vsaj ni v skladu s tem prostorom in časom: v tretjem tisočletju je ženska zastopanost v parlamentu dežele, ki velja za razvito, omejena na število tri. Samo tri ženske so bile namreč leta 2008 izvoljene v deželni parlament. In koliko je njihovih moških kolegov? 56! Osebo ne morem verjeti, da je tako razliko narekovala kakovost; da so volivci raje izbrali moške kandidate, ker so bolj-

ši politiki kot njihove ženske tekmice.

»Moškocentričnost« in mizoginija sta očitno enako prisotni med volivci različnih političnih opcij. Nobena stranka ni blestela: po eno svetnico so izvolili simpatizerji Demokratične stranke (Annamaria Menosso), Severne lige (Maro Piccin) in Ljudstva svobode (Alessio Rosolen), ki je kasneje prešla h gibanju Un'altra regione). To so dejstva, vse ostalo je politična propagandna. Ali, če vam je ljubše, besede v vetru.

Da bi vsaj delno popravilo sramoto, je šestindvajset deželni svetnikov (predvsem leve sredine, a ne samo) predložilo zakonski osnutek št. 215 za uvedbo tako imenovane dvojne preference. Če bo zakon sprejet, bomo prihodnje leto na deželnih volitvah lahko oddali dve pre-

ferenci (in ne samo eno kot doslej): ena bo morala iti moškemu kandidatu, druga pa ženski kandidatki. Nov zakon torej ne privilegira žensk in ne zagotavlja tako imenovanih rožnatih kvot, ampak želi le spodbuditi k pravičnejši porazdelitvi glasov.

Osebo bi bila bolj zadovoljna, če tovrstni zakoni ne bi bili potrebni. A živimo očitno v prostoru in času, v katerem se brez tovrstnih zakonskih spodbud nič ne spremeni. Zato imajo najbrž prav tisti, ki trdijo, da bi bilo sprejetje tega zakona najmanjše zlo. V upanju, da bodo nato stranke predstavile take kandidate in kandidatke, ki zaslužijo naš glas zaradi svojih kompetenc ... in ne samo zato, ker predstavljajo moški ali ženski spol.

Poljanka Dolhar

ČRNA KRONIKA - V noči na soboto v Ulici Cesare Cantù v Trstu

Vandali na pohodu

Poškodovali so osem osebnih avtomobilov - Preiskavo vodijo karabinjerji s Škorklje

Voznike, ki svoje avtomobile radi parkirajo v ulicah Cesare Cantù in Monte san Gabriele, je včeraj zjutraj čakalo zelo neprijetno presenečenje. V noči na soboto se je namreč skupina vandalov podala v obe ulici in se znesla nad tamkajšnjimi avtomobili. Poškodovali so osem avtomobilov, katerim so razbili steklena okna.

Preiskavo vodijo karabinjerji s Škorklje. Kot nam je pojasnil poveljnik Li Calzi, je šlo za vandalski napad, ki ni bil usmerjen proti eni sami osebi, saj so poškodovali več avtomobilov na dveh različnih ulicah. Prav tako napadalcji niso imeli tatinskih namenov, saj je bila notranjost poškodovanih avtomobilov nedotaknjena.

Karabinjerji so doslej zbrali prijave petih lastnikov, upajo pa, da se bodo pri njih zgledali tudi ostali. Na območju sicer ni nadzornih videokamer, poveljnik Li Calzi pa pravi, da se poslužujejo drugih preiskovalnih metod in upa, da bodo nepridiprave kmalu izsledili. Pojasnil je tudi, da v Trstu ni predelov, ki bi bili nevarnejši od drugih: je pa tudi pri nas kar nekaj bedakov, ki se pomika po mestu in povzročajo škodo.

Tudi moški srednjih let, ki živi v bližini zavoda Volta, je potrdil, da nima vtisa, da bi se tam redno zbirali nepridipravi. Je pa dejstvo, da je že v petek videl poškodovan avto in da je bil pred leti tudi sam žrtev vandalov, ki so mu razbili avtomobilsko šipo in ukradli motorno kolo. Poleg tega naj bi bila med tamkajšnjimi prebivalci precej razširjena bojazen pred nepridipravi, ki iz avtomobilov radi krajejo gorivo. (pd)

Poškodovan avtomobil

ARHIVSKI POSNETEK

POLICIJA - Mario Vassallo pogrešajo od torka

Izgubila se je na Velikem Lošinju

Na Velikem Lošinju pogrešajo že od torka, 31. julija, italijansko državljanko, 74-letno Tržačanko Mario Vassallo. Gospa, ki je počitnice preživljala na otoku, se je iz penzionara Veli Lošinja oddaljila v jutranjih urah in se ni več vrnila.

Kakor nam je včeraj povedal Mariin sin Marco Garbelli, je mama prišla na Veliki Lošinj v soboto, 28. julija. Večkrat je poletne dneve preživljala na otoku, saj imajo sorodniki tam hišo. Navadno je prebivala ravno pri njih, tačas pa je bil v njej nastanjen nečak z družino in pričakoval je tudi sorodnike iz Amerike. Zato so se domenili, da bo Maria nekaj dni v penzionu, ki je od hiše oddaljen le nekaj več kot 50 metrov. Na Velikem Lošinju pa je gospa imela tudi četverico prijateljev, sovrstnikov, ki so bili nastanjeni nedaleč od penzionara. V torek so se na otok pripeljali ameriški sorodniki in nečak je dan preživel z njimi, tako da je šele v sredo spoznal, da tete ni bilo od nikoder. Njen mobilni telefon je osamljen zvonil v hotelski sobi ...

Sorodniki so seveda o dogodku nemudoma obvestili krajevno policijo, sin se je pripeljal na otok, kjer je pomagal silam javnega

KRIŽ

»Proti« hitri železnici

Na Krasu se krepi protest proti gradnji podzemne visokohitrostne železnice. Odbor proti visokohitrostni železnici iz Cerevelj in Jus iz Križa bosta priredila v torek, 7. avgusta, v domu Alberta Sirka v Križu predavanje o nevarnem vplivu megalomanske strukture na kraško okolje. Prof. Peter Suhadolc z oddelka za matematiko in geoznanosti tržaške univerze bo predaval o tresljajih, ki jih povzročajo visokohitrostna železnica.

Obenem bodo na srečanju začeli z zbiranjem podpisov za pripombe k oceni vpliva visokohitrostne železnice na okolje, ki jih bodo organizatorji predložili deželi Furlaniji-Juljski krajini.

»Uresničitev tega megalomanskega projekta bi s svojimi negativnimi okoljskimi posledicami izmaličila in opustošila naše vasi ter ogrozila zdravje prebivalcev širše okolice,« so zapisali v dokumentu in nadalje poudarili, da so čez Kras že speljane avtocesta, daljnovodi, plinovodi in železnica. Kraško območje je tako utrpelo že veliko ran. Načrtovana gradnja hitre železnice bi mu verjetno zadala še smrtno rano. Z vrtenjem velikih predorov v kraški svet bi podzemlju povzročili nepopravljivo škodo, ljudje bi bili dolgo let prizadeti zaradi gradnje, trpele pa bi tudi gospodarske dejavnosti, predvsem kmetijske. Nadalje bi bili v veliki nevarnosti tudi vodni viri, ki so neprecenljiva dobrina kraškega območja, so še zapisali pobudniki pripomb proti gradnji podzemne visokohitrostne železnice.

V dokumentu so izpostavili tudi dejstvo, da »še vedno manjša temeljita analiza stroškov in koristi, kar bi moral biti predpogoj vsakršnega predloga spremembe obstoječega dokumenta.« Nadalje so zapisali, da »še vedno manjka slovenski prevod dokumentacije, kljub temu da soško-tržaški odsek teče po ozemlju, kjer prebiva slovenska skupnost, ki jo na kakršenkoli način neposredno ogrožuje.«

Srečanje s predavanjem prof. Petra Suhadolca se bo začelo ob 20.30.

MARIA VASSALLO

reda pri temeljitem iskanju matere po vseh stazah po otoku, vendar zaman. Sin sicer ne izključuje možnosti, da bi mama morebiti v nepristevnosti stopila na kak trajekt ali pa avtobus za Reko, od tod pa se oddaljila, kdo ve kam. Žensko vsekakor na otoku še vedno iščejo. Ko je izginila, je s seboj imela osebno izkaznico, denarnico in kartico Postamat, ki doslej ni zabeležila nobenega dviga denarja.

Sin je po otoku razobesil letake, na katerih je mamina fotografija in podatki: Maria je 166 cm visoka, drobna, rjavolasa ženska, ki nosi očala. Kdor bi jo morda videl, naj kontaktira policijo. (sas)

TRGOVINSKA ZBORNICA - Predsednik na tiskovni konferenci zavrnil očitke

Paoletti zagovarja oddajo lokala Expo Mittelschool

Slej ko prej naj bi skrbel za promocijo tržaškega teritorija in njegovih proizvodov

Gostinski lokal Expo Mittelschool, ki je v preteklih mesecih vzbudil več zanimanja s strani medijev kot v skupno sedmih letih, odkar lokal obratuje, še vedno buri duhove. Po zadnjih polemikah, povezanih z oddajo lokala, z novimi najemniki in otvoritvijo brez običajnega pompa, je predsednik tržaške Trgovinske zbornice, ki je lastnica tega lokala, včeraj sklical novinarsko konferenco. Na njej je hotel odgovoriti na ugibanja, zakaj je Trgovinska zbornica sploh oddala ta gostinski lokal, razkril pa je tudi podrobnosti pogodbe.

Dobro obiskana novinarska konferenca je bila nekakšno soočenje med Antoniom Paolettijem in tržaškim dnevnikom *Il Piccolo*, ki po Paolettijevem mnenju že nekaj časa izvaja pravo gonju proti njemu in Trgovinski zbornici. Paoletti je na vroče polemike okrog restavracije Expo Mittelschool odgovoril, da so se časi spremenili in da ne vidi nič spornega v tem, da njegova ustanova po novem dobiva najemnino za lokal v središču mesta. Predsednik Trgovinske zbornice je prisotne spomnil, da je lokal v U. San Nicolò v teh sedmih letih opravil izjemno delo, njegovi upravitelji so odlično skrbeli za promocijo našega teritorija in njegovih proizvodov, je menil govornik in pristavil, da je v teh finančno kriznih časih težko verjeti, da bi Trgovinska zbornica še naprej uspešno skrbel za promocijo.

Paoletti je tiskovno konferenco sklical tudi, da bi odgovoril na neresnične obtožbe, povezane z oddajo lokala. Glede oddaje lokala je vse jasno, je zatrdil Paoletti in poudaril, da je bil objavljen javni razpis za njegovo oddajo, znano je, koliko ponudb so prejeli, zakaj so se odločili za gostinca Luca Morgana in Bruna Vasnaverja, lastnika restavracij Chimera di Bacco in L'Antica Ghiacceretta, in za koliko časa so podpisali najemno pogodbo, v kateri se morajo novi najemniki strogo držati nekaterih pravil; v pogodbi je namreč zapisano, da morajo novi najemniki v jedilnik ustaviti tipične tržaške jedi, enkrat na mesec morajo prirediti degustacijske večere in obenem morajo skrbeti tudi za izobraževalne tečaje.

To, kar je prej počela Trgovinska zbornica, bo zdaj počel nov upravitelj lokala, je poudaril Paoletti in dodal, da ne vidi nič spornega v tem, če Trgovinska zbornica daje v najem en svoj

Vhod v gostinski lokal Expo Mittelschool

KROMA

lokal. Podobno delata tudi tržaška Občina in Pokrajina pa jima tega početja nihče ne očita, je še povedal Antonio Paoletti in napade na svoje dobro ime zavrnil tudi z argumentom, da je v interesu vseh, da Trgovinska zbornica gospodarno upravlja s svojimi nepremičninami.

Novinarske konference so se udeležili tudi nova najemnika Vesnaver in Morgan ter vinogradnik Edi Kante, ki je tokrat predstavljal kraške proizvajalce. Slednji je povedal, da so v vseh teh letih odlično sodelovali z lokalom Expo Mittelschool, ki je dobro opravil promocijo kraških izdelkov. Zdaj pa je napočil trenutek, da iz faze promocije preidemo v fazo prodaje, je dejal vinogradnik Kante, ki je novima upraviteljema zaželel veliko sreče.

Vesnaver pa je na kratko povedal, da se ne počuti prav nič krivega, saj sta z Morganom zmagala na javnem razpisu, obenem pa sta se zavezala, da bosta upoštevala stroge kriterije, ki jih je v najemno pogodbo vključila Trgovinska zbornica. Nov upravitelj je pristavil tudi, da bodo odprti samo zvečer, tako da ne bi motili sosednjih barov, ob tem pa je postregel še s podatkom, da so zaposlili osem oseb, kar je v teh kriznih časih spodbudno in vredno pohvale, ne pa kritike. (sč)

MILJE - TRST - Iz Poreča v Aviano

Etape kolesarske ture Mir na kolesu

Mirovniška kolesarska tura *Mir na kolesu*, ki jo že nekaj let prireja združenje Blaženi graditelji miru v sodelovanju s svetovno organizacijo *Mayors for Peace* (Župani za mir) bo danes štartala iz Poreča in mimo nekdanjih meja s Slovenijo dospela na Tržaško.

Kolesarje bo **jutri ob 15.30** pri Rabujezu sprejela delegacija predstavnikov miljske občine. Udeleženci bodo nekaj kilometrov opravili tudi po novi kolesarski stezi, ki povezuje Milje z nekdanjo ozkotirno železniško progo Porečanko ali Parenzano (Trst-Buje-Poreč). Okrog 17.30 bodo mirovniki privozili na Veliki trg, kjer jih bodo pričakali predstavniki mestne uprave.

V **torek** bodo nadaljevali turo in se že zgodaj zjutraj, ob 8.30, odpeljali izpred župnišča pri Valmauri; zatem si bodo ogledali še Muzej vojne in miru de Henriquez

v nekdanji vojašnici Murge v Ulici Cumano. Ob 9.15 bodo postali še pri kakiju iz Nagasakija, ki stoji ob vili Renner v parku nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu, ob 11.30 pa jih bosta v parku Timave pričakala devinsko-nabrežinski župan Vladimir Kukanja ter tržaška kolegica Silvia Altran. V četrtek bodo končno dospeli v Aviano, kjer bo ob 11. uri krajša svečanost pred tamkajšnjo ameriško vojaško bazo.

S pobudo si mirovniki prizadevajo, da človeštvo ne bi pozabilo na smrtonosno jedrsko katastrofo v Hirošimi in Nagasakiju. Hkrati vabijo vse župane tistih občin, mimo katerih bo tekla kolesarska tura, naj se vključijo v organizacijo *Mayors for Peace* (Župani za mir), da bi okrepili prizadevanja za boljše in mirnejša življenja občanov in doprinesli k ohranjanju svetovnega miru, spodbujanju strpnosti in človekoljubnosti.

Zavarovanje pokojnine in pozor pred goljufi

Družba Poste Italiane opozarja pokojence, naj bodo pri dviganju pokojnine zelo pozorni. Tiste, ki prejmejo denar direktno na bančno knjižico oz. na račun bancoposta, opozarjajo, da lahko koristijo brezplačno zavarovanje v primeru kraje (krije do 700 evrov letno). Zavezanec pa mora v tem primeru krajo prijaviti do največ dve uri po dvigu gotovine pri poštnem okencu oz. pri avtomatu Postamat. Vemo namreč, da so v poletnih mesecih, ko je mesto manj obljudeno, ravno neobgljeni upokojenci najpogostejše tarče kriminalcev. Pa še to velja še enkrat zabeležiti: osebje družbe Poste Italiane ne hodi po domovih, da bi od starejših oz. upokojencev zahtevalo denar. Ko bi na vaša vrata potrkal kdo od družbe Poste Italiane, nikar ne odprite oz. nikar mu ne izročite denarja in ga raje prijavite silam javnega reda, saj gre za goljufa

Burka o jezičnem dohtarju in tango v Praprotnu

Drevo bo ob 20. uri v borovem gozdičku v Praprotnu zaživela komedija v slovenščini *Burka o jezičnem dohtarju*, ki odraža sodobne razmere, kjer si vsak prizadeva opehariti druge, nazadnje pa je opeharjen še sam, v režiji Sergeja Verča in priredbi SKD Tabor z Opčin. V okviru poletnega festivala Tango da pensare pa bodo jutri ravno tam zadonele note tanga s koncertom kvarteta Neotango, ki redno sodeluje z največjimi živečimi interpreti tangovske glasbe. Koncert bo popestril plesni nastop Walterja Cardoza in Margarite Klurfan iz Buenos Airesa.

Humorni večer z Rito in Heleno v Štivanu

SŠKD Timava Medjvas-Štivan vabi na s humorjem obarvan večer, ki bo v **sredo**, 8. avgusta, pred cerkvijo sv. Janeza Krstnika v Štivanu. Za smeh in dobro voljo bosta poskrbeli humoristki Rita in Helena (Tatjana Turko in Valentina Štrajn), ki bosta nastopili v vlogi čistilk, zaposlenih pri avstrijski firmi Putzenfrau. Začetek ob 20.30.

Glasbeno popotovanje

V barkovljanskem borovem gozdičku pri vodometu bo jutri ob 21. uri zaživela gledališka predstava *Da piccolo al grande schermo*, passando per radio Eiar v priredbi združenja L'Armonia. Gre za glasbeno potovanje med filmskimi in televizijskimi melodijami, vse do radijskih ritmov med dvema vojnoma. Sodeloval bo ženski zbor Panta Rhei pod vodstvom Carla Tommasija.

Pobude za otroke

V okviru občinske pobude Spurg - Spazi Urbani in Gioco bodo jutri v parku v Ul. Orlandini med 17.30 in 19. uro potekale animacije in ustvarjalne eko-delavnice za otroke od 4. do 10. leta v izvedbi kulturno-združenja VivaTS. V torek bodo v parku vile Engelmann med 9.30 in 12.30 delavnice za otroke od 2. do 10. leta v izvedbi ustanove La CO.S.T.I.E.R.A., med 16.30 in 18.30 pa bodo pri kalu v Bazovici na sporedu pravljice in eko-delavnice za otroke od 4. do 12. leta starosti v izvedbi združenja Lupus in Fabula, med 17. in 19. uro pa v parku Farneto gibalne vaje in branje za otroke in družine v domeni združenja Eoh San.

Vodeni ogled po razstavi Monike Bulaj

V nekdanji tržaški ribarnici (Salone degli incanti) so v petek odprli fotografsko razstavo poljske umetnice Monike Bulaj. Nur (Svetloba), kot nosi razstava naslov, ponuja vpogled v afganistansko življenje in na ogled bo do 23. septembra. Danes si jo ob 18. uri ogledate kar v spremstvu poljske avtorice.

MESTNO SREDIŠČE - Vročina pestila meščane in goste

Turisti v iskanju sence

Mnogi so pripluli z ladjo za križarjenja italijanskega brodarja Costa Crociere

Pasja vročina je včeraj pestila v mestu. Številni Tržačani so se odplavili na kopanje na barkovljansko obalo ali na bližnje plaže, tako je bilo mesto v domeni turistov.

Za razliko od prejšnjih let, ko je bil Trst le mesto prehoda na počitnice avstrijskih in nemških turistov, je postalo mesto vabljivo za krajše postanke. Včeraj je k temu turističnemu uveljavljanju mesta prispevala ladja za križarjenje italijanskega brodarja Costa Crociere, ki se je bila privezala ob pomol Pomorske postaje. Tako se je kakih tisoč in več potnikov lahko sprehodilo po mestu, si ogledalo trgovine, se okrepčalo v javnih lokalih v mestnem središču.

Vročina je bila tolikšna - krepko je preseгла 30 stopinj - da so tako domačini kot turisti iskali pred pripeko vsaj kanček osvežitve v senci. V večernih urah pa so si mnogi privoščili ohladičev na šagrah in vaških praznikih, ki so jih društva priredila na Krasu in v Bregu.

Turisti na Velikem trgu, v ozadju ladja brodarja Costa Crociere

KROMA

KRALJICA TERANA - Katrin Štoka bo danes v Pliskovici nastopila na izboru kot edina kandidatka

»Kandidiram, ker želim nekaj narediti za promocijo Krasa«

Doma je od Briščikov, sicer pa diplomirana arhitektka - Čakajo jo kar zahtevne preizkušnje

27-letna Katrin Štoka od Briščikov je edina letošnja kandidatka za kraljico terana. Diplomirala je na fakulteti za arhitekturo in je podpredsednica SKD Rdeča zvezda iz Saleža, pri katerem tudi poje v mešanem pevskem zboru. Čeprav je edina kandidatka, ne bo avtomatično postala kraljica terana. Danes ob 18. uri bo namreč morala pod latnikom prijateljstva v Pliskovici prestati vrsto preizkušenj. Sama je povedala, da ni še padla zadnja beseda o izboru. S Katrin smo se pogovorili v družinskem vinogradu s pogledom na morje na Kontovelu.

Kako si se odločila, da se boš prijavila na razpis kraljice terana?

Lani sem želela prijaviti prijateljico Eriko Šuc, ki pa je precej sramežljiva. Potem so mi naključno poslali vabilo za prijavo na razpis, a se nisem prijavila. Letos sem brskala po spletu in sem dobila prijavnico. Nazadnje sem se odločila, da se prijavim, in sicer zato, ker želim nekaj storiti za promocijo Krasa.

Katere rekvizite mora imeti dekle, ki se prijavlja na razpis?

Mora biti polnoletna, slovenskega porekla in izhajati iz družine vinogradnikov. Ravno glede zadnjega rekvizita nisem bila prepričana, ali se lahko prijavim, saj sta bila vinogradnika dedek in babica, ne pa moji starši. Ob tem pa ni treba, da proizvajš vina, dovolj je, da imaš nekaj trt. Prirediteljsem sem takoj povedala, da imam samo 300 trt in da v kleti nimamo terana. Odgovorili so mi, da ni potrebno. **Sama se torej ne ukvarjaš z vinogradništvom.**

Sama se ne ukvarjam, ampak pomagam očetu v vinogradu na Kontovelu, kjer pridelujemo chardonnay, malvazijo in refoško. Nekoč smo imeli vinograd v Repnu, a smo ga dali v najem.

Imate doma osmico?

Osmico sta pred časom imela dedek in babica v Repnu, kjer sem jima pomagala. Sedaj osmice nimamo več, pridelu-

Katrin Štoka na družinskem vinogradu na Kontovelu

KROMA

jemo vino samo za domačo uporabo. Imamo dovolj trt, da pridelamo vina točno za eno leto.

Čeprav si edina kandidatka, bo jutri (danes op.a.) vseeno potekal izbor. So ti organizatorji že razkrili, za kaj gre?

Niso mi veliko razkrili. Vem, da bom morala prestati nekatere preizkušnje, teoretične in praktične. Za vsako preizkušnjo bom prejela določeno število točk. Najmanj moram zbrati 60 točk, da lahko postanem kraljica. Organizatorji so mi nakazali glavne tematike, okrog katerih se bodo sukala vprašanja. Gre predvsem za turizem na Krasu in za poznavanje terana. Nato bo tehnični del o vinogradništvu,

čakovala, da bo tako zahtevno. Ampak več berem in bolj se navdušujem. Nisem vedela, da ima kraški teran toliko dobrih lastnosti in da so ga pili že v starem Rimu.

Si šla po nasvet k prejšnjim kraljicam?

Seveda, vprašala sem jih, kako poteka izbor. Povedale so mi, da so pred leti morale za tehnično preizkušnjo kandidatke vsaditi trto. Pogovorila sem se predvsem z Nežo Milič iz Zagradca, kraljico iz leta 2009. Povedala mi je, da se je veliko učila in da so ostale slovenske vinske kraljice zelo pripravljene in da zelo dobro promovirajo svoje kraje.

Katera je naloga kraljice terana?

Če bom izbrana, bom kraljica terana samo, ko bom v obleki s krono. V glavnem bom nastopala na vinskih prireditvah in predstavljala kraške vinarje. Nastopila naj bi najmanj na desetih prireditvah. Prejšnje kraljice so vse izhajale iz kmečkih družin, ki proizvajajo vino in imajo turistične kmetije. Poleg terana so promovirale tudi lastno družinsko dejavnost. Jaz bi očitno promovirala samo Kras. Če bom izbrana, mislim, da bo to lepa izkušnja, med katero bom lahko spoznala veliko ljudi.

Imaš že kraljevsko obleko?

Obleko si vsaka kraljica nariše sama in sama izbere šiviljo, ki jo bo sešila. Povedali so mi le, da mora biti večerna obleka praviloma bordeaux barve. Ne vem še, ali bom kraljica, zaradi tega bom lahko k šivilji šla šele po izboru. Do petka pa mora biti obleka nared, saj bom nastopila na Prazniku terana in pršuta, seveda če bom izbrana. Vsekakor nekaj idej za obleko že imam.

Si kaj živčna pred izborom?

Skrbi me, ali bom znala pravilno odgovoriti na vsa vprašanja. Nisem pričakovala, da bom edina. Pred občinstvom pa nimam problemov nastopati.

Srečno!

Andreja Farneti

SALAAM OTROCI OLJKE - Soočenje spominov Izraelca in Palestinca

Ko se med sosedi ne poznajo ...

Ganljivi izpovedi izraelskega aktivista in novinarja Liora Volnejca ter direktorja Inštituta za arabske študije v Ljubljani Jaberja M. R. Elmasryja

Vsak človek ima svojo življenjsko zgodbo, je svojo izpoved začel izraelski aktivist in novinar Lior Volnejc. Z direktorjem Inštituta za arabske študije v Ljubljani Jaberjem M. R. Elmasryjem (na fotografiji) sta bila namreč protagonisti srečanja Soočenje spominov, ki ga je pred tednom dni v dvorani Bazlen palače Gopčević priredilo združenje Salaam - otroci oljke.

»Smrt Arabcem!« ... Še vedeli nismo, kaj vzklikamo

Lior se je rodil in odrasel v Izraelu, kjer so mu stari starši pripovedovali o holokavstvu, o žrtvah in o sreči, da so se rešili. »Govorili so mi o preganjenemu narodu, ki mu je kljub vsemu uspelo, da se je vrnil v »obljubljeno deželo.« To so mu ponavljali v vrtcu, v šoli, o tem so se pogovarjali med prijatelji, to je prebiral v knjigah. »Rasel sem v veri, da je to edina resnica. O narodu, ki je živel zraven nas, pa nismo nič vedeli. Ko smo na koncu šolskih let skakaje vzklikali »smrt Arabcem« sploh nismo vedeli, kaj kričimo.«

Pa je s časom spoznal tudi drugo zgodbo. Tisto o zatiranem narodu, ki je bil prisiljen zapustiti svoje domove in svojo zemljo. Kdor je lahko odpotoval, se je zatekel v tujino, drugi pa niso želeli zapustiti svoje zemlje, tako da jih je oborožena vojska deportirala v taborišča, pod nadzor. »Večina Izraelcev ni imela in še danes nima stikov s Palestinci, pa ne zato, ker bi bili vsi Izraelci mnjenja, da je okupacija edina možna rešitev ali ker bi bili vsi fanatiki. Objektivne informacije ni: glas Palestincev je utišani, njihovo trpljenje zamolčano in žrtve ostajajo največkrat neimenovane.«

Ko je o vsem tem premišljeval, je Lior

ugotovil, da mora nekaj ukreniti. Morda ga je spodbudilo dvoletno bivanje v devinskem Zavodu združenega sveta, morda poreklo, saj je pol Poljak in pol Iranec. »Odločil sem se, da stopim v vojsko. Nekaj časa sem se počutil kot izobčenec in okrog sebe čutil sovražstvo.« Podoben korak pa je naposled opravilo veliko mladih, kar mu je bilo v utrohu. Pomagala pa mu je tudi družina, ki je ob holokavstvu zatrjevala, da ne smemo več dovoliti vojnih zločinov, teptanja človekovih pravic ali ustrahovanja civilnega prebivalstva. Najti moramo pravično rešitev, meni Lior, pri tem pa morajo z nami sodelovati vse mednarodne sile. V Južni Afriki so pot k miru tlakovale notranje in mednarodne pozitivne sile, tako da upa v podoben izid tudi v Sveti deželi. »Govoriti o skupnem življenju ni dovolj - za Palestince bi sploh moralo prejeti obstajati življenje.«

To ni bila igra, bila je vojna

»Sem begunec, ki se je rodil v Gazi. Starši so begunci in tudi moji stari starši so bili begunci. Zdi se, da je za Palestince status begunca nova oblika državljanstva.« Jaber Elmasry je Palestinec. Svojo pripoved je začel pri vse prej kot brezskrbnem otroštvu, ko ni smel na balkon, na cesto ali k sosedom. V hiši so se morali tiščati zaradi policijske ure, stavk, vdorov vojakov. »Nisem razumel, kdo so bili oboroženi ljudje, ki so prihajali ob vsemogočih urah in govorili jezik, ki ga nisem poznal. In kakaj je oče neprestano iskal skrivališča za kos blagaj rdeče, zelene, črne in bele barve.« Šele ko je odrasel mu je bilo jasno, da bil oče aktivni član PLO in, da so bili oboroženi možje izraelski vojaki. Spomnil se je na očeta, ki je bil zanj svetel lik dobrega, razumnega in ljubečega očeta.

Ko pa je videl, kako vojaki z njim ravna, kako ga ponižujejo in žalijo, je za trenutek izgubil vero vanj in vase.

»Bili smo brez elektrike, vode in drugih osnovnih življenjskih potrebščin. Morali smo iskati star papir in koščke lesa, ki si jih v Gazi težko našel, da je mama lahko pripravila vsaj čaj. V takih okoliščinah hitro odrasteš in se zaveš, da bo tvoje življenje težko in da te obkrožajo sovražniki.« Težavno je bilo tudi šolsko življenje, vse do univerze, saj ga je zaznamovalo nenajavljeno zapiranje šol, protesti, stavke, check-pointi in prisotnost vojakov ob vsakem koraku. »To ni bila igra, to je bila je vojna.«

V vsej tej žalosti pa je Jaber našel tudi kak trenutek sreče. Čeprav je ded izgubil imetje in dom, si je kot begunec v Gazi z velikim naporom ustvaril lep oranžni gaj. »Vojaki na začetku tja niso vdrali in v opojnem vonju oranžnih cvetov sem lahko tekal po sadovnjaku, se valjal po zemlji, iskal ptič-

ja gnezda ... Bilo je čudovito.« Ko je dedu pomagal pri zalivanju dreves, ga je obdajal občutek pripadnosti tej zemlji. »In še danes sem prepričan, da me nihče ne bo mogel od tam odgnati.« Zemlja in njeni plodovi pomenijo namreč življenje, zato je bil pogled na buldožerje še toliko bolj boleč: izkoreninili so drevesa, dedu uničili oranžni nasad, 50-letni trud ... »To ni bilo le uničenje njiv in vrtov, to je pomenilo uničenje vseh nas, kot naroda.«

Z veseljem se spominja vrnitve Yaserja Arafata, saj je pogled na palestinske vojake in zastave v njem vivalo upanja v boljšo prihodnost. S časom se je začelo uveljavljati nekakšno sožitje z Izraelci: oni so prihajali na zasedena ozemlja po nakupih ali k zobozdravniku, saj so bile tam cene bistveno nižje, Palestinci pa so se zaposlili v izraelskih podjetjih in pri posameznikih, delodajalci pa so večkrat prihajali na obisk ob priliki rojstev, porok ali pogrebov. »Leta 2000 je vse

Kuhinja na platnu ... Štirje večeri pri Sv. Ivanu

Gledališče Basaglia v svetoivanskem parku nekdanje umobolnice bo v prihodnjih dneh spet središče kulturnega dogajanja v priredbi Pokrajine Trst s podporo Dežele FJK in Fundacije CRTrieste. Spet se bo začel niz gledaliških srečanj Teatri a teatro z naslovom Aspettando Next, še pred tem pa bo zaživel niz filmskih večerov posvečenih kuhinjskim temam Cucinema, ki ga prirejata zadrugi Bonawentura in La Cappella Underground v sodelovanju z združenjem Casa del Cinema.

Niz štirih filmskih večerov se začneja jutri z dokumentarcem Mondovino Jonathana Nossitera (2004), ki vabi gledalca na obisk treh celin, v svet vina in vinarških milijonarjev v dolini Napa Valley, v Firencah, Patagoniji in med burgundskimi družinami. V stilu režiserja Michaela Moora je film kritika globalizaciji regij, kjer proizvajajo žlahtno kapljico.

Prihodnji ponedeljek, 13. avgusta, bo na platnu zaživel dolgometražni film Cous Cous (La Graine et le Mulet) Abdela Kechenicheja (2007), ganljivo pripoved o stiskah in preizkušnjah tunizijskega emigranta, ki ga nekega dne odpustijo, in o sanjah, ki ga navdihujejo. Rad bi kupil staro ladjo in odprl restavracijo, v kateri bi kot hišno specialiteto ponujal kuskus bivše soproge.

V ponedeljek, 20. avgusta, bodo predvajali komedijo Big Night Campbella Scotta in Satanleya Tuccija (1996) o dveh emigrantih iz Kalabrije v New Jerseyu v 50-ih letih, ki pripravljata gala večerjo za znanega glasbenika. Sledil bo film Italianamerican Martina Scorseseja (1974), pravzaprav pogovor med režiserjem in starši, v katerem prvičrejo na dan spomini o družini z italijanskimi koreninami v Ameriki. Niz se bo zaključil v ponedeljek, 27. avgusta, s pariško komedijo Chef Daniela Cohena (2012), v kateri nastopata Michael Youn in Jean Reno. Nasmeljali se bomo enemu najbolj znanih kuharjev na svetu, ki ga bo s svojim svežimi idejami želel zasenčiti mlad samouki kuhar.

Srečanja se bodo začela ob 21. uri v foajeu Cecchelin v gledališču Basaglia (v primeru slabega vremena pa noter). Vstop bo prost.

Mir? Pesek v oči ...

Kako gleda danes na Izrael? »Njihov sionistični načrt je moj narod pahnil v tragično situacijo, razpršil nas je po vsem svetu in nad nami izvaja nasilje. Ne verjamem, da bi tako oboroženi priseljenci lahko sploh upoštevali mir z nami. Obljube o ponovnih pogovorih o njem so samo pesek v oči oz. želja Izraela, da se širši javnosti prikaže v bolj prijazni luči. Samo s pomočjo mednarodnih sil bomo lahko dosegli mir in sožitje.« Evropa pošilja Palestincem humanitarno pomoč, tako da prejemajo na primer italijanske špagete in makarone, hkrati pa nabavlja Izrael orožje in mu pomaga pri gradnji protizakonitih naselij.

»Naj zaključim z optimizmom. Pred kratkim se mi je v Ljubljani rodila hčerka in zelo sem srečen, saj bo ona prva v moji družini, ki ne bo begunca. Imela bo veliko srečo, saj se bo lahko svobodno premikala.« (sas)

ŠOLSTVO - COŠ Fran Venturini in OŠ Dušana Muniha krepita prijateljstvo

Sodelovanje med šolama iz Boljunca in Mosta na Soči

Na nedavnem srečanju so se dogovorili za večdnevne medsebojne obiske

Po zaključku šolskega leta so se učiteljice in ravnateljica celodnevne osnovne šole Frana Venturinija iz Boljunca, Boršta in Peska srečale s kolegi in ravnateljem osnovne šole Dušana Muniha na Mostu na Soči, da bi skupaj načrtovali nadaljnje sodelovanje, ki se je med šolama staklo v zadnjih dveh letih.

V oktobru 2010 so predstavniki učencev iz Slovenije prišli v Boršt. Pred spominjsko ploščo, kjer je bil v medvojnih časih bunker, so se poklonili padlemu partizanu, po katerem je njihova šola poimenovana. Učenci so imeli priložnost, da se поблиže spoznajo na šoli med družabnostjo.

Vsi učenci šole F. Venturinija so v lanskem aprilu obiskali sovrstnike na Mostu na Soči, kjer so se učenci po kulturnem programu udeležili učnih ur v razredih. Učne ure v naravoslovnih učilnicah in šolskem zgodovinskem muzeju so bile izredno zanimive, še bolj privlačna pa je bila vožnja z ladjo Lucijo po umetnem jezeru.

Lani jeseni so bili učenci z Mosta na Soči ponovno gostje v Borštu. Ob tej priložnosti so spoznali dolino reke Glinščice in njene naravne ter zgodovinske zanimivosti. Takrat se je porodila medsebojna želja, da se šolniki obeh šol ponovno srečajo ob koncu šolskega leta z namenom, da skupno izdelajo dolgoročni program izmenjav med obema prijateljskima šolama. Junija so se torej učitelji in nekateri učenci dolinskega ravnateljstva odpravili na Most na Soči, kjer so si na šoli ogledali muzej, naravoslovnih laboratorij in se nato podali na voden obisk Kosmačeve domačije.

Krepitev prijateljske vezi bodo v prihodnosti uresničili v obliki nekajdnevnega bivanja učencev na gostujoči šoli oziroma pri družinah sovrstnikov. Tovrstna pobuda bo dala možnost učencem, da obojestransko spoznajo nove kraje, ljudi, njihovo kulturo ter zgodovinske in geografske zanimivosti. Za učence borštanske šole bo to med drugim edinstvena priložnost, da v slovenskem okolju okrepijo jezikovno znanje.

Povezavo med šolama Dušana Muniha in Frana Venturinija je podprla višja svetovalka za slovenske šole v zamejstvu Andreja Duhovnik Antonij, ki že vrsto let spodbuja tovrstne pobude.

Predstavnštvo COŠ Fran Venturini si je med obiskom ogledalo tudi rojstni dom Cirila Kosmača v Slapu ob Idriji

KRIŽ - Skupno so praznovali okrogel življenjski jubilej

Prijetno snidenje vaščanov, ki so se srečali z Abrahamom

Letošnji kriški 50-letniki so se pred nedavnim zbrali, da bi skupaj praznovali okroglo obletnico. Prva postojanka je bila, kot tradicija veleva, pred vaškim spomenikom padlim, kjer so položili šopek cvetja v hvaležen spomin na tiste, »brez katerih bi se danes verjetno ne pogovarjali v slovenskem jeziku«, kot je povedala glavna organizatorica pobude. Po skupinskem fotografiranju je prisotne razveselil prihod gospoda Gigijja, bivšega šolskega sodelavca na vaški osnovni šoli, ki je s prisotnimi prisrčno poklepetal. Večer se je nato nadaljeval v priznani slovenski mestni gostilni, kjer se je skupina, ob okusni hrani in kapljici vina, v sproščenem vzdušju še dolgo pogovarjala. Slavljenec so med šalami in resnimi razmislili obujali spomine na otroštvo v vasi, na osnovno šolo, na mladostniška leta in na vse, majhne in velike, vesele ter bridke življenjske zgodbe, ki človeka gradijo, ga izpilijo in oblikujejo. Obljubili so si, da se bodo po tem prijetnem večeru malce pogosteje srečali, saj so se vsi strinjali, da si prijaznih prijateljskih stikov, pristnih človeških odnosov in toplih besed vsi želimo.

VAJKO PRAZNOVANJE

Danes
otvoritev
Nove Velike Roune
s tekmo STARI - MLADI,
sledí praznovanje na Balancu
s koncertom
GODBENEGA DRUŠTVA PROSEK
nato glasba v živo z ansamblom
360° EXPERIENCE

Kalamari
in specialitete na žaru

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 5. avgusta 2012

MARIJA

Sonce vzide ob 5.53 in zatone ob 20.28
- Dolžina dneva 14.35 - Luna vzide ob 21.41 in zatone ob 9.40

Jutri, PONEDELJEK, 6. avgusta 2012

LJUBO

VREME VČERAJ: temperatura zraka 30 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 50-odstotna, veter 3 km na uro, jugo-vzhodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 25 stopinj C.

OKLIC: Erasmo La Puma in Fiorenza Panciera, Jurij Gruden in Tanja Kovacec, Gianfranco Scaggiante in Maria Grazia Vivoda, Nicola Vitale in Vincenza Assunta Aiosa, Alberto Santin in Monica Salvi, Giacomo Dolcetti in Benedetta Deticec, Gianluca Casalaz in Sara Bessich, Marco Baissero in Giada Germa-

ni, Mauro Croce in Francesca Zanco, Eric Popovich in Francesca Peraino, Mammadou Sow in Rosaria Totino, Goran Križmančič in Cristina Vidrih, Roberto Pagliaro in Monica Nella Clementina Petralia, Ugo Cuomo in Lara Tironi, Sandro Perini in Maristella Deste.

Lekarne

Danes, 5. avgusta 2012

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ulica 33, Žavlje - Ul. Flavia di Aquilinia 39/C, Fernetiči.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Giotti 1 - 040 635264, Ul. Belpoggio 4 - 040 306283, Žavlje - Ul. Flavia di Aquilinia 39/C - 040 232253, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ulica 33, Žavlje - Ul. Flavia di Aquilinia 39/C, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 33 - 040 638454.

Od ponedeljka, 6. avgusta, do sobote, 11. avgusta 2012

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Oširek Piave 2 - 040 361655, Ul. Felluga 46 - 040 390280, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Opčine -

Proseška ulica 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Oširek Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ulica 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Bernini 4 - 040 309114.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržajških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Šolske vesti

NIŽJA SREDNJA ŠOLA IGO GRUDEN iz Nabrežine sporoča, da bo šola v mesecu avgustu zaprta ob sobotah ter v torek, 14. in petek, 17. avgusta.

ZDRUŽENJE STARŠEV D.S.Š. sv. Cirila in Metoda iz Katinare obvešča, da za tabor angleškega jezika »Jezikajte«, šahovsko, računalniško delavnico MIŠK@ in biološko fotografsko »Poglej ptička« sprejemamo vpise do 15. avgusta. Do-

datna pojasnila in prijave na tel. 320-2717508 (Tanja) ali zscirilmetod@gmail.com.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA OPČINAH (Nanoški trg 2, tel. 040-211119) sporoča, da bo tajništvo v četrtek, 16. in v petek, 17. avgusta, zaprto. **NA ZAVODU ŽIGE ZOISA** bodo avgusta uradi ob sobotah zaprti. Urnik tajništva med tednom: 8.00-12.30.

Izleti

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA vabi na potovanje v Lourdes. Odhod 24. avgusta. Še nekaj prostih mest. Prijave na tel. št.: 00386-31372632 (Metka).

ZSKD - odhod na poletne ustvarjalne delavnice na Livku: udeleženci bodo z avtobusom odpotovali z železniške postaje v Sežani v ponedeljek, 27. avgusta, ob 8. uri s postankom na parkirišču pri krožišču v Rožni dolini ob 8.40 za vstop otrok z Goriškega. Udeleženci iz videmske pokrajine se jim bodo pridružili neposredno na Livku ob 11. uri. Info: www.zskd.eu.

IZLET V GARDALAND Socialna služba Občin Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor, v sodelovanju z zadrugo La Quercia, organizira enodnevni izlet v petek, 7. septembra, za otroke in družine bivajoče na teritoriju treh občin. Informacije in vpisi do 1. avgusta: 345-7542164 (Daša), ob delavnikih do 17.00). Odhod 7.30 iz Seslana pred Hotelom Posta, prihod približno ob 23.00.

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA prireja od 27. septembra do 4. oktobra izlet »Balkanski krog«: Sežana, Ljubljana, Zagreb, Beograd, Niš, Skopje, Ohrid, Tirana, Drač, Budva in Sarajevo ter povratek. Tel. št.: 00386-31372632 (Metka).

Osmice

DEAN ima odprto osmico na Kontovelu.

DRUŽINA SLAVEC je v Mačkoljah št. 133 odprla osmico. Tel. št.: 040-231975. Toplo vabljeni!

DRUŽINA TERČON, Mavhinje 42, je odprla osmico. Tel. št.: 040-299450. Vabljeni!

LISJAK ima odprto osmico na Kontovelu. Tel. št.: 040-225305.

NA KONTOVELU »NA KAMENCE« je odprta osmica.

OSMICA je odprta v Šempolaju v oljčnem gaju. Vabljeni.

OSMICO sta v Samatorci odprla Ervin in Marčelo Doljak. Tel. št.: 040-229180.

OSMICO je odprl Miro Žigon, Zgonik 36. Tel. št.: 040-229198.

OSMICO je odprla družina Terčon v Cerovljah 30.

PRI MARKOTU REBULI, v Slivnem 6, je na prijetni domačiji odprta osmica. Vabljeni vsi! Tel. št.: 347-5686191.

V KRIŽU, pri Beljanovih, je Silvano odprl osmico. Tel. št.: 040-220708.

V PRAPROTU ŠT. 15 je odprl osmico Ivan Gabrovec. Tel. št.: 349-3857943. Toplo vabljeni.

V SALEŽU N'PULJH sta odprla osmico Just in Bojana. Vabljeni!

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovala naslednje črpalke:

AGIP: Istrska ulica, Sesljan - Državna cesta. 202 (km 27)

SHELL: Drevored Campi Elisi 1/1

Q8: Domjo (Strada della Rosandra)

ENI: Ul. D'Alviano 14

TOTAL: Ul. Brigata Casale

ESSO: Pokrajinska cesta km 8+738

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin - Državna cesta. 14, Sesljan - avtocestni priključek km 27

ENI: Ul. A. Valerio 1 (univerza)

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Trg Valmaura, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

ADRIA: Proseška postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale

TOTALERG: Ul. Flavia 59

V sodelovanju s FIGISC Trst.

Loterija 4. avgusta 2012

Bari	42	49	90	8	21
Cagliari	78	83	75	5	72
Firenze	10	24	73	18	80
Genova	42	39	70	5	22
Milan	52	25	85	70	82
Neapelj	28	18	83	38	63
Palermo	34	15	49	53	12
Rim	48	18	21	87	52
Turin	22	85	81	43	35
Benetke	31	23	62	73	27
Nazionale	68	81	12	76	32

Super Enalotto št. 93

12	35	47	56	74	87	jolly 67	
Nagradni sklad							2.260.806,77 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot							6.212.006,00 €
1 dobitnik s 5+1 točkami							452.161,35 €
14 dobitnikov s 5 točkami							24.222,93 €
1.084 dobitnikov s 4 točkami							315,07 €
37.747 dobitnikov s 3 točkami							18,03 €

Superstar

13

Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
Brez dobitnika s 5 točkami	- €
7 dobitnikov s 4 točkami	31.507,00 €
196 dobitnikov s 3 točkami	1.803,00 €
2.954 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
19.912 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
45.276 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Strani
iz knjige
Miroslava
Košute

Spomini Angela Katice

Nepričakovano odkritje

Rodil sem se v hišici pri Kraljevih 8-3-1905, hišna št. 280, danes 227, tako mi je Mati povedala. Tisto leto je bil pust sedmega, jaz sem se rodil prav na pepelnico ob sedmih zjutraj, zavladalo je veliko veselje v družini, ker sem bil prvi in moškega spola.

Kolikšno veselje je šele prevzelo mene, ko sem to prebral, veselje in presenečenje, pravzaprav nedoločljiva zmedenost občutkov in neizmerno čudenje, da berem te vrstice, jaz, ki sem bil prvi in moškega spola v njegovi družini. Zakaj zapisal jih je tata. Spregovorile so mi iz zvezka, zaležanega med drugimi zvezki, dokumenti in papirji v veliki kartonasti škatli, ki sem jo precej dolgo po njegovi smrti mami na ljubo končno le odpeljal od doma domov, iz našega nekdanjega doma k sebi domov, da sem jo v svoji delovni sobi zasul z drugimi škatlami in mapami.

Kaj sploh vemo drug o drugem, je bilo prvo od vprašanj, ki so se mi zastavila, ko sem požrl začudenje ob odkritju. Vedel sem, da je tata vse življenje pisal razne sezname, v mladosti kot duša mnogih društev, po vojni kot prvi pred-

Za koga in zakaj pišem? Kljub temu pišem in pišem že vse življenje. Neki se gotovo najde nekdo, se tolažim, ki kaj tudi prebere. Zakaj se ne bi našel tudi kdo, ki bo prebral, kar je zabeležil Angela Katice s svojo okorno mizarstvo pisavo? Teh nekaj drobcev o preteklosti ene od naših vasi na edini že stoletja slovenski obali, o usodi družine, iz katere je zrastle tudi moja, o boju generacije, ob katerem se je kalila tudi naša.

Pa me je obšla misel, da bi njegov nedokončani načrt spopolnil s svojimi doživljenjskimi dogodivljenjskimi potmi njega, ki mi je bil oče, z odlomki svoje, ki sem mu bil sin, s tem pa povzel za drobno zrno zgodbe njegove in svoje generacije, naših družin in naših vasi v loku stotih let, krvavega dvajsetega stoletja.

Rojstvo in rod

Rodil sem se v hišici pri Kraljevih 8-3-1905, hišna št. 280, danes 227, tako mi je Mati povedala. Tisto leto je bil pust sedmega, jaz sem se rodil prav na pepelnico ob sedmih zjutraj, zavladalo je veliko veselje v družini, ker sem bil prvi in moškega spola.

Materin brat Anton je takoj prinesel kokoš, kar je bilo v tistih časih sa-

Kriški motiv, dolžnostni poklon vaščanu Mariu Maganji

Na kriškem borjaču pred prvo svetovno vojno

Žeha, koncanje mrež in vezanje pred hišo

Selitve in sosedje

In počasi sem rasel. Ker je bil prostor pretesen, smo se preselili na št. 8, zdaj 218, tam so pravili pri Štrekljevih. Bilo mi je devet mesecev. Ko sem videl druge otroke, da se igrajo, sem natenkrat vstal in stekel po dvorišču. Starši so bili zelo srečni, oče je od veselja šel na kozarček in drugim pripovedovat novico.

Življenje je potekalo normalno. Oče je bil kamnosek in je delal zmerom, a vseeno ni bilo obilja. Ob nedeljah je bil doma, dokler ga ni Mati poslala, naj gre malo v družbo. Ker sta bila mlada, se jima je zdelo vse lepo.

Od tod smo se preselili k Sauorčevim, hišna št. 147, zdaj 63. Gospodar Andrej Tence je imel vole, tako so nam odpeljali pohišstvo, med vožnjo pa je mene držal na vozu starejši sin Maks, ki je bil zelo srečen. Družina Tence je bila zelo dobra, oče Andrej, mati Marija, sinovi Maks, Viktor, Franc in Rudolf, hčere Pjerina, Marica, Dorica in Danila. Tam smo bivali do izbruha vojne.

Tam smo torej preživeli otroška leta in tam sem leta 1907 dobil sestro Matildo, 1909 Pjerino, ki smo jo imenovali Nina, in 1913 Josipa, katerega sem prav z veseljem dočakal. Zmerom smo se igrali po Kopišču in Mrkešču, to so bila zemljišča proti morju. Oče je

delal v kamnoseštvu pri Berinu, mati je nosila prodajat ribe od morja peš do Trsta in še dlje, jaz in Matilda pa sva pospravila doma in skuhala kavo, ko je prišla Mati trudna in nas je poklicala, ker nam je prinesla kakšno sadje, malo ognito. Rekla je, to je di Modena, da je medeno. Dale so ji ga venderigole na Trgu Goldoni. Ali pa drobce od pašt, ki jih je dobila pri peku Turku v Ul. Gepa. Tako smo bili vsi zadovoljni, tudi ona, ker smo ji skuhalo kavo. Potem se je odpočila na tleh, da je lepše zaspala, in mi smo se šli igrat. Igrali smo se cele dni, ker je bilo na tistem borjaču veliko otrok. Moja največja prijateljica sta bila Angel Švab Sežgankov in Angel Švab od Mice.

Sauorčevi so vozili kamenje v Trst. Voznika sta bila oče in Maks, starejši sin. Včasih sta me vzela s seboj. Ko sem imel šest let, sem šel z Maksom v Nabrežino po kamenje v kamnolom Favetti. Medtem ko so delavci nalagali voz, da ne bo šel naprej, sem podložil kolo s kamnom, pri tem pa mi je zmečkalo prstanec desne roke. Takoj so mi delavci priskočili na pomoč. Kri smo spirali v kamnu, kjer so brusili špice, potem so mi prst zavili v robec in smo šli počasi domov. Ko sva prišla na Klanc, je bila že tema, razpregla sva vole in šla proti domu. Sredi poti pa nama pri Ohčinovih prideta naproti zaskrbljena očeta. Najprej ne opazita nič, ko pa Maksov oče vidi, da imam obvezan prst, je začel kričati nanj, zakaj ni pazil name. Jaz sem rekel, da Maks ni kriv, da sem sam, samo da očeta potolažim in da ne bo po njem. Tako se je speljalo brez zdravnika.

Ker sta stanovali v borjaču še dve družini, Mento in Cesarjevi, so možje ob praznikih večkrat igrali na križce in

glavce, da je bil zmerom smeh. Nekoč je imel Janez Mento osmico pri Miletvih, kjer so zdaj Belekotvi. Ker smo stanovali skupaj, reče sin Alojz moje-mu očetu, dajmo, ostrušimo našega očeta. Janez je bil velik strahopetec. Pred deseto zvečer sta odšla oče in Alojz domov, ostal je Janez z ženskami in vprašal, kam sta šla. Bosta že prišla, mu odgovorijo ženske. Ker ju ni bilo, so ženske začele prigovarjati, da bi šli domov: pa gremo domov, daj, Janez, gremo. Nazadnje so ga le prepričale in smo šli počasi proti sv. Roku. Tam se malo ustavijo, jaz pa stečem pogledat, ali sta pripravljena, in opozorit, da gre. Ko pridem nazaj do žensk, jim pomignem in one: pojdi domov, Janez, kaj poslušaj babje čjakole, kaj te je strah, saj smo mi tu. On pa, kaj, mene da je strah? In se počene korajžno in gre z očmi v tla naravnost po stopnicah, ko zagleda dva v belih rjuhah: eden je pred vrati ko na križu, drugi čez stopnice. Se prekriza in skoči dol ko z neba in juto juto, teče na vso moč. Ženske so se skrile, tako je norel skozi celo vas, za njim pa oče in njegov sin, smo mi, smo mi, pa ga ni bilo mogoče ustaviti. Ta čas so šle ženske počasi naprej, ko da ne vedo nič. On prileti hudo živ mednje. Kaj je bilo, Janez, saj te ni strah. Peljali so ga naravnost v sobo in se krohotali kot srake in jaz z njimi.

sednik Zveze primorskih partizanov, potem kot obrtnik, kot zbiratelj spominkov in kaj vem kaj, nazadnje kot blagajnik odbora za postavitve spomenika padlim. Vedel sem, s kolikšno skrbjo izrezuje moje pesmi in članke in slike, jih opremila z datumi in zloga v mape. Kljub temu sem bil ganjen, priznam, ko sem v njegovi zapuščini naletel na nekaj meni namenjenih svežnjev in na enem od njih prebral Učko Spisi. In v nizki leseni škatli moja pipa iz nastopaških študentskih let, v oljnatem papirju vrečka v Londonu kupljenega tobaka, po domala šestih desetletjih že povsem brez vonja, ampak s čudežno močjo oživljanja spotakljivih ovohavanj po Sohu, a tudi bohotne prostosti v krošnjah cambriških jablan. Že popolnoma brez duha je zadisal po varnem naročju, po gnezdu, po sončnem. [...]

mo za take prilike, očetova sestra Johanca pa je prinesla vino, bila je vsa srečna, da bo ona pristopila h krstu, ona in ujc Toni, materin brat. Toda na žalost je zbolela in umrla. Imela je sedemnajst let in bila je edina sestra. Bratov je bilo šest: Jožef, Anton, moj oče Matija, Jakob, Franc in Janez, ki je umrl v dvaindvajsetem letu mladosti. Stanovali so na št. 29, zdaj 254, nono se je imenoval Jožef Košuta, po domače Puh. Tako so izrekli njegovemu očetu, ker je utrujen pihal iz brega, in tako je ostalo.

Nona je bila Živčeva, Marija Sedmak, bila je inteligentna, znala je pisati in brati, bila prva v razredu. Takrat je bilo v stari šoli samo petindvajset učencev. Njeni bratje so napravili prvo ščifo v vasi. Delali so jo pozimi v hramu, ljudje so hodili gledat in pravili so,

da ne bo plavala, ker so bila vrata preozka. Toda ko je bila končana, so vzeli proč jerte in razširili vhod: takoj je bila zunaj. Potem so vsi govorili, pa to so brihtni fantje. Tako so jo odpeljali k morju, ker so v tistih časih ribarili s čupami, iz debla sklesanimi ozkimi in dolgimi čolni.

Bišnono Puh je bil zelo bogat. Eni od vaških ulic še danes pravijo Puhova in tam večinoma stanujejo moji sorodniki. Pri hiši so imeli tudi mulo, ki so jo fantje iz vasi ponoči hodili jahat. Zjutraj v štali je bila vsa potnjena in pravili so, da jo ponoči jahajo štringe, ker takrat so vse verjeli, pa so bili fantje, ki so uživali, ker drugače jim niso pustili jahat. To je očetova družina.

Mati Katarina Guštin je imela dva brata, Antona in Janeza, ter sestro Jo-

ATLETIKA - Danes ob 22.50 moški finale na 100 m

To bo spektakel

LONDON - Jamajški zvezdnik Usain Bolt je z zmago kvalifikacijski skupini teka na 100 m na OI v Londonu (10,09) začel svoj pohod na obrambo treh zlatih olimpijskih medalj iz Pekinga, prvi pa so bili tudi njegova rojaka Yohan Blake (10,00) in Asafa Powell (10,04) ter ameriška trojica Ryan Bailey (9,88), Justin Gatlin (9,97) in Tyson Gay (10,04). Edini preostali zmagovalac je bil Britanec Dwain Chambers v sedmi skupini (10,02). Nihče izmed zmagovalcev ni proge pretekel s polno paro, vsaj v zadnjih metrih ne!

Pred 82.000 gledalci je Bolt zelo slabo začel in šele v zaključku strl odpor Daniela Baileyja iz Antigve in Barbude (10,12), ki je zaostal le tri stotinke. Čeprav je za več kot pol sekunde zaostal za svojim svetovnim rekordom (9,58) pa ostaja prvi favorit za zlato v finalu, ki bo danes ob 22.50 po našem času. Tedaj se obeta velik šesterboj med Jamajko in ZDA.

V skupini Chambers bi moral teči tudi Kim Collins, nekdanji svetovni prvak iz Svetega Krištofa in Nevisa. Vodstvo ekipe pa ga je izključilo. Za ta korak so se odločili, ker Collinsa nekajkrat ni bilo na treningih, v olimpijski vasi ga ni bilo zadnjih nekaj dni in niti tedaj, ko bi se moral prijaviti za kvalifikacijski tek na 100 m. Collins, svetovni prvak je bil leta 2003, je bil na odprtju OI nosilec zastave svoje domovine!

Favorizirani
Jamajčan Usain Bolt je bil najpočasnejši med zmagovalci uvodnega kvalifikacijskega teka na 100 metrov, ostaja pa favorit številka ena za zlato kolajno

ANSA

Država	Z	S	B	Skupno
1. ZDA	26	13	15	54
2. Kitajska	25	16	12	53
3. Vel. Britanija	14	7	8	29
4. J.Koreja	9	3	5	17
5. Francija	8	6	8	22
6. Nemčija	5	10	6	21
7. Italija	5	5	3	13
8. Kazahstan	5	0	0	5
9. S. Koreja	4	0	1	5
10. Rusija	3	15	10	28
11. Nizozemska	3	1	4	8
12. Južna Afrika	3	1	0	4
13. N. Zelandija	3	0	4	7
14. Japonska	2	10	12	24
15. Kuba	2	2	1	5
16. Madžarska	2	1	2	5
17. Poljska	2	1	1	4
18. Ukrajina	2	0	4	6
19. Avstralija	1	12	7	20
20. Romunija	1	4	2	7
21. Kanada	1	3	6	10
22. Belorusija	1	2	3	6
23. Danska	1	2	2	5
24. Češka	1	2	1	4
25. Brazilija	1	1	4	6
26. Hrvaška	1	1	0	2
27. Slovenija	1	0	2	3

DRUGI DAN - Britanski atleti osvojili tri zamge v pičlih 45 minutah

Pravi »Big Saturday«

Jessica Ennis v sedmerboju le 45 točk od meje 7000

ANSA

Oscar Pistorius

ANSA

LONDON - Drugi dan atletskega sporeda je bil v znamenju britanskih športnikov, ki so v pičlih 45 minutah dosegli tri zmage. Začela je ljubljenska olimpijskega stadiona, sedmerbojka Jessica Ennis (Jamajčanka iz Sheffielda), ki le za 45 točk ni presegla meje 7.000 točk, nadaljeval je nekdanji nogometaš Greg Rutherford (testiranje je opravil pri Aston Villi) v tehnično skromnem finalu moške daljine (zmagal je z izidom 8,31), ki je doživela popolno generacijsko preno, končal pa je Mo Farah v moškem teku na 10.000 metrov, v katerem so Kenijci in Etiopci zasedli šest od prvih osem mest, vendar s prvakom iz Pekinga, Etiopcem Bekelo, osvojili le bronasto kolajno, saj je bil drugi Američan Ga-

len Rupp. Priimek pa izda poreklo zmagovalca, ki ima korenine v Somaliji! Italijan Daniele Meucci se je uvrstil na 24. mesto, torej med zadnjimi.

Britanska atletika je bila pred leti popolnoma na psu, njena zveza pred bankrotom, zdaj pa so se na Otoku očitno pobrali, tako da je napovedovalec na stadionu lahko oznanil Big Saturday, ves stadion pa je pel najprej Beatlesovo All you need is love, nato pa seveda trikrat še himno God save the Queen.

Najhitrejša ženska na svetu je po pričakovanjih prvakinja iz Pekinga Jamajčanka Shelly-Ann Fraser-Prcey, ki je 100 metrov pretekla v 10,75, zanimivo pa je, da se lep del sezone na tekmovanja pripravlja v Lignanu. Hrvatica Sandra Perković je bila v ožjem krogu favoritk za kolajno v metu diska, malokdo - in tudi ona sama ne - pa je pričakoval, da se bo okitila z zlatom (69,11).

Prvak v hitri hoji na 20 km (Južnotirolec Schwazer ni nastopil) je Kitajec Chen Ding.

Slovenski reprezentant Brent LaRue je v polfinalu na 400 m z ovirami tekel 49,45 sekunde in bil tretji v tretji skupini, skupno pa je s 13. izidom solidno končal svoje prve OI. Dan prej je namreč v kvalifikacijah postavil osebni rekord 49,38 sekunde. Tina Šutej, slovenska rekorderka v skoku s palico, je v kvalifikacijah končala z delitvijo 19. izida. Za preboj med 12 finalistk bi morala preskočiti 4,55 m.

Posebno občuten je bil tudi kvalifikacijski nastop Oscarja Pistoriusa. Južnoafričan s protezami se je uvrstil v polfinale.

OLIMPIJSKI MONITOR

Samo Pistorius?

Mediji so včasih nekoliko kričavi. Zgodbo Oscarja Pistoriusa poznamo iz večletnih birokratskih in športnih prizadevanj mladega Južnoafričana, ki je po nastopu na svetovnem prvenstvu v Daeguju uspel doseči še olimpijsko normo na teku na 400 metrov. Pistorius, ki sprinta s posebnimi protezami, je v Pekingu nastopil na paraolimpijskih igrah in zmagal na 100, 200 in 400 metrov, londonske igre so tako postale njegov krstni olimpijski nastop.

Včerajšnji dan je potekel v znamenju velikega medijskega poročanja na račun te čudovite športne zgodbe. Težko si se prebil preko spletnega portala ali televizijskega dnevnika, ne da bi slišal za Pistoriusa. Zgodba 26-letnika iz Johannesburga pa ni edina in ne prva zgodba amputiranca oz. fizično prikrajšane osebe na olimpijskih igrah. Seznan športnikov s posebnimi potrebami je kar precej dolg, med temi naj omenimo le dve športnici, ki nista bili deležni Pistoriusove slave. To sta južnoafriška plavalca Natalie Du Toit in namiznoteniška igralka Natalia Partyka iz Poljske. Prva se v Pekingu ni zbala

amputacije desne noge in prepričljivo nastopila na plavalški preizkušnji v prostih vodah na razdalji 10 km, kjer je dosegla solidno 16. mesto. Tudi London je že doživel svoj »posebni« nastop. 23-letna Poljakinja je brez desnega podlaktka igrala na namiznoteniškem turnirju in izpadla v tretjem krogu brez večjega medijskega zanimanja.

O medijskem kritju takih zgodb žal veliko odločajo pokrovitelji in splošni medijski interesi, ki so precej oddaljeni od olimpijskih načel. Kljub vsemu se v teh osebnih zgodbah skriva enkratna moč in krasno človeško sporočilo, ki se ne omeji na paraolimpijski svet.

Pistoriusu, Du Toitovi, Partykovi in vsem ostalim pogumnim športnikom gre želja, da bi njihova športna prizadevanja spodbudila čim večje število ljudi s hendikepom in jih približalo svetu športa. (mar)

Razstavniki prostori fundacije
Fondazione Cassa di Risparmio di Gorizia
21. april - 30. september 2012
Ulica Carducci 2, Gorica

IL TEMPO SOSPESO

GORIŠKA ZASTAVLJALNICA SKOZI ČAS (1831 - 1929)

URNIK
torek - petek 16/19
sobota - nedelja 10/19
(ob ponedeljkih zaprto) vstop prost
info@fondazionecarigo.it
tel. 0481 537111

Vodeni ogledi v slovenskem jeziku
s predhodno rezervacijo
za skupine vsaj 20 ljudi

180°
MED DOBRODEJNO IN KREDITNO DEJAVNOSTJO

FONDAZIONE
Cassa di Risparmio di Gorizia

Konjušnice
Palače Coronini Cronberg
22. april - 2. september 2012
Drevored XX. septembra 14 / ulica Coronini 1, Gorica

“DELLE MIE GIOIE ED OGGETTI D'ORO...”

MODE IN ČUSTVA V DRAGOTINAH GORIŠKIH GROFOV CORONINI CRONBERG

URNIK
torek - sobota 10/13 - 14/19
nedelja 10/13 - 15/20
(ob ponedeljkih zaprto)
info@coronini.it
tel. 0481 533485

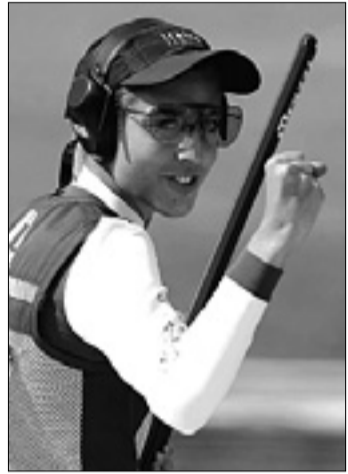
Vodeni ogledi v slovenskem jeziku
s predhodno rezervacijo
za skupine vsaj 20 ljudi

FONDAZIONE PALAZZO
CoroniniCronberg

PLAVANJE - Neuspešen nastop Italije

Brez kolajne prvič po letu 1984

STRELSTVO
Jessica Rossi in nečloveški svetovni rekord!

LONDON - Italijanska strelka Jessica Rossi je v Londonu osvojila zlato olimpijsko medaljo v trapu. To je dosegla v velikem slogu, saj je zgrešila le enega od 100 strelcov in z 99 zadetki postavila svetovni rekord. Ta je bil doslej s 96 zadetki v lasti Slovačkinje Zuzane Stefečekove, ki je bila tokrat srebrna (93), bron pa je osvojila Francozinja Delphine Reau (93).

Rossijeva je zgrešila le svoj 18. od 25 finalnih strelcov. Da bo prvakinja, je vedela že pet strelcov pred koncem, a vseeno ni zgrešila nobenega. Tudi kvalifikacijski dosežek Italijanke, 75 zadetkov, je za en strel boljši od prejšnjega rekorda Ukrajinke Viktorije Čujko (74) iz leta 1998.

Rossijeva je izjemna strelka, če vemo, da je stara šele 20 let in je v karieri že osvojila evropski in svetovni naslov ter tudi svetovni pokal. Dekle, doma iz bližine Bologne, je zmago takoj posvetila ljudem, ki jih je v Emiliji prizadel potres.

»Odkar sem v Londonu, sem hodila spat z mislijo, da se moram domov vrniti z medaljo za svojo zemljo,« je ponosno poudarila po tekmi.

»V življenju se včasih tudi vznemirim, a ne na tekmi,« je izjemno hladnokrvnost pojasnila Rossijeva, ki v enem letu izstrelila okrog 25.000 nabojev. Njen mentor je njen oče Ivan, ki je moral zaradi potresa in obnovenih del zapustiti hišo. Oče je nekdanji streljal, tako da je ta šport spoznala že kot otrok. »Bila sem majhna, oče je za šalo zalučal dve tarči. Obe sem zadela,« se zdaj spominja. Ima zaročenca in upa, da si bo lahko kupila hišo z nagrado, ki jo CONI podeljuje dobitnikom kolajn. Za uspeh se je »zahvalila« tudi svojemu sedemletnemu zajcu Cocu. Zelo jo moti, ko strelstvo uvrščajo med minorne športe. »Ves ta odmev me zdaj res moti, v zadnjih štirih letih na mojih tekmah nikoli ni bilo nikogar,« je bila pikra.

Zdaj pravi, da ima v bistvu le še en cilj: doseči »stotico«, vendar ni dvoma, da jo bomo videli tudi čez štiri leta na igrah v Rio De Janeiro.

Rossijeva se je že veselila zlata, ko so se tekmice še merile v dodatnih streljih za preostala odličja. Prva je bila izločena Alessandra Perilli iz San Marina in je končala na četrtem mestu (93), kar pomeni, da njena domovina, ki od leta 1960 nastopa na OL, še ni osvojila medalje. Stefečekova je nato ugnala še Reaujevo.

Peto mesto Giorgia Paltrinierija na 1.500 m je v bistvu najboljša uvrstitev Italije na letošnjih igrah, saj ima fant šele 17 let

ANSA

LONDON - Italijanska plavalna odprava v Londonu se je prvič po letu 1984 končala brez kolajn. Zadnji adut sklepnega dne tekmovanj je bil evropski prvak Giorgio Paltrinieri, ki se je moral v finalu 1.500 metrov prosto zadovoljiti s 5. mestom. To je skupaj z dvema 5. mestoma Federice Pellegrini tudi najboljša uvrstitev »azzurrov« na letošnjih igrah. Toda z njima se razvpi-ta Pellegrini ne more pohvaliti, komaj 17-letni Paltrinieri pa že, saj v svet plavanja šele vstopa. Poleg tega se je moral spopasti s samimi velikani, v prvi vrsti Kitajcem Sun Yangom, ki je z izidom 14:3,02 dobesedno zdrobil na prafaktorje lasten svetovni rekord, potem ko se je zdelo, da

bi ga lahko diskvalificirali zaradi predčasnega starta, vendar so takoj ugotovili, da je bil ta posledica tehnične napake, tako da si je favorizirani kitajec lahko oddahnil. Drugi je bil Kanadčan Ryan Cochrane, tretji pa nekdanji dopinski grešnik, Tunizijec Oussama Mellouli. V takšni konkurenci je praznih rok ostal celo Korejec Park.

Dan je sicer minil v znamenju zmag Nizozemke Ranomi Kromowidjoj na 50 prosto in ameriških mešanih štafet 4x100 prosto. V Moški je bil tudi Michael Phelps, ki je tako svojo skupno bero kolajn v Londonu povečal na šest, skupno pa v štirih olimpijadah na nedosegljiv 22. Še dobro (za druge), da se bo zdaj upokojil.

Michael Phelps je že nekaj dni lastnik olimpijskega rekorda po številu osvojenih kolajn

1.	Michael Phelps (ZDA)	2004-2012	plavanje	18/2/2 22
2.	Larisa Latynina (SZ)	1956-1964	gimnastika	9/5/4 18
3.	Paavo Nurmi (Fin)	1920-1928	atletika	9/3/0 12
4.	Mark Spitz (ZDA)	1968-1972	plavanje	9/1/1 11
5.	Carl Lewis (ZDA)	1984-1996	atletika	9/1/0 10
6.	Birgit Fischer (Nem)	1980-2004	kajak-kanu	8/4/0 12
7.	Savao Kato (Jap)	1968-1976	gimnastika	8/3/1 12
8.	Jenny Thompson (ZDA)	1992-2004	plavanje	8/3/1 12
9.	Matt Biondi (ZDA)	1984-1992	plavanje	8/2/1 11
10.	Ray C. Ewry (ZDA)	1900-1908	atletika	8/0/0 8
11.	Nikolaj Andrijanov (SZ)	1972-1980	gimnastika	7/5/3 15
12.	Boris Šahlin (SZ)	1956-1964	gimnastika	7/4/2 13

SKOKI V VODO
Tania Cagnotto lahko sanja

LONDON - S svetovnih prvenstev ima tri (bronaste) kolajne, olimpijskega odličja pa še ni osvojila. Morda ga bo danes. Italijanska skakalka v vodo Tania Cagnotto se je namreč na tekmovanju s trimetrskeske deske uvrstila v današnji finale (ob 20. uri) z 2. izidom (362,10). Boljša od nje je bila s senzacionalnim izidom 394,50 neprekosljiva Kitajka Wu Minxia, njena rojakinja He Zi pa je bila tretja z izidom 354,50.

»Toda Zijeva je zgrešila en skok, mislim, da se ji to v finalu ne more zgoditi,« je o premoči Kitajk prepričana Cagnottova. »Jaz se proti njima ne morem boriti. Moj cilj je, da sem prva med ostalimi,« je Italijanka napovedala boj za bron. Na OI nastopa četr-tič. V Sydneyju je bila 18. v Atenah 8., v Pekingu pa 5. Njeni rojakinji Francesca Dallapè preoboj v finale ni uspel. Bila je šele 15. (312,60).

TRIATLON - Neverjeten razplet
O zmagovalki odločale stotinke

Ni zadovoljen

Vasilija Žbogarja, ki je po dveh olimpijskih medaljah v jadralnem razredu laser na olimpijskih igrah v Londonu prešel v razred finn, je v laserju nasledil Karlo Hmeljak. Ta je svoje druge OI končal na 31. mestu (253 točk) med 49 tekmovalci in se ni uvrstil v jutrišnje regato za medalje najbolje deseterice. Sam je pričakoval več. »Do OI sem napravil vse tako, kot je bilo potrebno. Bil sem odlično pripravljen, vendar sem ves čas na OI v posameznih regatah izgubljal nekaj mest. Zato nisem najbolj zadovoljen z nastopom na OI,« je povedal Hmeljak.

LONDONSKI DNEVNIK
Prvi ne ve, drugi misli, da ne, tretji je bil v Sloveniji

MARIO GERJEVIĆ

Po končanih plavalnih tekmovanjih razmišljam, ali ostati v olimpijskem parku ali se sprehoditi po trgovskem centru. Namreč, do rokometne tekme je še več kot štiri ure časa. Treba bo tudi nekaj pojesti, seveda, ostanem tukaj in grem v Mc Donalds. To je tudi posebnost teh olimpijskih iger. Največji Mc Donalds na svetu baje sprejme istočasno deset tisoč ljudi. Zgradba je res velika, ampak ni to vse. To gmoto lesa in plastike bo do po olimpijskih igrah razstavili in postavili nekje drugje, ker se tukaj ne bo več izplačalo imeti tako velik obrat. Pridem bližje in zagledam vrsto ljudi, ki čaka na vstop. Človeška kača je dolga skoraj petsto metrov. Mario pozabi, če stopiš v vrsto ne vidiš rokometne tekme danes – si rečem. Se pravi ven od tukaj. Grem proti izhodu in takrat me prešine: zjutraj sem dal skenirati obe karti za današnja tekmovanja. Ali bom lahko vstopil nazaj, če grem ven? Ni problem, vprašal bom koga od prostovoljcev. Prvi ne ve. Drugi misli, da ne morem, ampak ni siguren. Tretji pravi, da sigurno ne morem nazaj, ker dvakrat z isto karto ne morem vstopiti, logično. Skoraj sem že pri izhodu. Vprašam vojaka, obrnite se na gospoda pri srednjih vratih, tistega z woki tokijem. Ok, pridem, razložim. Ne skrbite, imeli smo že take primere - reče, počakajte tukaj in jaz bom poklical gospoda, ki bo to uredil. Vzame woki toki, pokliče in počakajte malo, ker gospod, ki to dela, je pravkar na kosilo. Čakam, čakam,.... tudi jaz bi na kosilo. Čez nekaj časa pride gospa in razloži, da mojega rešitelja še nekaj časa ne bo. Naj grem z njo do kioska, kjer bomo to uredili. Hodiava nazaj, pogovor o igrah, vremenu, od kod sem, ali uživam v Londonu. Kiosk na vidiku, prideva, gospa razloži za kaj gre in sorry, mi smo tukaj samo za družinske karte. Dobro, greva nazaj, spet pogovor, pridruži se nam še en prostovoljec. Od kod ste? Odgovorim. Res, jaz sem lanske počitnice preživel v Sloveniji, čudovit dopust. Pogovor na to temo. Človek je res navdušen nad Slovenijo. Pridemo do izhoda, človek za reskeniranje karte je tam. Opraviva hitro, opraviči se, ker ga ni bilo, in jaz sem lahko zunaj. Vsi se pozdravimo kot stari prijatelji, vzamem nahrbtnik in se odpravim proti nakupovalnemu središču. Kosilo, kava, nekaj trenutkov počitka v eni od številnih okrepčevalnic, in nazaj.

Za rokometno tekmo sem vzel lep, rdeče bel, kockasti dres hrvaške reprezentance. Preoblečem se pred vstopom v Olimpijski park. Občutek je dober in vsi te opazijo. Čez nekaj časa me dohiti skupina hrvaških navijačev, ki tudi gredo na tekmo. Nadaljujemo vsi skupaj. Tekma ... nič posebnega, lahka zmaga Hrvaške s sedmimi goli razlike.

Precej utrujen od celodnevne goganja se odpravim domov. Po poti srečam nekaj madžarskih navijačev, ki vsi čestitajo za zmago in želijo dobre igre naprej. Pridem do podzemne železnice, počakam, da pride vlak, vstopim in se usedem na prvo prosto mesto, ki ga zagledam. Olajšanje, morda tudi zaspij do doma. Nahrbtnik pospravim pod noge, lepo se namestim in čakam, da vlak starta. Čez nekaj trenutkov, dokaj glasno, vstopi skupina fantov. Videti je, da so precej spili. Prerivajo se, dokler ne dobi dovolj prostora. Ostali potniki v njihovi bližini se umaknejo. Začnejo peti »Kosovo je srce Srbije, Srbije,....« navijači Rvene Zvezde iz Beograda. Obračajo se okoli in gledajo, če jih dovolj ljudi opazi. Eden me zagleda in udari drugega po rami ter pokaže v mojo smer. Ta udari naslednjega in tako naprej. Edini sem v lepem hrvaškem, rdeče belem, kockastem dresu v vlaku. Pojejo bistveno glasneje. E, Mario,.....nič spanja do doma. Ne bojim se, ampak ne bi želel, da mi pokvarijo dan. Če se predsedem, bi jih morda to opogumilo za kakšno neumnost. Zato ostanem na mestu, občasno pogledam, kaj delajo, in naprej berem sporočila na telefonu.

Pojejo še naprej,.... čaka me dolga, dolga pot do doma. Čez približno tri četrt ure izstopijo, ko gredo mimo mene, eden dvigne srednji prst in s tem se konča. Res naporen dan. Naslednja postaja sobota 04.08. Wimbledon, Centre Court ob 14.00 finale ženske in finale moški – dvojice. Komaj čakam.

TENIS
Serena Williams kot Grafova

LONDON - Le dobro uro je trajal ženski olimpijski teniški finale. Na igriščih All England Cluba v Wimbledonu je namreč Američanka Serena Williams odpihnila Rusinjo Marijo Šarapovo ter si po pičlih 62 minutah s 6:0, 6:1 zagotovila prvo posamično olimpijsko zlato. Prav posamični olimpijski naslov je bil zadnja lovorika, ki je Williamsova ni imela v svoji bogati zbirki. Odločnost, da dobi posamično zlato in tako dopolni uspehe na ravni dvojic, kjer sta s sestro Venus slavili dvakrat, v letih 2000 in 2008, je bila otipljiva. Williamsova je tako postala druga igralka z zlatim grand slamom - zmagam na vseh štirih postajah klasičnih turnirjev za grand slam je namreč dodala še olimpijsko zlato, prva je bila Nemka Steffi Graf leta 1988. To možnost bi imela tudi Šarapova, če bi bila v finalu bolj konkurenčna.

Popolen dan je Serena kronala zvečer še z zmago v polfinalu ženskih dvojic. S sestro Venus je s 7:5, 6:4 odpravila Rusinjo Marijo Kirilenko in Nadjo Petrovo.

Z MAJICO ALI BREZ?

LONDON - Turnir v odbojki na mivki, ki se odvija čisto blizu kraljevske palače Buckingham palače, je eden najbolj obiskanih. Pravijo, da zato ker športnice z izklesanimi telesi igrajo v kopalnih. Razburjajo pa se gledalci, ki se sprašujejo, zakaj moški ne igrajo brez majice, saj smo vendar na plaži! Zastavonoša predloga je reprezentantka ZDA April Ross, toda njen kolega Todd Rogers zamisli nasprotuje. »Morda bi bili bolj privlačni, nikoli pa toliko kot dekleta. Pa tudi praktično ni,« je dejal.

ZDA MUKOMA PROTI LITVI

LONDON - Ameriška moška košarkarska reprezentanca je doživela prvi pravi test. Po visokih zmagah proti Franciji, Tuniziji in Nigeriji so Američanom včeraj vse do konca za ovrtnik dihali Litovci, ki so na koncu izgubili s 94:99. Američani so se na tekmi znašli tudi v zaostanku, a po trojki Chrisa Paula 5:38 minute pred koncem nato vodstva niso več izpustili iz rok. V ključnih trenutkih je odgovornost nase prevzel LeBron James. V zadnjih štirih minutah je dosegel osem od svojih 20 točk. V skupini B je Rusija premagala Španijo in praktično že osvojila prvo mesto

ZATON JAPONSKE

LONDON Japonska, izumiteljica juda, je v tej disciplini v Londonu dokončno izgubila premoč. Na tokratnem turnirju je osvojila samo eno zlato medaljo, kar so nekateri že označili za zaton japonskega juda. Japonci so bili močno razočarani že po olimpijskih igrah v Pekingu leta 2008, kjer so v judu osvojili le štiri zlate medalje, kar je bilo v primerjavi s igrami v Atenah leta 2004 polovico manj. Ker so se v London odpravili s prenovljeno ekipo, so strokovnjaki pričakovali vsaj šest do osem prvih mest.

STRELSTVO - Zimzeleni Rajmond Debevec je športnik od nog do glave

Delo pred talentom

LONDON - Eden slovenskih junakov olimpijskih iger v Londonu, strelca Rajmond Debevec, ki je v disciplini 60 m leže osvojil bron, je v nekaj mesecih prestal pravo kalvarijo, a je ta z olimpijskim odličjem poplačana. Konec aprila so mu ukradli tekmovalno orožje, a skupaj s trenerjem Lojzatom Mikoličem sta na poti do nove kolajne preskočila tudi to oviro. Debevec je bil konec aprila v skrbeh, saj so mu nepripravili ukradli tudi malokalibrsko puško, s katero se je povzpela na zmagovalne stopničke na olimpijskih igrah leta 2008 v Pekingu. Takrat je bil zelo na tleh. In čeprav so zaradi tega, kot pravi, nekoliko trpeli njegovi rezultati v svetovnem pokalu letos, a ob pravem času je umeril puško in po zmagi v Sydneyju leta 2000 ter bronu v Pekingu pred štirimi leti prišel do svoje še tretje kolajne z OI.

»Že lani na začetku sezone sem trenerju povedal, kje so moje možnosti letos. Sprva je bil malce skeptičen, ker sem bil vedno v ospredju v trojnem položaju. Ampak že lani sem z zmago na evropskem prvenstvu, kjer sem premagal tudi Martinova (petkov zmagovalec, op. STA), dokazal, da zmorem tudi v disciplini leže,« je po osvojenem bronu povedal Debevec in dodal: »Težave z ukradeno puško so me seveda stale nekaj dobrih uvrstitev v svetovnem pokalu, tudi nekaj živcev in nesprianih noči. A na koncu se je vse dobro izteklo.«

Novoga uspeha svojega dolgoletnega varovanca, sodelovati sta začela že leta 1978, se je iskreno razveselil tudi Mikolič, ki tudi tokrat ni skrival solz sreče in veselja: »Enostavno me pri Rajmondu vedno gane njegov uspeh. Tako dolgo sva že skupaj in to je to, ne morem se zadržati. Ni kaj. In seveda: medalja na olimpijskih igrah je nekaj izjemnega. To sva si želela. Tako on kot jaz.«

»Z Rajmondom nikoli ni bilo težav delati. On je bil od vsega začetka športnik, svoje življenje je posvetil

Jutri čakajo slovenskega strelca Rajmunda Debeveca kvalifikacije v trojnem položaju. »Če sem iskren, imam jaz vedno disciplino 3 x 40 za njegovo paradno,« je obetavna trditev trenerja Lojzeta Mikoliča

STANKO GRUDEN/STA

športu. Tudi ko je bil še mladinec, je bil priden, tudi v šoli, nikoli nisva imela nobenih težav.

Veliko časa sva preživela skupaj po tekmovanjih in lahko vam povem, da ga nikoli ni bilo treba priganjati k treninjom. Vedno je bilo z njegove strani slišati: hočem, hočem in še enkrat hočem,« je o dolgoletnem uspešnem sodelovanju povedal Mikolič.

Ob tem je dodal, da so Debevečevi uspehi predvsem posledica trdega dela: »Rajmond pravzaprav nikoli ni bil kakšen poseben talent za strelstvo oziroma, bolje rečeno, ni imel kakšnih posebnih sposobnosti za streljanje. Imel je namreč težave z vidom. On ima danes dioptrijo -4,5 in zaradi tega težave z očali oziroma z bleskom, ko posije sonce. Karkoli je dosegel, je dosegel z

delom, z delom in še enkrat z delom.«

Streliški strokovnjak, dopolnil je že 73 let, je svojega varovanca pohvalil tudi zato, ker »brez pardona« živi športno: »On še danes teče vsako jutro in je še vedno zelo 'fit', maksimalno pripravljen. Drugače pri teh letih tudi ne bi zdržal vseh teh naporov. Čeprav se zdi, da je streljanje miren šport, mora biti strelca zelo, zelo dobro fizično pripravljeno.«

Dvakratni najboljši strelca na svetu (1991 in 1993) in dvakratni najboljši športnik Slovenije (1992 in 2000) je že napovedal, da ima v mislih tudi že olimpijski nastop leta 2016 v Rio de Janeiru, medtem ko bi Mikolič rad malo izpregel oziroma »odložil« vsaj kakšno izmed številnih funkcij (selektor, vodja reprezentanc ...), ki jih opravlja.

Debeveca v Londonu čaka še en nastop; jutri ga čakajo kvalifikacije v trojnem položaju. »Če sem iskren, imam jaz vedno disciplino 3 x 40 za njegovo paradno. Že pred odhodom v London sem rekel, da bo tu nastopil tudi v trojnem položaju. Sicer imava tu na treningih nekaj težav s streljanjem stoje, leže in kleče mu gre dobro, a odločilno bo streljanje stoje. Vsi rezultati v zadnjem obdobju kažejo, da če je ustrelil visoko stoje, je bil tudi skupen rezultat dober. Če bi mu uspelo ponoviti streljanje z zadnjega svetovnega pokala v Münchnu, ob tem, da ni več pritiska za medaljo, bi mu uspelo v finale. Upam, da mu bo uspelo. A kar bo, bo. Svoje je na teh igrah že naredil!« je sklenil Mikolič. (STA)

Pogled ni več zastoj

Trgovcem v eni od londonskih veleblagovnic je bilo očitno dovolj zastojnikov, ki so se drenjali v njihovi trgovini, a jih ni zanimala roba na policah, temveč okno. Po Londonu so se namreč razširile govorice, da se iz trgovine John Lewis v trgovskem središču Westfield Stratford ponuja izjemen razgled na olimpijski park in stadion. Zdaj razgled seveda še obstaja, ni pa več brezplačen. V trgovini so se odločili, da bodo radovednežem za pogled skozi okno zaračunali po dva funta, a obenem dodali, da bodo šla zbrana sredstva v dobrodelne namene.

Dvoboj Phelps - Lochte tudi na tribunah

Ameriška plavalca Michael Phelps in Ryan Lochte sta v bazenu velika rivala, oba pa na velikih tekmovanjih redno spremljata njihovi mami, tako da v občinstvu poteka tudi neke vrste boj med njunima največjima navijačicama. Dobiva ga Debbi Phelps, ki naj bi bila mnogo bolj glasna in tudi mnogo bolj na obeh gledalcev pred televizijskimi kamerami. »Na letališčih ali na železniških postajah me ljudje spoznajo, ustavljajo in prosijo za avtogram. Čelo majhni otroci,« je na svojo prepoznavnost ponosna Phelpsova, medtem ko je Ike Lochte drugačne vrste človek: »Sem živčena razvalina, grizem nohte, zato se raje skrijem, da me vidi čim manj ljudi.«

Po zmagi delo

Ameriški plavalec Tyler Clary se po četrtkovi osvojitvi naslova olimpijskega prvaka na 200 metrov hrbtno ni odločil za to, da bo ta dosežek proslavil. Raje bo, vsaj za nekaj ur, delal. Clary je namreč uveljavljen didžej, zato ni presečneje, da bo v nedeljo zvečer nastopil kot eno glavnih imen v londonskem klubu Chinawhite, kjer objublja veliko zabave.

ZVEZDNIKI - Niso vsi dostopni Bolt z osebnimi stražarji Phelps razočaral Bolivijko Šarapova obkoljena v menzi

LONDON - Nekateri so nedostopni in se sprehajajo naokoli s telesnimi stražarji, drugi radi pozirajo za fotografijo s komerkoli, ki jih za to prosijo. To so superzvezdniki v olimpijski vasi v Londonu.

»Nekateri so zelo preprosti in skromni, drugi so arogantni,« pravi bolivijška plavalca Karen Torrez. »Mogoče nisem imela sreče, ko sem prosila Michaela Phelpsa za fotografijo, se najprej sploh ni obrnil. Ker sem vztrajala, je privolil, nato pa me je vprašal: 'Še kaj?' Mogoče sem ga ujela na slab dan,« je povedala. Opazila je, da je Phelpsov kolega Ryan Lochte »bolj skromen«.

Kolumbijski plavalec Omar Pinzon je imel drugačno izkušnjo in je pohvalil oba superzvezdnika. »Oba sta zelo skromna, ne moreš verjeti, da sta dosegla, kar sta dosegla. Veliko se lahko naučimo od njiju,« je dejal Pinzon.

Španska judoistka Kiyoshi Uematsu se strinja s Kolumbijcem. »Skoraj vsi so dostopni. Nihče ne misli, da je kaj več od drugih. Vsi smo športniki in tukaj smo iz istega razloga,« dodaja. Jamajški sprinter Usain Bolt, ki je

bil ob Phelpsu glavni zvezdnik olimpijskih iger v Pekingu leta 2008, se naokoli spreha s telesnimi stražarji. Kolumbijski dvigalec uteži Doyler Sanchez sanja, da bi se fotografiral z njim, a se bo to zgodilo le, »če se mu bo dalo«.

Na olimpijskih igrah v Londonu tekmuje skoraj 10.500 športnikov iz 204 držav, vendar ne bivajo vsi v olimpijski vasi. Številka ena svetovnega tenisa Roger Federer ne biva v olimpijskem parku, ker je do prizorišča teniškega turnirja v Wimbledonu dve uri. Švicar je dejal, da bivanje v vasi »ne pride v poštev«. »Če so to tvoje prve ali druge igre, seveda hočeš biti tam. Toda če hočeš dati vse od sebe, je to težko, če bivaš v vasi,« je pojasnil Federer.

Med bolj priljubljenimi je tudi teniška igralka Marija Šarapova. »Ena mojih največjih napak je bila, da sem šla v menzo v olimpijski vasi. Od tam sem šla, ne da bi karkoli pojedla, komaj mi je uspelo vzeti sok,« je dejala. »Nikoli nisem videla toliko ljudi srečnih zato, ker so se slikali z mano. Včasih sem kar malo naivna, ko gre za mojo priljubljenost in uspehe,« je dodala.

NAKLJUČNI TURISTI - Cesare, Sandy in svakinja Marcy iz New Jerseyja

»Ali tudi Slovenci navijate za Đokoviča?«

Trije Američani so prišli v našo deželo.

»Veste kje je Paluzza? No, iz vasi tam zraven je bil moj ded,« je v četrtek razložil Cesare, ki je na počitnice v Italijo prišel iz New Jerseyja z ženo Sandy in svakinjo Marcy. Na vprašanja o olimpijskih igrah pa je odgovarjala Sandy.

Spremljate, kaj se dogaja v Londonu?

Oh, seveda.

Prav vse, kar se tam dogaja?

Ne, moža zanima namizni tenis, vsi trije pa smo nori za tenis. Ravno prav, povejte mi zadnje izide.

Morda vas bo zanimalo, da sta sestri Williams ...

To že vemo. Premagali sta Italijanki. Ampak vi, ki ste Slovenec, za koga navijate? Za Đokoviča?

On ni Slovenec.

Vemo, da Srbija ni Slovenija. Je pa blizu, kajne? No, navijate zanj?

Saj po malem vsi navijajo za Đokoviča ...

O, to da je simpatičen, dobro vemo. Spoznali smo ga v Wimbledonu.

Res?

Da. Saj sem vam rekla, da smo

»mahnjeni«. Ne morem reči, da se spoznamo na tenis, toda ta šport ljubimo. Radi hodimo na turnirje.

Kaj pa drugače, ste recimo držali pesti za Phelpsa?

Nisem ravno navdušena za plavanje, sem pa zelo vesela, da mu je uspelo, kar mu je.

Kaj ste si v ZDA mislili o njem, potem ko ga je po Pekingu malce lomil?

Jaz mu ničesar ne zamerim. Vsi, ki so mladi, delajo napake.

Kateri so cilji ZDA? Osvojiti več kot sto medalj? Premagati Kitajsko?

Ne. Zelo preprosto: doseči čimveč. (p. v.)

KOLIKO TRUDA

LONDON - Italijanski odbojkarji so za zmago proti Avstraliji potrebovali pet setov. Povsem nepričakovano. Za nameče so že izgubljali z 2:0, v skrajšanem petem nizu pa so zmagali s tesnim 15:13. Igrali so raztreseno. Jutri proti Bolgariji (ob 15.45) si v zadnjem krogu predtekmovalja tako lagodne igre ne bodo mogli privoščiti. »Azzurri« so si že zagotovili nastop v četrtfinalu, jutri jim bo šlo za najboljše izhodišče.

ZLOMILI PRVAKE

LONDON - V nadaljevanju rokometnega olimpijskega turnirja v Londonu je Hrvaška v skupini B premagala evropske prvake Dance kar z 32:21 (14:9). Kljub porazu pa so tako Danci kot Hrvati, ti imajo po štirih tekmah popoln izkupiček, že prišli v četrtfinale. Pri Hrvatih so bili s po petimi doseženimi goli najbolj učinkoviti Duvnjak, Vori in Horvat, pri Dancih pa sta prav toliko golov dosegla Eggert in Lindberg. Predčasno so se v četrtfinale uvrstili tudi že Švedska, Francija in Islandija.

ZA VIŠJO UVRSTITEV

LONDON - Italijanska posadka 470 Gabrio Zandonà in Piero Zucchetti (na sliki), za katero v Italiji zaostajata samo naša Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta, sta se po tretjem dnevu regat povzpela na skupno 5. mesto. Včeraj sta bila 6. in 14. Novozelandska Belcher in Page premočno vodita. Med ženskami sta Tina Mrak in Teja Černe po drugem dnevu v štirih regatah ostali na 13. mestu (48 točk). Evropski podprvakinja sta bili v tretji regati 12., v četrti pa 15. in si želite višje, kot sta trenutno. Slovenki za 10. mestom zaostajata le za pet točk.

NAŠ POGOVOR - 21-letna Hana Pertot iz Praprota v Londonu s češko reprezentanco

Šampanjec in wimbledonске jagode

Zmotili smo jo, ko je bila na kavi z mamo v Covent Gardnu na prosti dan, že jutri pa jo bo spet vsrkal olimpijski vrvež v Londonu. Hana Pertot, enaindvajsetletnica iz Praprota, ki trenutno živi in študira v Londonu, je na olimpijskem prizorišču s češko reprezentanco: »V bistvu sodelujem z glavnim sponzorjem češke reprezentance, GE money Bank. Pripravila sem program obiskov za češke podjetnike, stranke banke in uslužbenice, ki med olimpijskimi igrami obiščejo London. Gre za tri- do štiridnevni obisk, med katerim si gostje ogledajo londonske znamenitosti in tudi športne prireditve,« pojasnjuje Hana, ki v Londonu študira mednarodni menadžment v povezavi s pripravo velikih dogodkov, in španščino. Na olimpijskih igrah sodeluje z dvema sodelavkama iz Češke, vsak dan pa jo čaka spremljanje gostov: »Sprejememo jih na letališču, nato jih odpeljemo v hotel, med ogledom znamenitosti sem tudi turistična vodička, vsekoli pa jim nudimo pomoč, če jo potrebujejo. Z njimi pa seveda obiščem tudi športna prizorišča.«

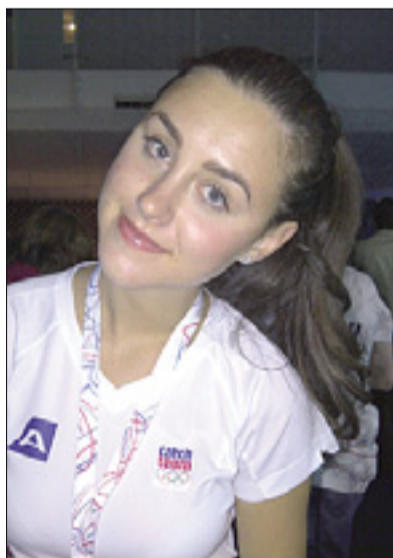
Doslej si je ogledala dve košarkarski tekmi – tudi ameriški Dream Team –, tekme v plavanju in veslanju, obiskala je tudi Wimbledon, čakajo pa jo še odbojka na mivki, dvoranska odbojka in ogled atletskih tekmovalj. »V bistvu si tekmovalj ne izbiramo sami. Vsaka reprezentanca je že pred časom rezervirala določeno število vstopnic, organizatorji pa so naposled izbrali športno panogo. Nenačakovano pa je, ker napovedujejo, da so vse vstopnice razprodane, stadioni pa niso polni. Največ težav je bilo namreč pri nakupu vstopnic na spletni strani, zato nihče več ne nakupuje tam, na prizoriščih pa vstopnic ni možno kupiti. Vstopnice tačas lahko dobiš samo v olimpijskih hišah različnih držav (tj. predstavitevnih prostorih sodelujočih državnih reprezentanc op.a.). Odkar so to najavili, so pred hišami vsak dan dolge vrste že navsezgodaj.«

Ker je uradno članica češke olimpijske ekipe – prejela je tudi uradno majčko, pas, torbico in čepico – vsak dan obišče tudi češki dom v Londonu, uspelo pa ji je obiskati tudi nekaj ostalih olimpijskih hiš. »V brazilski hiši je razstava o Riu de Janeiro, kjer bodo naslednje olimpijske igre. Zelo sem se zabavala v avstrijski olimpijski hiši, kjer so priredili pravo tirolsko vzdušje s snegom vred, dekleta so nosila avstrijske noše, hrana pa je bila prav tako tipična avstrijska. Casa Italia ima super lokacijo, saj je ob Big Benu, vendar me nortranjost ni navdušila, saj v glavnem razstavljajo sponzorji. Izjema je kino v prit-

ličju, kjer vsak obiskovalec lahko spremlja tekme, vstop v italijansko restavracijo v hiši pa je obiskovalcem prepovedan. Vstopiš lahko samo s povabilom.« Večer je preživela tudi v slovenskem pubu, kjer je srečala še druge Slovence, ki živijo v Londonu in uživala ob laškem pivu in slovenski glasbi.

Njeno živo pripovedovanje kaže, da je takšno tudi vzdušje v prestolnici. »Nad vzdušjem, ki prevladuje v mestu, sem zelo presenečena. Pred olimpijskimi igrami so bili vsi Londončani zaskrbljeni zaradi varnosti in prometnih povezav, bali so se množičnega prihoda športnikov in turistov ... Od začetka olimpijskih iger pa tovrstnih težav sploh ni. Skrbni so bile torej odveč,« pravi Hana, ki navdušeno dan za dnem opazuje mirne turiste, številne navijače, ki center Londona obiščejo v navijaških oblačilih. »Prevladuje pravo mednarodno olimpijsko vzdušje. Regent street, ulico v centru Londona, so na primer okrasili z zastavami vseh sodelujočih držav,« nadalje razlaga študentka, ki bo decembra zaključila univerzitetni študij na European Business School. »Res pa je, da je približno 80 odstotkov Londončanov zapustilo mesto: to sem na lastni koži opazila pred

Hana Pertot je v Londonu s češko reprezentanco

dnevi, ko je bil Oxford street skorajda prazen, kar še nisem doživela. Nekatere je skrbelo predvsem to, da se bodo morali do delovnega mesta voziti dlje časa, zato so se raje odločili za oddih drugje. Začetek olimpijskih iger je torej v mestu minil brez težav, videli pa bomo, kako se bo vse končalo,« je še previdno dodala Praprovka, ki

je pri nas zaključila samo osnovno šolo, nato pa pet let preživela v Bratislavi, višješolsko maturo pa opravila na Bežigraski gimnaziji v Ljubljani. »Tudi športniki so doslej zelo navdušeni nad organizatorji. Nazadnje je o prevozi in prostovoljcih pohvalno govoril češki srebrni kajakaš na divjih vodah, ki je v češki hiši praznoval osvojeno kolajno.«

Tudi Hana sta pozitivno presenetila gostoljubnost in razpoložljivost prostovoljcev: veliko, kakih trideset na primer sprejema goste in športnike samo pred vhodom v olimpijski park, na vseh ostalih prizoriščih pa jih je prav tako veliko, čisto vsi – mladi in starejši – pa so zelo navdušeni.

V olimpijski park lahko vstopiš izključno z vstopnico, v olimpijsko naselje, kjer so nastanjeni športniki, pa je vstop prepovedan. Kljub temu pa je srečanje s športniki možno, pravi Hana: »V nakupovalnem centru Westfield, ki se nahaja nedaleč od olimpijskega parka, lahko srečaš marsikoga. Športnike res ni težko prepoznati, saj nosijo reprezentančne trenerke, okrog vratu pa akreditacijo s črko A – athletes. Tam jih je vedno veliko in prav zabavno je, ko lahko prisluhneš najrazličnejšim jezikom.«

Hani in češkimi gostom je v preteklih dneh uspelo obiskati tudi angleški teniški raj, Wimbledon. Hana je bila nad tem še posebej navdušena, saj ji je tenis zelo všeč: »Bilo je enkratno, saj smo si ogledali tudi dvoboj Federerja, Williamsove in Šarapove. Wimbledon sem sicer obiskala že med tradicionalnim turnirjem, vendar je med olimpijskimi igrami prevladovalo bolj sproščeno vzdušje. Ni bilo potrebno nositi obvezne bele obleke, šampanjec z wimbledonskimi jagodami, tipični priboljšek med grand slamom pa, nasprotno, ponujajo tudi med olimpijskimi igrami.«

Sporazumevanje s češkimi gosti ji nikakor ne povzroča težav: »Ker je češčina zelo podobna slovaščini, nimam težav,« je še priznala Hana, ki ob italijanščini, slovenščini in angleščini obvlada tudi španščino in francoščino. Olimpijske igre pa za Hano ne bodo samo enkratna življenjska izkušnja, ampak tudi tema diplomske naloge. Enaindvajsetletnica bo namreč v nalogi predstavila povezavo med olimpijskimi igrami in podjetniškimi potovanji, skratka to, kar tačas počne v Londonu. Letošnja olimpijska izkušnja pa naj ne bi bila zadnja: načrtuje, da bi se čez štiri leta podala tudi v Rio, sicer pa še ne ve, če v sodelovanju s češko ali kako drugo reprezentanco.

V. Sossa

MOJA OLIMPIJADA

Matija Spinazzola

Matija Spinazzola s Proseka trenira pri Jadrlnem klubu Čupa skupino optimistov, včasih vodi tudi starejše jadralsce razreda 420. 32-letni trener preživi skoraj polovico dni v letu na morju v Sestlanskem zalivu ali okoli po Evropi na regatah. Olimpijske igre spremlja bolj malo, saj mu trenersko delo in služba v podjetju Tmedia ne dopuščata veliko prostega časa.

Kje si v času olimpijskih iger?

Na Gardskem jezeru, kjer bom spremljal prej optimiste in potem posadke 420 in 470 na regatah.

Koliko ur dnevno spremljaš olimpijske igre?

Približno 10 ali 15 minut dnevno, ker nimam veliko časa.

Preko katerih medijev?

Zjutraj, ko zajtrkujem, preberem Primorski dnevnik. Drugače splete strani dnevnikov Corriere della sera in La Stampa.

Katere panoge te najbolj zanimajo?

Največ spremljam seveda jadranje. Na splošno me zanimajo vsi razredi, prodrobneje spremljam laser moški, 470 moški in razred finn. Spremljal sem tudi malo plavanja.

Katere pa najmanj?

Košarka in odbojka na mivki mi nista všeč, se mi ne zdita panoge za olimpijske igre. Cenim veliko bolj triatlon, skoke v vodo, gimnastiko ipd.

Za koga boš najbolj navijal med športniki, med športnicami in med ekipami?

Nimam preferenc, ne bom posebno navijal za nobenega. So vsi kvalitetni športniki.

Preverjanje znanja: na kolikih olimpijskih igrah je nastopil Matej Černič?

Mislil na enih, v Atenah leta 2004.

Pravilno!

Andreja Farneti

Prišel je čas za obnovo kopalnice!

ADRIAKER

keramika, kopalniška oprema in parket

Odprto tudi v avgustu, popusti do 50%

- bogata izbira in hitra dobava
- tehnično svetovanje
- razstveni prostor na 1000 m²

Urnik: pon. - pet.:
8.30-13.00
15.00-18.30
sobota:
9.00-12.00

NOGOMET - Triestina: zaplet namesto razpleta

V navzkrižnem ognju športnih in policijskih iger

Župan Cosolini še nima potrebnih jamstev skupine Triestina per sempre za vpis v D-ligo

TRST - Triestina? Čas se izteka, novosti pa ni. Državna in deželna nogometna zveza bosta »potrpečeli« še do jutri do 19. ure, ko bo zapadel rok za vpis v državno D-oziroma v deželno elitno ligo. Tržaška občinska uprava je včeraj prejela dokumentacijo obeh potencialnih lastnikov, skupine podjetnikov, ki je že pred dnevi ustanovila grupo Unione Triestina 2012, in zadnji hip sestavljene skupine Triestina per sempre. Županu Robertu Cosoliniju prvi jamčijo vpis in igranje samo v elitni ligi. Pripravljeno so že jutri plačati 100 tisoč evrov, ki jih zahteva deželna nogometna zveza. Skupina Triestina per sempre, za katero naj bi bil predsednik A-ligaša Siene Massimo Mezzaroma in še nekateri tržaški podjetniki (in primis Piero Irneri), trdi, da je pripravljena začeti novo poglavje v D-ligi. Županu Cosoliniju so sporočili, da so pripravljeno plačati potreben znesek 300 tisoč evrov, ampak ne takoj ob vpisu, temveč šele naknadno. Da je to možno, naj bi jim namreč sporočili pri državni zvezi LND (Lega Nazionale Dilettanti). Na pravilniku sicer piše nasprotno.

Župan Cosolini, ki je v novinarskem sporočilu kritično napisal, »da samo v Italiji morajo župani reševati športna društva«, se je tako znašel v navzkrižnem ognju in v zelo žgočem položaju. Skupina podjetnikov, ki bi vpisala ekipo v elitno ligo, je razkrila vse karte. Računi naj bi bili čisti. Skupina Triestina per sempre, ki ponuja za nogometni Trst nekoliko bolj mamljivo igranje v D-ligi, pa še ni stoddostno prepričala občinske uprave. Župan, čigar soglasje za vložitev prošnje je v takih primerih obvezno

(tako zahtevajo pravila nogometne zveze, sicer lahko Triestina igra samo v najnižji, 3. amaterski ligi), si bo privoščil še nekaj ur razmisleka. Jutri pa se bo moral odločiti. V torek se bo namreč zbral zvezni svet državne nogometne zveze in odločil, kaj in kako.

Najboljše bi bilo, ko bi skupini podjetnikov delovali složno in skupaj rešili Triestino. Enostavno tako, da bi ekipo najprej v elitno ligo vpisala skupina Triestina 2012, nato pa bi jo prevzela »bolj ambiciozna« skupina Triestina per sempre. Enostavno, kajne? Pa ni tako, tudi zato ker se zdi vse bolj očitno, da je Triestina padla v vrtnec političnih iger, ki imajo za (edini?) cilj diskreditiranje občinske uprave.

Tržaški župan Roberto Cosolini

Breg že jutri, Zarja v sredo, ostali po velikem šmarnu

Priprave na novo sezono bodo jutri začeli tudi pri Bregu, ki jih čaka nova sezona v 2. amaterski ligi. »Plavi« se bodo ob 18.45 zbrali v dolinskem športnem centru Silvano Klabian. Zarja (tudi 2. AL) bo prvi trening pod taktirko novega trenerja Miloša Tula naredila v sredo zvečer v Bazovici. Bazovsko moštvo bo okrepil branilec Tommaso Venturini (lani Esperia), brat Nicole, ki je igral pri Krasu in pri Vesni. Ostale ekipe naših društev bodo priprave na novo sezono začele kasneje: pri Mladosti (3. AL) se bodo začeli potiti 16. avgusta, pri Primorju (2. AL) in Gaji (3. AL) pa 20. avgusta. Mladost, ki jo bo vodil trener Soranzio, je zapustilo veliko nogometašev: Mauro Peric (igral bo v Turjaku), Dimitri Ferletič, Ruggiero, Russo, brata Paoluzzi in Vitorelli. Ekipi se bo znova pridružil v lanski sezoni poškodovani Emanuel Radetič ter mladi Gabrijel Pahor (letnik 1993) iz Jamelj.

Danes na proseški Rouni tekma »stari - mladi«

Na umetni travi prenovljene proseške Rouno bo danes neuradno odprtje igrišča s tekmo med starimi in mladimi Prosečani. Tekma se bo začela ob 17. uri.

SK DEVIN V Nabrežini prvi slalom z rolerji

V okviru občinskega praznika sv. Roka bo Smučarski klub Devin organiziral v ponedeljek, 13. avgusta, v nabrežinski obrtni coni rekreativno tekmo v rolerjih. Gre za slalom med količki, ki so med sabo oddaljeni pet metrov. Tekmovalci bodo morali premagati trideset količkov, ki bodo razpršeni na okrog 80-metrski dolgi progi. Tekmovanje je namenjeno vsem, obvezne pa so smučarske palice, ščitniki za hrbet, za komolce, kolena in zapestje ter čelada. Opremo si morajo tekmovalci priskrbeti sami. Tekmovalci vseh starosti bodo razdeljeni v različne starostne kategorije od najmlajših (letnik 2004) do članov in veteranov. Vpisovanje je možno po majlu: info@skdevin.it ali na kraju tekme od 15. do 16.30. Start slaloma z rolerji bo ob 17. uri.

Nagrajevanje bo poldruugo uro po končani tekmi na Trgu v Nabrežini.

NOGOMET

Prihodnji teden razsodbe

RIM - Razsodba prvostopenjskega sodišča disciplinske komisije državne nogometne zveze o aferi prirejanja izidov in športne goljufige bo znana med 8. in 10. avgustom. Sodniki so izključili možnost, da bi se lahko nogometaši Bonucci, Pepe, Belmonte in Masiello dogovorili za morebitno lažjo obliko kazni.

KOŠARKA

Iz Avellina v Krko

NOVO MESTO - Pri slovenskih košarkarskih prvaki, igralcih novomeške Krke, bo na položaju krilnega centra v prihodnji sezoni igral Jurica Golemac, 35-letni in 209 cm visoki nekdanji slovenski reprezentant, ki je za slovensko reprezentanco igral na evropskih prvenstvih leta 2003 in 2009. V zadnji sezoni je igral v italijanski ligi za Sidigas iz Avellina.

RELI

Loeb zmagal na Finskem

JYVASKYLA - Svetovni prvak Francoz Sebastian Loeb (Citroen) je zmogovalec relija po Finski, osme dirke svetovnega prvenstva. Na preizkušnji v okolici Jyväskylä je ugnal moštvenega sotekmovalca, domačina Mikka Hirvonena. Citroen je tako dosegel peto letošnjo dvojno zmago na relijih za SP, za Loeba pa je bil uspeh že 73. v karieri.

NOGOMET NA MIVKI

Poraz Leghisse v Berlinu

Na mednarodnem pokalu Power Horse Euro beach soccer league v nogometu na mivki v Berlinu je Italija slovenskega kapetana Micheleja Leghisse iz Medjevasi včeraj s 3:2 izgubila proti Rusiji. V petek so »azzurri« igrali neodločeno 4:4 proti Romuniji. Zadetek je dosegel tudi Leghissa. Danes bo Italija ib 11.30 igrala še proti Franciji.

NOGOMET - V Sloveniji, 4. krog: Gorica - Celje 1:1.

Kopalniška omarica PATTY

Kompozicija Patty:

- ▶ širina 70 cm
- ▶ steklena vratca 16 mm
- ▶ ogledalo 70x85 cm
- ▶ halogenska luč

REDNA CENA

229,00

AKCIJSKA CENA

€ 99,00

LEROYMERLIN

ORODJE IN STROJI

GRADBENIŠTVO

DEKORACIJA

KOPALNIŠKA OPREMA

VRTNARSTVO

v nakupovalnem centru

SHOP & PLAY
Città Fiera

Torreano di Martignacco (UD)
ulica A. Bardelli, 4
tel. +39 0432 408 860

DOBERDOB - Zaradi pomanjkanja dežja vse večja požarna ogroženost

Suša pesti kmete in divjad, voda le v večjih »škavnah«

Doberdobsko jezero z najnižjo gladino po letu 2003 - Z oskrbo iz vodovoda zaenkrat ni težav

V doberdobski občini suša pesti kmete in divjad, po namestitvi novih vodovodnih cevi in gradnji vodovodnih bazenov pa zaenkrat ni težav z oskrbo s pitno vodo.

Kdor se s kmetijstvom ukvarja ljubiteljsko, se bo moral zadovoljiti z manjšim pridelkom in bo moral še kar nekaj dni počakati, da bo lahko posadil sadike jesenskih povrtnin. Več skrbi imajo vinogradniki, ki skušajo negativne posledice dolgega sušnega obdobja omiliti z zalivanjem svojih trt. Tako se v zadnjih dneh marsikateri kmet odpravlja s cisternami po vodo do Doberdobskega jezera, katerega gladina je letos posebno nizka. Manj vode je bilo nazadnje leta 2003, ko se je v jezeru izsušila glavna »roja«, ki povezuje »bezne« na doberdobski strani s tistimi na jameljski. Če se bo suša še nadaljevala, se bo po vsej verjetnosti povezovalni kanal izsušil tudi letos; to bi lahko bilo usodno za ribe na jameljski strani jezera, kjer se ob pomanjkanju dotoka vode iz kanala zniža koncentracija raztopljenega kisika. Kljub nizki gladini pa se k jezeru posebno v nočnih urah hodi odvežat številne divje živali, od merjascev do srn in lisic.

Divjad lahko nekaj vode najde tudi v večjih »škavnah«, korozijskih kotanjicah v kraškem apnenecu, ki so razpršene po vsej doberdobski občini. »Škavne« lahko merijo od nekaj centimetrov do nekaj metrov v dolžino in nekaj decimetrov v globino; v večjih ostane voda vse leto, manjše pa se po daljšem sušnem obdobju izsušijo. »Škavne« nastajajo na mestih, ki imajo majhno strmino, zaradi katere voda ne more odtekat. Slednja s pomočjo primesi raztaplja apnenec in tako nastane vdolbina ter se s časom poveča. Ker ima voda največjo moč raztapljanja na svoji površini, se »škavne« povečujejo zlasti v bočni smeri. Pri raztapljanju pomagajo tudi različne organske kisline, če pride do razgradnje organskih snovi. »Škavne« so nekoč uporabljali za napajanje živine na pašah, tudi pastirji pa so se ob njih včasih odvežali. Rastlinje je marsikatero »škavno« popolnoma zaraslo, v zadnjih letih pa za njihovo odkrivanje, vzdrževanje in fotografsko dokumentacijo skrbi Karlo Ferletič iz Doberdoba.

»Škavne najdemo po vsej doberdobski občini. V večjih je tudi do šest hek-

Gladina Doberdobskega jezera je letos izredno nizka (desno); »škavna« pri Prhavčji jami med Jamljami in Boneti (spodaj)

BUMBACA, K. FERLETIČ

tolitrov vode, ena izmed največjih se na primer nahaja nedaleč od Prhavčje jame nad Jamljami in Boneti,« pravi Karlo Ferletič in pojasnjuje, da se »škavne« zelo hitro napolnijo, nekatere že po petnajstih minutah močnega dežja. Divjad redno obiskuje »škavne«, da se odveža, predvsem divji prašiči pustijo za sabo kar nekaj zna-

menj svojih nočnih pohodov. Kamenje okrog »škaven« je tako včasih pomazano od zemlje, blata in merjasčeve masti. Nekatere »škavne« lovci v poletnih mesecih polnijo z vodo, za druge je Ferletič prepričan, da bi jih treba ovrednotiti, saj gre za zanimiv kraški pojav. V poletnih mesecih divjad lahko nekaj vode dobi tu-

di v raznih kalih, za ovrednotenje katerih pa bo poskrbljeno v okviru projekta »Living Fountains«, za katerega bo doberdobska občina predvidoma pred koncem leta dobila na razpolago 200.000 evrov evropskih prispevkov. Cilj projekta je ovrednotenje kulture dediščine vodnjakov in kalov, ob katerih so nekoč napajali živino. Na območju doberdobske občine bodo v okviru projekta obnovili stari vaški vodnjak »pr' u'rnoutu« v Jamljah, vodnjak pri Palkišču, dva kala pri Mikolih, vodnjak in kal pri Vižintinih ter kal na Poljanah.

Pred leti so imeli med poletnimi meseci v raznih zaselkih doberdobske občine težave s pitno vodo, saj je bil njen pritisk zelo nizek. Po obnovitvenih delih, ki so jih opravili v zadnjih letih na vodovodnem omrežju, se je položaj izboljšal. Letos kljub dolgotrajni suši zaenkrat (še) ni težav z oskrbo s pitno vodo. Podjetje Irisacqua doslej ni sprejelo posebnih ukrepov za omejitev porabe pitne vode, saj so njegovi vodni viri bogati zaradi velike količine dežja, ki je pred nekaj tedni padla na Bovškem. Vodostaj reke Soče je bil vse julij visok, tako da s črpališčem pitne vode na Majnicah pri Gorici trenutno ni nikakršnih težav.

Zaradi pomanjkanja padavin pa je na Krasu vse večja požarna ogroženost. Gasilci pozivajo domačine, naj jih takoj obvestijo, če zagledajo požar, saj je za omejitev škode na naravnem okolju treba začeti z gašenjem čim prej. (dr)

ZDRAVSTVO

Župani zahtevajo samostojno podjetje

Ohraniti avtonomijo goriškega zdravstvenega podjetja, njegovih okolišev in oddelkov za duševno zdravje, zagotoviti kakovostne zdravstvene storitve tako v goriški kot tržaški bolnišnici, okrepiti sodelovanje med zdravstvenimi ustanovami in socialnimi službami. Vse omenjene zahteve so vključene v dokument, ki ga je med svojim četrtkovim zasedanjem na goriškem županstvu odobrila konferenca županov iz goriške pokrajine.

S svojim dokumentom so se župani odločno izrekli proti osnutku reforme deželne zdravstva, ki ga je pripravila deželna vlada predsednika Renza Tonda. V osnutku je namreč predvidena združitve goriškega zdravstvenega podjetja s tržaškim, kar po mnenju županov pomeni, da bi goriška pokrajina kot edina ostala brez svojega samostojnega zdravstvenega podjetja. Župani poleg tega poudarjajo, da je v reformi premalo pozornosti namenjene sodelovanju med občinskimi socialnimi službami in zdravstvenimi ustanovami, ki bi na ta način izgubile pomemben stik s teritorijem. »S samostojnim zdravstvenim podjetjem bi uspešneje odgovarjali na potrebe prebivalcev goriške pokrajine,« so prepričani župani, ki zaradi tega zahtevajo, naj dežela na novo premisli svoje predloge za reorganizacijo zdravstvenega sistema. »Goriško zdravstveno podjetje mora biti še naprej samostojno, pri čemer je treba upoštevati tudi vlogo, ki jo bo tako lahko odigralo pri tiskanju čezmejnih stikov,« poudarjajo župani, ki zahtevajo nove kriterije za financiranje delovanja zdravstvenih ustanov. Po njihovem mnenju je treba sredstva deliti na podlagi objektivnosti, uspešnosti in kakovosti storitev, pri čemer goriška pokrajina ne sme biti oškodovana v primerjavi s ostalimi pokrajinami v deželi. Župani zahtevajo tudi, naj bo popolna funkcionalnost zagotovljena tako goriški kot tržaški bolnišnici, saj bosta le tako lahko še naprej nudili kakovostne storitve. Po mnenju županov je treba ohraniti tudi sedanjo razdelitev na zdravstvene okoliše, poleg tega pa je treba okrepiti sodelovanje med zdravstvenimi ustanovami in socialnimi službami.

Župani iz goriške pokrajine so pozvali predsednika konference, goriškega prvega občana Ettoreja Romolija, naj z vsemi sogovorniki in še zlasti z deželno vlado in njenim predsednikom Renzom Tonom odločno zagovarja zahteve, ki so jih vključili v omenjeni dokument.

NOVA GORICA - Požar na Sveti Gori pogašen

Pogorišče stražijo

Zgorelo je od 80 do 90 hektarov gozda - V petek še en pok zaradi prisotnosti eksplozivnih teles

Požar, ki se je v četrtek vnel na težko dostopnem terenu na Sveti Gori, so gasilci pogasili, je včeraj povedal poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije Srečko Šestan. Po njegovih besedah ni več videti niti dima, domača gasilska društva pa še pregledujejo in čistijo pogorišča ter uničujejo žarišča. Zgorelo je od 80 do 90 hektarov gozda. Po informacijah, ki jih je Šestan dobil ob 9. uri, ponovnih izbruhov ognja na Sveti Gori ni bilo, zato okoli 40 gasilcev, ki jih je še ostalo na pogorišču, ne potrebuje več dodatne pomoči. Tudi ponoči je pogorišče varovalo okoli 70 gasilcev, na terenu pa bodo še toliko časa, kot bo to potrebno. Pogorišče je namreč obsežno, veliko okoli 50 hektarov, teren pa slabo prehodan oz. težko dostopen. Stražili bodo tudi v prihodnjih dneh. Šestan je glede tega opozoril, da je potreben skrben pregled pogorišča, saj so žarišča lahko med borovimi iglicami in v tleh. Gašenje je oteževala velika nevarnost eksplozij zaradi tam ležečih eksplozivnih teles še iz časa prve svetovne vojne, z ohlajevanjem pogorišča je nevarnost eksplozij manjša. V petek so zabeležili še en pok, včeraj pa ne več.

Med petkovim gašenjem

BUMBACA

Trg v Števerjanu je obnovljen, zunanjsčina cerkve tudi, na vrsti je bil še zvonik. Dela na njem pravkar potekajo, zato ga od tal do vrha obdaja gradbeni oder. Poseg za konsolidacijo zidov in obnovitev poškodovanega ometa bo do konca meseca dokončan, financirajo pa ga z denarjem, ki ga je dežela FJK namenila obnavljanju sakralnih objektov. Hkrati je občina omogočila popravilo ure na zvoniku: nakupila je poškodovane elemente in nov mehanizem. Po več letih mirovanja urini kazalci ponovno odmerjajo Števerjancem čas.

DOBERDOB

Na občini zaposlitev za nedoločen čas

Na doberdobski občini bodo zaposlili s pogodbo za nedoločen čas in s polnim delovnim urnikom občinskega delavca, ki bo skrbel tudi za vožnjo šolabusa. Prošnje za nadaljnje selekcije bodo zbiral v pokrajinskih uradih za delo na Trgu Salvo D'Acquisto v Trziču in na Trgu Carpaccio v Gradežu v torek in sredo, 21. in 22. avgusta, med 9.30 in 12.30; dodatne informacije so na voljo na telefonski številki 0481-412251. Kandidati morajo imeti voziško dovoljenje tipa D in morajo obvladati slovenski jezik; v okviru selekcije za zaposlitev bodo opravili kolokvij, dokazati pa bodo morali tudi, da so sposobni upravljanja šolabusa.

GORICA - Priprave na novo šolsko leto

Ne bo sprememb v številu učnega in neučnega osebja

Joško Prinčič: Večstopenjska šola prinaša prednosti - Mihaela Pirih: Humanistični licej bo drugačen

»Na goriških slovenskih šolah je bilo dosedanje število osebja - tako učnega kot neučnega - potrjeno tudi v novem šolskem letu. Krčenja ali zmanjševanja ni bilo. Tudi bojazen, da bi prišlo do združevanja ravnateljstev in tajništev višjih srednjih šol, je bila nazadnje neutemeljena.« sporoča goriški tajnik Sindikata slovenske šole Joško Prinčič, ki k javni razpravi o večstopenjskih šolah prispeva svoje mnenje. »Izhajati moramo iz dejstva, da je italijanski šolski sistem ukinil didaktična ravnateljstva za osnovne in nižje srednje šole ter uvedel vertikalno ureditev šolstva. Na Goriškem je bila vertikalizacija že izpeljana in splošna ocena je - ne samo v sindikatu, temveč predvsem na šolah -, da prinaša več prednosti kot kritičnosti. To nas utruje v prepričanje, da moramo biti pozorni na dinamike v družbi in da naša prva dolžnost je skrb za preživetje in kvaliteto šole.«

Pomembno novost - tako Prinčič - predstavlja uvedba ločenega seznama za neučno osebje, ki bo nameščeno na slovenskih šolah: »Seznam seveda ni lestvica, pomeni pa prednost pri pogajanjih o namestitvah.« Ne-rešen problem so habilitacije za učno osebje na nižjih in višjih srednjih šolah, dodaja Prinčič: »Natečaji so bili razpisani samo za italijanske šole. Naš sindikat je pred dvema mesecema glede tega pisal v Rim. Izvedli smo le, da bodo v ta namen ustanovili posebno omizje. Obenem potekajo dogovaranja z Videmsko in Tržaško univerzo, ki naj bi organizirali slovenske tečaje za habilitacije. Odprto je seveda vprašanje, če jih bodo organizirale tudi za piclo število oseb.«

Mihaela Pirih

Joško Prinčič

Res je, da goriška slovenska višješolska pola ne odgovarjata ministrskim pogojem za ohranitev dveh ravnateljstev, dveh tajništev in dveh proforskih zborov, a sta vsekakor ohranila avtonomijo,« pritrjuje Prinčiču Mihaela Pirih, ravnateljica tehničnega pola z »regenco« na licejskem polu in obnem članica deželne komisije, ki se je s tem vprašanjem ukvarjala: »Avtonomija mora ostati, ker je treba manjšinsko šolstvo obravnavati posebej in ker ima vsaka šola svojo specifiko. Dežela je to osvojila in ni bilo treba kaj dosti koga prepričevati ali pregovarjati. Ni bilo pritiskov ne volje, da bi eno ravnateljstvo ukinili.« Pirihova k temu še dodaja, da bodo slovenske šole v Italiji dobile dva nova ravnatelja, saj sta natečaj uspešno izpeljala Primož Stranj in Karolina Visintin: »Oba sta tržaška Slovenca, obstaja pa teoretična možnost, da bi eden od dveh prišel ravnateljvat v Gorico, kjer bo en ravnateljski

sedež prost.« Ravno tako pomembno je, da bosta tajništvi obeh polov ohranili isto število osebja kakor doslej - poleg glavnega tajnika še tri osebe. Kar pa zadeva učno osebje, zasluži poudarek okoliščina, da jim bo z novim šolskim letom vrnjena ena stolica italijanskega jezika: profesor bo imel sedež na zavodu Ivan Cankar, poučeval pa bo tudi na licejskem polu. Poleg pravkar omenjene bo stolica za italijansčino na voljo tudi na liceju Primož Trubar, na tehničnem polu pa sta se sprostili stolici za elektroniko in angleščino. »Seveda ni zagotovila, da bodo profesorji na teh mestih stopili v stalož,« opozarja ravnateljica Mihaela Pirih in napoveduje še vsebinsko spremembo: »Naš humanistični licej bo z novim šolskim letom drugačen. Proforski zbor je sklenil, da se ukine ekonomsko družbena opcija, ki ni imela izrazite identitete, in da se ohrani le humanistični licej v osnovni obliki, kar bo prineslo novo dinamiko med predmeti.« (ide)

KROMBERK

Se bodo v Korn ponovno iztekale Mipove odplake?

Včeraj se je iztekel rok za oddajo nezavezujočih ponudb za nakup Mipovega proizvodnega obrata v Kromberku pri Novi Gorici. Interes za nakup obrata, ocenjenega na nekaj več kot 34 milijonov evrov, je do zdaj pokazala turška družba Ectii, ki bi se pred nakupom obrat vzela v najem. Za nakup naj bi se zanimali tudi proizvajalci iz Bosne in Hercegovine, Italije in Rusije. Mipovo premoženje v Kromberku predstavlja nepremičnine in mesnica s pripadajočo opremo, naprodaj sta tudi blagovna znamka in receptura za Mipovo mortadelo. Obrat je sicer naprodaj že četrtič. Odločitev o izbranem kupcu je

po besedah stečajnega upravitelja Mi-pa Miroslava Benedejčiča pričakovati jeseni ali proti koncu letošnjega leta. Ponovnemu zagonu klavnice v Kromberku nasprotujejo nekateri tamkajšnji krajanji, zbrani v civilno iniciativo. Ponoven zagon klavnice bi po njihovem prepričanju lahko predstavljal velik ekološki problem, saj Mip nima čistilne naprave. »V zadnjih letih delovanja klavnice so ta problem reševali s posebnimi kotli, vendar je nastajal velik problem ob njihovem izpiranju, saj so ostanki odplak iztekali v Korn in od tam v sosednjo državo. Zato bi lahko ponoven zagon klavnice pomenil tudi mednarodni problem, če ne bo poskrbljeno za ustrezno čiščenje odplak,« je prizadevanja civilne iniciative krajanov Kromberka proti klavnici podprl tudi novogoriški župan Matej Arčon.

GORICA - Izseljenci razpeti med tradicijo in promocijo

Furlani se prilagajajo časom

Iz avstralske Canberre opozarjajo na premajhno turistično razpoznavnost Furlanije-Juljske krajine - V milanski trgovini furlanskih proizvodov razdelijo na stotine zgibank

Govorniki (levo) in občinstvo v auditoriju (desno): goriškega shoda so se udeležili furlanski izseljenci z vseh koncev sveta

BUMBACA

Združenje furlanskih izseljencev Ente Friuli nel Mondo se prilagaja novim časom. Nostalgijo po domači zemlji, ki je zaznamovala in še zaznamuje pripadnike prvih izseljenskih valov, hočejo nadgraditi z željo mladih in večinoma visoko izobraženih izseljencev, da v globaliziranem svetu promovirajo turistične znamenitosti in tipične proizvode Furlanije-Juljske krajine.

Vsakoletni shod furlanskih izseljencev je potekal včeraj v deželnem auditoriju v Gorici, kjer so se zbrali predstavniki združenj »Fogolar Furlan« z vsega sveta. Prisotne so uvodoma nagovorili goriški župan Ettore Romoli, za njim sta bila na vrsti še deželna odbornika Roberto Molinaro in Elio De Anna. Poudarila sta, da želi deželna vlada okrepiti stike z združenji furlanskih izseljencev, ki lahko veliko prispevajo k prepoznavnosti Furlanije v svetu. Posebno zanimiva je bila razprava, ki je sledila uvodnim pozdravom in med katero je bilo sli-

šati kar nekaj zanimivih ugotovitev in pripomb. Predsednik furlanskega »fogolarja« iz avstralske Canberre Lio Galafassi je poudaril, da osebno pozna številne Avstralce, ki so se odpravili na potovanje po Italiji. »Na žalost niti eden med njimi ni obiskal Furlanije. Velike potovalne agencije v svoja potovanja vključujejo vedno ene in iste kraje, Firenze, Assisi, Neapelj, Rim. Ko pa priredijo avtobusni izlet med Benetkami in Dunajem, ne poskrbijo niti za krajši postanek v Furlaniji-Juljski krajini,« je povedal Galafassi in pozval podjetje Turismo FVG, naj se pri velikih potovalnih agencijah aktivira, da bodo v svoje potovalne programe vključile tudi destinacije iz Furlanije-Juljske krajine. Da je treba več delati na promociji, je poudaril tudi Marco Rossi iz Milana. »Član milanskega »fogolarja« je pred kratkim odprl trgovino, v kateri prodaja tipične furlanske proizvode, vključno z dimljeno postrvjo iz San Danieleja. Posli mu gredo zelo dobro, sploh

opažamo, da v njegovi trgovini razdelimo na stotine zgibank o Furlaniji-Juljski krajini. Še več bi jih lahko razdelili, zato pa apeliramo na deželne upravitelje, da vzpostavijo čim bolj tesne stike z vsemi furlanskimi združenji po svetu, ki lahko dajo izredno pomemben doprinos k prepoznavnosti Furlanije,« je poudaril Rossi.

Med včerajšnjim shodom furlanskih izseljencev je bilo v ospredju tudi vprašanje identitete, ki je še kako aktualno. Več udeležencev je bilo ogorčenih zaradi nomena državne vlade predsednika Maria Montija, da furlanščini odvzame status

manjšinskega jezika in jo vključi med narčja. Spričo tega je bilo poudarjeno, da po šolah narašča zanimanje za učenje furlanščine, ki ga morajo državne oblasti in krajevne uprave spodbujati z zagotavljanjem potrebnih finančnih sredstev. Da je pot do uveljavitve furlanščine še izredno dolga, pa je bilo med včerajšnjim srečanjem več kot očitno: govorniki - od predstavnikov krajevnih uprav do članov izseljenskih združenj z vsega sveta - so svoje posege opravili v italijansčini; v furlanščini so kvečjemu povedali nekaj besed in nato nadaljevali v italijanskem jeziku. (dr)

NOVA GORICA - Trgovski center na Majskih poljanah

Odprtje nakupovalnega parka oktobra, obisk iz Italije »v skladu s pričakovanji«

»Šele včeraj smo dobili gradbeno dovoljenje za širitev, tako da bo odprtje tretje faze nakupovalnega centra Supernova 25. oktobra letos,« je v petek za Primorski dnevnik pojasnil Kristijan Flegar, predstavnik Skupine Supernova. Ob majskem odprtju istoimenskega nakupovalnega centra na novogoriških Majskih poljanah so investitorji namreč napovedali še odprtje tretje faze centra oziroma t.i. nakupovalnega parka. Po tedanjih načrtih naj bi se to zgodilo 23. avgusta, a se, kot sedaj pojasnjujejo, ta terminski plan ne bo izšel.

Nakupovalni park bo obsegal dodatnih 4.000 kvadratnih metrov površin, namenjenih trgovskim lokalom. Po Flegarjevih zagotovilih so vsi lokali že zasedeni. O novi ponudbi ni želel veliko razkriti: »Najemniki so dogovorjeni, vendar

imamo z nekaterimi še odprte točke, zato bomo najemnike razkrili šele, ko bodo vse točke zaključene. Na vprašanje, ali se za najem zanimajo tudi trgovci čez mejo, pa je odgovoril, da redno prihajajo povpraševanja s strani italijanskih podjetij. Glede obiska v maju odprednega trgovskega centra Supernova pa Flegar pojasnjuje, da statistik še nimajo narejenih, zato tudi ni podal odgovora na vprašanje, koliko kupcev je obiskalo center in koliko odstotkov od le-teh je italijanskih državljanov, »sta pa obisk in promet v skladu z našimi pričakovanji.« Še pred odprtjem in tudi ob otvoritvi centra so investitorji med prednostmi navajali ravno bližino meje in poudarjali, da računajo tudi na kupce iz Italije.

Nakupovalni center Supernova se gradi v več

fazah. Prva je bila izgradnja trgovine OBI leta 2009 s 7.587 kvadratnimi metri površin. Nakupovalni center z 8.648 kvadratnimi metri površin je bil odprt maja letos, 4.000 kvadratnih metrov nakupovalnega parka pa bo, kot sedaj pojasnjujejo, odprt 25. oktobra letos. Skupno torej čez 20.000 kvadratnih metrov prodajnih površin. Za primerjavo: novogoriška Qlandia ima 26.500 kvadratnih metrov površin. V načrtih investitorjev v Supernovo je še vedno tudi obnovitev bližnje železničarske remize in prometne infrastrukture, kar naj bi se izvedlo v prihodnjem letu. Na Prvomajski ulici bodo namreč zaradi povečane gostote prometa med drugim uredili dve krožišči. Glede vsebin v remizi pa se z lokalnimi oblastmi še dogovarjajo.

Katja Munih

Novogoriška Supernova

FOTO KM.

DOŽIVETJA ZA SLADOKUSCE - Popoldne v solkanskem Pustolovskem parku

V premagovanju gravitacijske sile

Ko sem še poučeval, nisem ocenjeval le lepih metov na koš, prevala naprej ali skoka v višino. Štel sem tudi, na primer, število sekund, ki jih je dijak(inja) zdržal(a) v vesi s prijemom skrčenih rok. Spodnja predvidena meja je bila 15 sekund; spominjam se, da sem nekaterim naštel več kot 60. Že dolgo ne ocenjujem, ostaja pa isto merilo za izkušnjo, ki jo napoveduje naslov: kdor ne uspe premagati zemeljske gravitacijske sile v opisanem položaju za navedeni čas, naj se ne podaja v solkanski Pustolovski park. O odprtju pustolovske ponudbe smo že pisali. Tu je sedaj neposredno pričevanje »sprehoda med drevesi«.

Tisto popoldne sem bil prvi obiskovalec. Vodostaj Soče je bil zelo nizek, zato je bilo prečkanje na gumenjaku mačji kašelj. Z inštruktorjem sva lagodno zaveslala, se izkrčala in šla do izhodišča treh različnih prog: otroške, modre in rdeče. Po učil me je o uporabi varnostnih vponk in tekača za spuste po žicah ter me peljal na ogled dveh prog za odrasle. Potem me je prepusil usodi.

Začelo se je z zdrsom od majhnega pomola do približno 20 metrov oddaljenega drevesa; ker so se tla spuščala, sem pristal na leseni ploščadi, zgrajeni okrog debela kar nekaj metrov nad tlemi. Prijetno. Nadaljevanje je sledilo načelom od lažjega k težjemu, od enostavnega k zapletenemu, od lagodja k adrenalinu. Članek ni namenjen podrobnemu opisu vseh odsekov, saj bi postal dolgočasen in ne bi itak mogel posredovati vseh občutkov, zaznav, mišičnih naprežanj in tresljajev, iskanja oprimkov, misli na zdrsa, skladnosti gibov, ki so potrebni za preklapljanje varnostnih vponk, ocenjevanja višine ... in na trenutke vroče želje po trdih ploščadi pod stopali po vsem guganju, nihanju, tresenju, valovanju in kakšnega pol-skoka v praznino.

Kako se ponudba kaže »od zgoraj«, je deloma videti na posnetkih. Razčlenjenost, pravzaprav razdrapanost in naklon tal dajejo izkušnji in sprehodu, na višini tudi 12 metrov, posebno draž. Povsem drugače bi bilo, če bi spodaj bila mična zelena trata mestnega parka. Nasprotno pa veliki balvani in med njimi nazobčane zarezje dajejo vtis divjine, daleč od civilizacije.

Tri so morda težje postaje-odseki na rdeči prog: plezanje nekaj metrov visoko po deblu z oprimki, ki niso turistični; 5-6-metrski prehod s tehniko pajka; zdrsa po žici na »cirkuškem trapezu«, ki se je brez razumljivega vzroka (zame) končal dva metra pred ploščadijo in sem se znašel v stvarnih pogojih »problem solvinga« - kako priti do trdne podlage? Sicer pa se prehodi vrstijo na žici, na traku, ob navpični mreži iz vrvi, po brveh na jeklenih žicah, od visečega stremena do stremena, preko visečih mostov različnih vrst ... Oddahniti si je mogoče na ploščadih, zgrajenih okrog zaupanja vrednih drevesnih debel. Tako bom zapisal: kdor nosi v telesu le tehnične nogometne ali košarkarske vadbe, mu ne bo povsem prijetno, a poti nazaj ni, ko smo že na prog. Bolje se obnese splošna telesnovzgojna priprava.

In potem je tu zaključek - s prostovoljno odločitvijo: mogoče se je vrniti na gumenjaku ali se odločiti, z dodatkom 10 evrov na standardno ceno, za »potovanje« čez soško strugo obešeni na žici, 300 metrov daleč, 40 metrov visoko in s približno hitrostjo 40 km/h - skoraj mi je odpihalo kapo. Traja okrog 25 sekund. Verjemite: če ne nastopi vrtoglavica, je izkušnja mnogo lažja od nekaterih meddrevnih odsekov. Zdrs s startom na pobočju Sabotina in z blagim lokom poteka najprej med grmovjem in drevesi, nato se odpre pod telesom rečna struga, ki se na tekmovalnem odseku zapeni, čez nekaj sekund pa nas napravlja na nosilni žici blokira nekako tako, kot se pripeti z airbagom. Sredi zdrsa se samodejno prebudi želja po odrešujočem žvižgu ali tuljenju.

Zaposleni inštruktor pomaga pri odpenjanju vrvi in pasov, sporoči na start, da se lahko odžene naslednji ali naslednja, nato pa lahko skupaj gledata, kako se pika spremeni v gmoto in nato v človeško figuro, ki si daje duška z glasom.

Mahanja z rokama ni, ker se je treba varno držati vrvi in tekača.

Ob veljavnosti vseh zgornjih razlag in s podatkom, da si morate vzeti pol tretjo uro časa, vas vabim, da si privoščite celoten »hec«. Kam pa pridemo, če bomo vse opisano poskušali zgolj sedemdesetletniki!?

A.R.

Lesena ploščad med enim in drugim preskokom (spodaj), stečina nad vintgarjem (desno)

FOTO A.R.

Tristo metrov vožnje čez soško strugo; sredi zdrsa se samodejno prebudi želja po odrešujočem žvižgu ali tuljenju

FOTO A.R.

ŠTEVERJAN - Po rojstvu Mattea Pri Vogričevih pet generacij

Od najstarejše (levo) do najmlajšega

Mladima mamici in očku, Angelici Robazza in Lucu Maroniju, iz Gorice se je 16. julija pridružil novorojenček, ki so ga poimenovali Matteo. Angelica izhaja iz družine Milene Vogrič, poročene s Francom Robazzo iz Štavra. Milena je torej postala babica; v Štaver se je priselila iz Števerjana, kjer je bila rojena v družini Venerande Stanič in Lucijana Vogriča, ki sta še vedno zdrava in čila ter se kot prababica in pradedek veselita novorojenčka. To še ni vse. V kratkem bo

99 let praznovala Marica Rožič vdova Vogrič, Lucijanova mati, ki je s prihodom Mattea postala praprababica. Pri Vogričevih lahko torej s ponosom naštejemo kar pet generacij.

Minulo nedeljo so na domačiji Venerande in Lucijana v Ušju, v Števerjanu, s praznikom počastili rojstvo Mattea ter se za to priložnost nastavili fotografu za spomin. Marica je ljubeznivo pestovala svojega prapravnika in ga preimenovala v Angelčka ter mu zaželela veliko sreče v življenju. (sr)

PEVMA - Kraja na pokopališču

Skrunilci

Skrunilci grobov so obiskali pokopališče v Pevmi. Na njihov pobalinski obisk je domačinka opozorila v prejšnjih dneh, ko je bilo v vasi v teku praznično dogajanje ob godu vaške zavetnice sv. Ane. Domačinka je med obiskom groba svoje mame ugotovila, da je bil nagrobni kamen prevrnjen, z njega pa je izginila kovinska skulptura, izdelana po lastnem načrtu. Skulptura torej velja za umetniški unikat, ki je prikazoval preplet cvetja, ki je objemalo fotografijo pokojnice. Domačinka skulpture ni nikoli fotografirala, tako da po vsej verjetnosti je ne bo več mogoče izdelati enake. Skrunilci pa so obiskali tudi nekaj sosednjih grobov, s katerih so s silo odstranili bronaste križe.

V zadnjih časih je prišlo do podobnih dogodkov še na drugih pokopališčih tako v Gorici kot v sosednjih krajih in občinah. Najbolj odmevna je bila lanska kraja 67 bakrenih vaz na pokopališču v Ločniku, zaradi katere sta bila zatem aretirana mladeniča, ki pa sta zdaj spet na prostosti. Pred nekaj dnevi so skrunilci obiskali tudi pokopališče v Mošu, kjer so z grobov ukradli šest bakrenih in medeninastih kipcev in križev. Vandali so z nagrobni kamnov s silo odstranili še cel kup drugih križev in kipcev, potem ko so ugotovili, da niso ne bakreni ne medeninasti, pa so jih pustili na tleh. Domačinka, ki stanuje ob pokopališču, naj bi v prejšnjih dneh v no-

Gorelo pri Martinščini

Pri Martinščini se je včeraj popoldne vnel požar. Zaradi takojšnjega prihoda gasilcev in prostovoljcev civilne zaščite so ogenj ukrotili brez večjih težav. Pri gašenju je sodeloval tudi helikopter.

Spomin na Hirošimo

V Spominskem parku v Gorici bo jutri ob 20.45 vsakoletna mirovniška svečanost v spomin na žrtve atomske bombe v Hirošimi in Nagasakiju. Prireditelj je skupnost Arcobaleno, soudeležena pa bodo še druga združenja iz Goriške.

Tarča tatov so cerkve

Neznanci so si za tarčo vlomov v zadnjem času zastavili cerkve. V sredo so poskušali vlomiti v cerkev Marijino Celje na Ligu, a jim namera ni uspela. Istega dne so poskušali še z vlomom v cerkev v Gradšču nad Prvačino. Tudi to pot neuspešno. Dan kasneje so poskus ponovili na vhodnih vratih cerkve v Golem Brdu v Goriških Brdih. Četrty primer pa je bil žal uspešen. Vlomili so v cerkev v Zapotoku in ukradli vratca tabernaklja, vredna 300 evrov. (km)

Obletnica požiga Ustja

Na Ustju v Vipavski dolini bo danes krajevni praznik v spomin na požig vasi in poboja talcev 8. avgusta 1942. Ob 17. uri bo polaganje venca, ob 17.30 slovesna maša, ob 18.30 osrednja proslava in odprtje večnamenskega objekta. Govornik ob 70-letnici požiga bo župan Marjan Poljšak. (km)

Praznik breskev v Prvačini

V Prvačini bo danes tradicionalni Praznik breskev. Program se bo začel ob 15.30 s Prvačko pleh muziko in mažoretkami, humoristkama Evo in Zarjo, nadaljeval se bo s plesno skupino Tandem ter ansambloma Škabrijel in Amor. (km)

Brezplačen obisk muzejev

Danes bo prost vstop v pinakoteko Pokrajinskih muzejev v palači Attems Petzenstein v Gorici (med 10. in 17. uro); v goriškem grajskem naselju pa bo od 9. do 19. ure omogočen brezplačen obisk muzeja prve svetovne vojne, muzeja mode in arheološke zbirke.

Boljši sejem na Placuti

Na Placuti v Gorici bo danes boljšak. Za vse tiste, ki se ne bodo odpravili k morju, v gore ali kamor koli na dopust, ga prireja združenje Nuovo Lavoro.

Oskrunjeni grob

FOTO VIP

čnih urah opazila nekoga, ki je preskočil pokopališki zid. Pokopališče je namreč opremljeno z vrati, ki se avtomatsko odpirajo in zapirajo, zdaj pa na županstvu v Mošu razmišljajo, da bi ga opremlili še z varnostnimi kamerami.

Tovrstni vandalski obiski sorodnike pokojnikov zelo prizadenejo, to pa očitno skrunilcev ne kaj dosti zanima. Zanje sta baker in medenina očitno pomembni vir zaslužka, ki se mu ne nameravajo odpovedati, čeprav s svojimi obiski pokopališč ranijo čustva sorodnikov pokojnikov. (vip, ur)

GORICA - Poletna scena v Ljudskem vrtu

Kapljice odkapljale

V petih večerih se je skupno 89 nastopajočih predstavilo s 53 različnimi točkami

Pevka Kristina Frandolič in kitarist Pietro Juretic

BUMBACA

Med petkovim večerom sta kultura in ustvarjalnost še zadnjič »kapljali« na poletno sceno v Gorici, ki jo je večdnevna prireditelj Zveze slovenskih kulturnih društev tudi letos popestrila. V imenu organizatorja je v zaključni večer v Ljudskem vrtu uvedla Vesna Tomsič: zahvalila se je pokrajinski upravi, ker je pobudo finančno podprla, za pokroviteljstvo pa Javnemu skladu za kulturne dejavnosti Republike Slovenije, KB centru in občini Gorica; zahvale sta bila deležna še kavarna Qubik in sladoleđarna Il Gelatiere, ki sta nastopajočim darovala pijačo in sladoleđ. V petih večerih se je predstavilo kar 89 oblikovalcev Kapljic s 53 različnimi točkami, je povedala Vesna Tomsič in pohvalila tudi publiko, ki je spremljala nastope in jih s ploskanjem nagrajevala. Med občinstvom ni

bilo malo takih, ki so svojo navzočnost »zagotovili« vseh pet večerov.

Petkov večer je uvedel Simon Komjanc iz Števerjana, ki je z dokajšnjo igralško žilico odigral prizor, povzet po Gregorčičevi pesnitvi Siromak. Nekaj verzov iz te pesmi je vklesanih v spomenik Goriškemu slavčku, ki stoji v Ljudskem vrtu, le nekaj korakov stran od prizorišča Kapljic. S pesmijo »Eppure sentire« se je predstavila mlada Alessia Peressini, ki se razvija v res dobro pevko. Isa Dorigo je v furlanščini prebrala zgodbo iz leta 1929, ki govori o poroki po pooblastilu med domačinko in izseljenecem v daljni deželi preko Atlantika. Zopet je bila na vrsti točka, ki so jo uprizorili Števerjanci, člani dramskega odseka prosvetnega društva F.B. Sedej. V pristnem narečju briške vasi sta ne-

kaj prizorov iz igre Grozdi so dozoreli, odigrala Marinka Černic in Matej Pintar. Predstavila pa ju je avtorica teksta in režiserka Jasmin Kovic. S pevsko jazz točko je na prizorišče stopila Kristina Frandolič iz Doberdoba, ki je v prejšnjih letih že darovala glasbene kapljice v goriškem ljudskem vrtu. Ob spremljavi kitarista Piera Juretica je lepo odpela zahtevni pesmi iz klasičnega jazz repertoarja. Sledil je Aldo Rupel, ki je v ironičnem tonu in v tržaško-goriškem italijanskem narečju zrecital nekaj svojih verzov o goriškem vsakdanu in o prvih poskusih vzpostavljanja oblik »sožitja« na meji. Lorena Fain je v furlanščini prebrala zgodbo o čudežni rastlini, ki je vključena v knjigi »Luzie e il Cius« (Lucija in čuk). Tekst je napisan v furlanščini, ki jo govorijo v Čenti. V predzadnji točki večera sta nastopili plesalki šole Terpsihora iz Šempetra, dvojčici Aneja in Nastja Černigoj, stari znanci Kapljic kulture, ki sta tokrat pred »budnim« očesom zlasti moške publike prikazali vse čare trebušnega plesa. Pred publiko je nazadnje stopil še Marco Menato, ravnatelj goriške državne knjižnice. Izrazil je obžalovanje, da z napovedanim ogledom dvorane v bližnjem Trgovskem domu ne bo nič, ker so v notranjih prostorih izklopili elektriko. V daljšem posegu se je zaustavil na najpomembnejših mejnikih v zapleteni zgodovini doma, obrazložil je razne projekte, ki imajo za cilj prenovo dvorane; na koncu je iznesel zamisel in obenem željo, da bi del mogočne Fabianjeve palače za svoje potrebe uporabila tudi državna knjižnica. Ob koncu so prireditelji in tudi publika izrazili željo, da bi Kapljice kulture tudi prihodnje leto popestrile julijske večere. (vip)

Aneja in Nastja Černigoj (zgoraj), Simon Komjanc in Aldo Rupel (spodaj)

VIP

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, Ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ROMJAN (ALLA STAZIONE), Drevored Garibaldi 3, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

Kino

GORICA
KINEMAX: zaprt do 16. avgusta.
DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 19.45 - 22.00 »Biancaneve e il cacciatore«. Dvorana 2: 20.15 »L'estate di Giacomo«; 17.30 - 22.00 »Il cacciatore di vampiri« (digital 3D) - film prepovedan mladim izpod 14. leta starosti. Dvorana 3: 18.00 - 21.00 »The Amazing Spider-Man«.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
AGIP - Ul. Duca d'Aosta 74
ESSO - Ul. Brass 7/b
ERG - Ul. San Michele 57
TAMOIL - Ul. Lungo Isonzo Argentina

TRŽIČ
ESSO - Ul. Boito 76
API - Ul. Grado

RONKE
SHELL - Ul. Redipuglia 25/a
ERG - Ul. Aquileia 35

FOLJAN-REDIPULJA
TOTAL - Ul. Pietro Micca 15

ŠLOVRENC
AGIP - Ul. Nazionale, na državni cesti 56

VILEŠ
ERG - Državna cesta 351 km 16+250

KRMIN
SHELL - Drevored Venezia Giulia 23

Novoporočnica

Valentina in Igor

se zahvaljujeva

vaščanom za množično prisotnost ob postavljanju poročnega slavoloka.

Posebna zahvala Danjelu, Igorju, Slavici in družini Pavletič.

Dvorana 4: 17.40 - 19.50 - 22.00 »Contraband«.
Dvorana 5: 17.40 - 20.00 - 22.00 »Un anno da leoni«.

JUTRI V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 19.45 - 22.00 »Biancaneve e il cacciatore«. Dvorana 2: 20.15 »L'estate di Giacomo«; 22.00 »Il cacciatore di vampiri« (digital 3D) - film prepovedan mladim izpod 14. leta starosti. Dvorana 3: 21.00 »The Amazing Spider-Man«. Dvorana 4: 19.50 - 22.00 »Contraband«. Dvorana 5: 20.00 - 22.00 »Un anno da leoni«.

Koncerti

»MUSICA A 4 STELLE« V GRADEŽU: na nasipu Nazario Sauro v ponedeljek, 6. avgusta, ob 21.30 koncert graških pesmi z naslovom »Gravo Canta«, vstop prost; informacije nudi kulturno združenje Musica Viva, tel. 320-6031397.

NIZ KONCERTOV DVORNE GLASBE ob 21. uri: v sredo, 8. avgusta, v baziliki Sv. Eufemije v Gradežu Ens. Orientis Partibus »Lumana virtù e la ricerca del vero«; vstop prost.

NA GRADU KROMBERK: v torek, 7. avgusta, ob 21. uri koncert tamburaške skupine Šukar; 14. avgusta istrsko ljudska glasba s skupino Vruja in Tminski mi madrigalisti; 28. avgusta koncert tria Dovč-Gombač-Krmac; v okviru festivala bo potekala tržnica goriških dobrot.

Šolske vesti

AŠZ MLADOST IN ZŠDI organizirata nogometni kamp za deklice in dečke od 5. do 12. leta starosti od ponedeljka 20. do vključno sobote 25. avgusta na nogometnem igrišču v Doberdobo. Med

tednom bo izlet v žabavišni vodni park Aquasplash v Lignanu; vpisovanje in informacije po tel. 339-3853924 ali erimic65@tiscali.it (Emanuela).

SCGV EMIL KOMEL organizira dva poletna glasbena kampusa za učence in novovpisane otroke od 6. do 12. leta starosti med 9. in 13. uro: od 27. do 31. avgusta bo na sedežu v Gorici pihalni in trobilni kampus (informacije pri prof. Fabiu Devetaku, fabio2410gm@gmail.com); od 3. do 7. septembra kampus vseh instrumentov v podružnici na Plešivem (vpisovanje do 20. avgusta); informacije in vpisovanje na info@emilkomel.eu.

GLASBENA MATICA IN KD SOVODNJE prireja glasbeno ustvarjalno delavnico za otroke od 4. do 11. leta starosti pod vodstvom Jane Drassich in Martine Solc. Delavnica bo potekala v jutranjih urah v Kulturnem domu v Sovodnjah od 20. do 24. avgusta; informacije in vpisovanje po tel. 333-7044780 (Jana).

Izleti

KROŽEK USLUŽBENCEV ZDRAVSTVENEGA PODJETJA 2 »ISONTINA« s sedežem v Ul. V. Veneto 173 v Gorici - poslojce B - prireja med 22. in 29. septembrom potovanje v Armenijo; informacije in vpisovanje po tel. 0481-592883 ob ponedeljkih 13.00-14.00 ter ob torkih in četrkih 13.30-15.00 ali po tel. 340-2496142.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem iz leta, da bo danes, 5. avgusta, odpeljal v Miramar in Koper prvi avtobus ob 8. uri s trga Medaglie d'oro/Gorišček, nato s postanki pri vagi, v Podgori pri športni palači, v Štandrežu pri Arcobalenu in na Pilošču. Drugi avtobus bo odpeljal ob 8.15 s Pilošča, nato iz Sovodenj pri lekarni in cerkvi ter iz Doberdoba. Udeleženci morajo imeti dokument, veljaven za tujino. Priporoča se točnost; informacije po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-390697 (Marja Č.), 347-1042156 (Rozina) in 0481-21361 (Ema L.).

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da se vpisovanje za 8-dnevni izlet na Sardinijo od 25. septembra do 2. oktobra nadaljuje neprekinjeno do 15. avgusta. Zato vabi društvo člane in prijatelje, naj se čim prej prijavijo po tel. 349-4042060 (Eda L.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-532092 (Emil D.). Na račun 300 evrov. Pohitite. V primeru nezadostnega števila udeležencev bo izlet odpadel.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ prireja dvodnevni izlet z avtobusom 8. in 9. septembra do biserov Toskane; 1. dan: Siena, Montepulciano, Chianciano Terme; 2. dan: San Gimignano in Firenze. Vpisovanje do 26. avgusta; informacije po tel. 0481-20678 (Božo) ali 347-9748704 (Vanja).

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo društveni sedež v Gorici na Korzu Verdi 51/int. zaprt do 31. avgusta.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo v popoldanskih urah anagrafski, davčni urad in tajništvo avgusta zaprti.

SKGZ obvešča, da bo goriška pisarna zaprta od 6. do 18. avgusta.

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ obvešča, da bo urad v Gorici zaprt od 6. do 24. avgusta.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici bo do 31. avgusta odprta s poletnim urnikom od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, zaprta bo zaradi dopusta od 6. do 17. avgusta.

KRUT obvešča, da bo goriška pisarna zaprta do 20. avgusta.

ZSKD obvešča, da bo goriški urad do 14. septembra odprt po poletnem urniku in sicer od 9. do 13. ure.

Prireditve

10. JUBILEJNE "MUŠJE DIRKE LEVPA": prireja danes, 5. avgusta, ob 14. uri tradicionalne mušje dirke (dirke na osliih), mušji triatlon, nastop humoristke Nataše Tič Ralijan (Analiza), nastop harmonikašev, tombolo, razstavo slikarja in pesnika Franca Šuligaja - Kanalca (v večnamenski dvorani); ob 19. uri ples s skupino Primorski fantje; vstop prost.

POLETJE V BUKOVCI - festival v Bukovici do 31. avgusta; danes, 5. avgusta, ob 16. uri dan športa (tek, turnir v odbojki na mivki, predstavitev Slovenske vojske in športnih društev), sledil bo zabavni program; v ponedeljek, 6. avgusta, ob 19.30 vaje za hrbet Pilates, ob 20.30 plesna vadba Zumba, ob 21.30 kolesarjenje na statičnih kolesih Biking; v torek, 7. avgusta, ob 21. uri »Karaoke večer«; vstop prost.

POLETJE V TRŽIČU: kino na Trgu Falcone e Borsellino, ob 21.30: v ponedeljek, 6. avgusta »Benvenuti al Nord«; vstop prost.

ZVEZDNATE ČAŠE V ŠTEVERJANU: degustacijski večer bo potekal v petek, 10. avgusta, na posestvu grafice Tacca na Dvoru v Števerjanu.

Mali oglasi

PRODAM KTM 125, opravljen tehnični pregled veljaven do julija 2014; tel. 348-5856977 (Marko).

Prispevki

Ob prerani izgubi Vanje Korošec darujejo v njen spomin Franco, Janoš, mama Milena in tata Sergij 200 evrov za cerkev Sv. Ivana v Gorici, 200 evrov za ŠD Dom v Gorici in 100 evrov za večstopenjsko šolo v Doberdobo. Namesto cvetja na grob Milčeta Tkaliča daruje Romana 50 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu. V spomin Milčeta Tkaliča daruje sestrična Nives z družino 50 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu. V isti namen darujeta Leda in Edvin 40 evrov. V počastitev spomina Milčeta Tkaliča daruje Vilma Brajnik 30 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

TM tmedia

PRIMORSKI DNEVNIK

Od 1. julija do 31. avgusta 2012

POLETNI URNIK sprejemanja malih oglasov proti plačilu osmrtnice, zahvale, sozolja, čestitke v okvirčku, mali oglasi v okvirčku, oglašitve in organizacij v okvirčku ponedeljek - petek 10.00 - 15.00 sobota zaprto

Tel. 800.912.775
e-pošta: primorski@tmedia.it
Tmedia - Ul. Malta 6
GORICA

BLIŽA SE TRGATEV

Kmalu bomo merili sladkor v grozdju

S hitrimi koraki se bliža trgatve, ki bo glede na vremenski potek verjetno zelo zgodnja. Eno glavnih opravil pred trgatvijo in v začetni fazi vinifikacije je določanje sladkorne stopnje grozdja oziroma mošta.

Naši vinogradniki so sicer seznanjeni z načini določanja sladkorja v grozdju in moštu, toda glede na pomen opravila ne bo odveč, če si pred trgatvijo glede tega ponovno osvežimo spomin. Gre za relativno enostavne postopke, ki so pa izredno pomembni, ker je poznavanje vsebnosti sladkorja kot ključnega parametra za določanje zrelosti stopnje grozdja in posledično za določanje časa trgatve.

Sladkorno stopnjo lahko določimo s primernimi pripravami na kemijski ali fizikalni način. Za kemijsko določanje, ki je zahtevnejše, sta potrebna specifično strokovno znanje in laboratorij, zato se te metode poslužujejo le velike kleti in enološki laboratoriji. Večina vinogradnikov in strokovnjakov pa uporablja, glede na njihovo enostavno uporabo in zadovoljivo točnost, fizikalni način določanja sladkorja. Pri tem uporabljajo sredstva, ki delujejo na osnovi Arhimedovega zakona (Klosternburška ali Babova tehtnica) ali z merjenjem lomnega količnika svetlobe (refraktometer). Z omenjenimi pripravami določimo vsebnost naravnega sladkorja v grozdju in v moštu pred začetkom vrenja, kar nam omogoča, da ugotovimo alkoholno stopnjo, ki jo bo doseglo mlado vino po končanem vrenju.

Vsaka država je na osnovi svojih vinogradniških in vinarskih tradicij izbrala svojo mersko določanje sladkorne stopnje. Najbolj razširjene so: Klosternburška tehtnica (Babo), Oechsle, Brix in Baume.

Klosternburška tehtnica. Izumil jo je William Babo, ravnatelj višje šole za vinogradništvo in vinarstvo v Klosterneuburgu blizu Dunaja. Trenutno je pri nas in širše v Italiji najbolj razširjena priprava za določanje sladkorja. Ena stopinja na tej tehtnici odgovarja približno 10 gramom grozdnega sladkorja (glukoza + fruktoza) v 1000 gramih mošta. Klosternburška tehtnica je umerjena na 15°C. Za določitev potencialne alkoholne stopnje vina pomnožimo sladkorno stopnjo s količnikom 0,62-0,65 v odvisnosti od vsebnosti sladkorja v moštu, kot je navedeno v nadaljevanju. Primer: iz mošta, ki ima 18 stopinj na tej tehtnici, bomo dobili vino z 11,5° alkoholne stopnje.

Oechslejev gostomer (sladkor je izražen v Oe). Izumitelj tega instrumenta

za določanje sladkorne stopnje je Christian Ferdinand Oechsle. Uporabljajo ga predvsem v Švici in Nemčiji. Stopnja na tej lestvici je po definiciji porast teže 1000 mililitrov mošta od 1 grama navzgor. Primer: liter mošta, ki ima 75 Oe tehta približno 1.075 gramov. Inštrument je umerjen (tariran) na 17,5°C. Če želimo določiti alkoholno stopnjo se poslužimo sledeče formule: (stopnje Oe - 15)/6. Če je npr. vsebnost sladkorja na tej lestvici 90 Oe bo alkoholna stopnja vina sledeča: (90-15)/6=12,5.

Brixov gostomer: izumitelj tega načina določanja sladkorja v moštu je znanstvenik Adolf F. Brix. Lestvico uporabljajo v anglosaških državah in je uradno priznana v Eu. Stopinja na Brixovi lestvici izraža odstotek sladkorja v enem litru vode. Ta merska enota je najpogosteje uporabljena v refraktometrih, katerih uporaba se širi tudi v naših krajih. Če stopinje te lestvice, za vrednosti ki gredo od 15°-25°, pomnožimo s koeficientom 0,55, dobimo približno alkoholno stopnjo po končanem vrenju. Primer: 22° Brixove lestvice X 0,55=12,10° dejanskega alkohola.

Baumejeva metoda: razvil jo je Antoine Baume. Določa odstotek kuhinjske

soli (natrijevega klorita) v litru vode. Najključno odgovarja Baumejeva stopinja (° Be) mošta, med 8° in 12° Be, ob koncu vrenja količini prisotnega alkohola v vinu. Če je vsebnost sladkorja v moštu 10° Be, bi moralo vino vsebovati 10° dejanskega alkohola. Ta način določanja alkoholne stopnje uporabljajo predvsem v sredozemskih deželah, zlasti Franciji.

Ob koncu pa še nekaj navodil za določanje sprememb sladkorne stopnje v odvisnosti od temperature na Babovi lestvici, ki jo naši vinogradniki najpogosteje uporabljajo.

Klosternburška (Babova) lestvica je, kot smo že omenili, umerjena na 15°C: če presega temperatura mošta 15°C dodamo 0,2 sladkorne stopnje za vsako stopinjo temperature; če je temperatura mošta izpod 15°C, odbijemo 0,2 sladkorne stopnje za vsako stopinjo temperature.

Koeficienti za pretvarjanje stopinj sladkorja po Klosternburški (Babovi) lestvici, o odvisnosti od vsebnosti sladkorja, pa so sledeči: od 0-14 stopinj sladkorja 0,62; od 15-17 stopinj sladkorja 0,63; od 18-20 stopinj sladkorja 0,64; nad 21 stopinj sladkorja 0,65.

Svetovalna služba KZ v sodelovanju z ZKB

Primer refraktometra za merjenje sladkorja

STROKOVNI NASVETI

Poletna opravila v oljčniku

V tem mesecu imamo tudi v oljčnem nasadu nekaj opravil. Stalno moramo oskrbovati tla, opraviti moramo zeleno rez, posebno pa moramo začeti biti pozorni na oljčno muho.

OSKRBOVANJE TAL - Tla moramo v oljčnem nasadu oskrbovati skozi vse poletje. Travo periodično kosimo ali pa površinsko obdelujemo. Na ta način pripomoremo h ohranitvi vode v tleh. Površinsko obdelovanje je važno predvsem pod mladimi oljkami, od 4. leta dalje pa lahko pustimo površino zatravljeno. V primeru suše kot je letošnja, je koristno ali celo nujno namakanje. Posebno je to važno v tem času, ko se koščica otrjuje. Rastlina v tem obdobju potrebuje veliko vode in hranilnih snovi, saj se takoj po razvoju koščice začne kopičiti olje v plodovih, slednji se od tega trenutka naprej naglo razvijajo. Če imamo zato možnost namakati oljke, to sedaj storimo, drugače pa lahko pomislimo na kak namakalni sistem za naslednja leta, kot na primer kapljični, ki je zelo koristen posebno ob sušnih letinah.

ZELENA REZ - V avgustu je čas, da opravimo zeleno rez pri oljki. Odstranimo predvsem bohotivke. To so veje, ki rastejo navpično znotraj krošnje, zrastejo iz debla ali iz glavnih vej. Bohotivke so precej bujne in prvo leto ne dajejo proizvodnje. Zato delajo precej sence in šare. Z odstranitvijo bohotivk postane krošnja bolj svetla in zračna, kar je v našem območju za oljko bistveno važno. Plodovi bolje dozorejo, večja je zračnost in boljši je zavoj letošnjih zunanjih mladik. Sedaj odstranimo tudi izrastke. To so veje, ki prav tako rastejo navpično, a zrastejo od baze debla. Tudi te veje ne proizvajajo, a jemljejo energijo deblu. Bodisi bohotivke kot izrastki zrastejo od aprila do junija. Važno je, da zeleno rez opravi vedno ista oseba. Včasih namreč kako bohotivko ali izrastek pustimo, da zamenjamo kako ogrodno vejo. Vedno isti obrezovalec bo v prihodnjem letu to vedel in vejo pustil.

OLJČNA MUHA - V avgustu se lahko pojavi prva generacija oljčne muhe, ki pa je skoraj vedno neškodljiva. Da omejimo odrasle škodljivce, lahko postavimo v oljčni nasad rumene lepljive plošče. Dobra metoda je tudi preventivna, ki jo izvedemo prav v tem času. Po načinu preventivne metode poškrpimo del debla, bližnje zidove in grmovje okrog nasada. Škrpimo z zastrupljenimi vabami na podlagi hidroliziranih beljakovin, kateri primešamo insekticid, na primer dimetoat. Na 10 litrov vode dodamo 1 dcl hidroliziranih beljakovin in 20-30 gramov insekticida. Na ta način uničimo odrasle samice, preden polagajo jajčeca. En liter te mešanice zadostuje za 5 do 10 dreves. Tako se izognemo direktnemu škropljenju plodov in uporabimo veliko manj škropila. Tako bomo dobili bolj zdravo olje. S tem pa moramo škropiti brž, ko letijo prvi odrasli, to se pravi veliko prej, kot pri klasičnem škropljenju.

Na istem principu sloni novejša metoda zatiranja oljčne muhe, to je masovni ulov muh s pomočjo ekoloških vab, ki so dovoljena v biološkem kmetijstvu. Pri nas je problem velika razpršenost dreves, predvsem pa nimamo izoliranih nasadov. Bolj je namreč nasad izoliran in velik, bolje delujejo vabe. Lahko pa se tudi zgodi, da oljčna muha začne s škodo že v avgustu. V večjih nasadih spremljamo oljčno muho s pomočjo feromonskih vab. Feromoni privabljajo samce, ki se ujamejo na lepilo na spodnji strani vabe. Ko se ulovi 10-15 muh na teden, moramo prešteti vsaj 200 oljk po vsej krošnji drevesa in na več drevesih. Če je na vsaj 10 odstotkov plodov aktivne okužbe, moramo škropiti. Oljke lahko nadzorujemo tudi brez namestitve feromonskih vab, pa čeprav je težje.

Proti oljčni muhi uporabljamo sredstva na podlagi dimetoata ali druge močne insekticide. Škrpiti moramo, ko so ličinke še na površju. Ko namreč prodrejo v notranost ploda, ni več pomoči. V zadnjih letih je mogoče na trgu dobiti tudi specifične biološke pripravke, ki pa zahtevajo veliko natančnost pri posegih. Zelo važno je vsekakor, da se pred katerikoli ukrepom proti oljčni muhi posvetujemo s strokovnjaki.

PRIPRAVA TAL ZA NOVA ZEMLJIŠČA - Če zemlja ni presuha, je avgust dober mesec za pripravo zemljišča za nov nasad oljk. Sicer to lahko storimo tudi mesec pred sajenjem, to se pravi konec zime. Priprava zemljišča poleti ima prednost, da bodo orjeni kosi zemlje izpostavljeni poletni vročini, pozimi pa bodo slednji izpostavljeni ledenemu mrazu. Zemlja se bo na ta način do naslednje pomladi lepo razgradila in bila godna za sajenje. Ker bo zemljišče gostovalo oljke vrsto let, ga moramo zelo dobro pripraviti. Izbira zemljišča je zelo važna. Lega naj bo južna in ne preveč izpostavljena burji. Na zapuščenih in zaraslih zemljiščih moramo najprej odstraniti grmovje in manjša drevesa s koreninami vred ter kamenje. Če zemlja ni ravna, jo moramo najprej zravnati zaradi lažjega obdelovanja. Če je zemljišče zelo nagnjeno, je priporočljivo terasiranje.

Če sadimo le malo rastlin ali tam, kjer strojna priprava zemljišča ni mogoča, kopljemo v tem času večje sadilne jame, s premerom 80 cm in globino 60 - 80 cm. Sadilne jame gnojimo.

Magda Šturman

Vabilo k sodelovanju na tržnici

Kmečka zveza vabi svoje člane k sodelovanju na tržnici tipičnih kraških kmetijskih pridelkov in izdelkov, ki jo prireja Lokalna akcijska skupina LAS Kras v sklopu projekta Julius. Tržnica bo na glavnem trgu v Trzinu od 6. do 9. septembra 2012. Za kmetije, ki se bodo udeležile tržnice, bo na razpolago brezplačen prostor, opremljen z elektriko in vodo.

Za podrobnejša pojasnila in dopolnila se zainteresirani lahko obrnejo na urade Kmečke zveze (tel. +39 040362941, kzacts@tin.it).

Obvestilo vinogradnikom

Deželna agencija za razvoj podeželja (ERSA) daje v svojem obvestilu z dne 2. avgusta 2012 strokovna navodila za upravljanje vinogradov, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Glede na visoke temperature svetujejo strokovnjaki previdnost pri odstranjevanju trtnih listov na strani, kjer so grozdi posebno izpostavljeni soncu, sicer preti nevarnost grozdnega ožiga, predvsem na rdečih sortah (refošk in teran). Vse sorte, izjema so le zelo pozne, so v fazi spreminjanja barve in mehčanja jagod, ki se pri zgodnjih sortah že zaključuje. Ker je grozde že v fazi mehčanja jagod in se bo odsotnost padavin v prihodnjih dneh še nadaljevala, niso več potrebni varstveni posegi proti peronospori in oidiju. Vremenske razmere niso ugodne niti za razvoj sive grozdne plesni (botritisa), še zlasti če pravilno opravljena poletna ampelografska dela zagotavljajo grozdom dobro zračnost in osvetlitev.

Škropljenje proti peronospori z bakrenimi pripravki je utemeljeno le za zaščito novih listov, ki jih nismo zavarovali s prejšnjimi posegi. S tem se okrepi fotosintetični proces, katerega doprinos je odločilen za pravilno zorenje grozdja.

Proti oidiju se priporoča poseg z žveplom le, če je bolezen že prisotna v vinogradu. Če eno žveplanje ni dovolj uspešno, se svetuje ponovitev do dokončne odstranitve znakov obolenja.

Svetovalna služba Kmečke zveze

PO PODATKIH POPISA KMETIJSTVA

V desetih letih primarni sektor doživel občutne spremembe

Podatki popisa kmetijstva, ki ga je leta 2010 izvedel Zavod za statistiko (ISTAT), nam kažejo, da je v primerjavi s popisom iz leta 2000 prišlo v italijanskem primarnem sektorju do pomembnih sprememb.

Prva izstopajoča razlika je v tem, da se je v omenjenem desetletju občutno skrčilo število kmetijskih gospodarstev. Leta 2010 so jih našli 1.620.884, kar je za 32,4% manj kot leta 2000. Pozitivno pa je dejstvo, da so kmetijska zemljišča v uporabi ostala skoraj nespremenjena in zajemajo 12.856.048 ha, kar je približno le 2,5% manj kot pred desetimi leti. To pa pomeni, da se je povprečen obseg kmetij povečal za 44% in dosegel 7,5 ha, kar približuje italijanske kmetije evropskemu povprečju, ki znaša 12,6 ha, medtem ko je bilo leta 2000 (povprečen obseg 5,9 ha) še daleč od njega.

Glede tipologije kmetijskih gospodarstev, ki so prenehala z dejavnostjo, velja poudariti, da gre pretežno za majhne, gospodarsko šibke obrate. Število posestno trdnih kmetij s povprečnim obsegom nad 30 ha se je medtem povečalo, kar dodatno potrjuje trend večanja obsega kmetij. Istočasno pa nam potrjuje, da postajajo italijanske kmetije poklicno sodobnejše, saj se je skrčilo število dopolnilnih (part-time) in kmetij z ostarelimi lastniki, ne pa »čistih« kmetij. To pa pomeni, da upravljajo kmetije poklicno bolj usposobljeni upravitelji, kar vodi v višjo storilnost in boljše gospodarnost.

Zanimivi so tudi podatki o posestnem razmerju med obdelovalcem in lastnino. Močno so se namreč povečala kmetijska

zemljišča v uporabi, ki so v zakupu (+50,3%) in predstavljajo 38% celotne kmetijske površine, v še večjem odstotku pa so porasla zemljišča v brezplačni uporabi (+100%). Ti podatki potrjujejo, da male kmetije, ki se odpravljajo na razpolago svoje kmetijske površine gospodarstvom večjega obsega in jim s tem omogočajo že poudarjen hiter porast obsega.

Najbolj razširjena oblika vodenja kmetij je še vedno tako imenovana družinska kmetija, ki jo upravlja neposredno lastnik in v številnih primerih s pomočjo ostalih družinskih članov, zato ji pravimo neposredno družinsko vodeno kmetijsko gospodarstvo (azienda a conduzione familiare).

Zanimivi so tudi podatki o upravljanju kmetij v obliki družbe. Njihovo število je poraslo za 48,2% in čeprav predstavljajo le 3,6% skupnega števila kmetij, obdelujejo 17,7% kmetijskih zemljišč v uporabi, kar posledično pomeni, da gre za obrate večjega obsega.

Ob koncu pa še podatek o pridelovalni usmeritvi kmetij, ki je ostala v glavnem nespremenjena. Edina večja sprememba zadeva živinorejo. Število živinorejskih kmetij znaša približno 217.000, kar pomeni 41,3% manj kot leta 2000. močno pa se je povečalo povprečje rejenih živali, saj je njihovo število, kljub padcu obratov, ostalo nespremenjeno in znaša 9,9 milijonov glav. Več kot polovica teh obratov (57%) je govedorejskih in so razširjeni predvsem na severu države. Edini porast govedorejskih kmetij zadeva rejo bivolov (+8,4%), na katerih se je podvojilo število rejenih glav (od 180.000 na 360.000).

Svetovalna služba Kmečke zveze

Poudarki glede slovenske manjšine v dokumentu Sveta Evrope

Izvajanje zaščitnega zakona, ustrezna skrb za medije in obnova šole v Špetru

Na slikah: pod naslovom sedež urada Sveta Evrope za človekove pravice v Strasbourgu; spodaj učenci špetske šole že dolgo čakajo na obnovo svojega sedeža

Objavljamo vsebino drugega dela dokumenta Sveta Evrope o izvajanju Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin s strani Italije. Prvi del smo objavili pred tednom dni.

Zamude pri izvajanju zakona 38

Še vedno obstajajo poročila o zamudah z izvajanjem zakona števil. 38/01 o zaščiti slovenske jezikovne manjšine. Še zlasti velja pozornost potrebi po nadaljnjem izboljšanju v zvezi z rabo slovenščine v javnosti, dostopu do sredstev obveščanja v jeziku manjšine za vse pripadnike slovenske skupnosti in finančni podpori za kulturne dejavnosti te skupnosti in za ohranitev primernih priložnosti za izobraževanje manjšine.

Zagotoviti stabilno financiranje medijev

Uresničevanje pravnih jamstev na področju sredstev obveščanja je za pripadnike manjšin še vedno omejeno v deželi Furlaniji Julijski krajini, kjer prihaja do znatnih zamud in številnih krčenjih sredstev. Finančna podpora medijem slovenske manjšine bi morala biti stabilnejša. Številčno manjše manjšine se prav tako soočajo s težavami pri prizadevanjih, da bi si zagotovili primerno prisotnost jezika v sredstvih obveščanja in bi ohranile publikacije, ki še obstajajo.

Čeprav je zaznaven napredek na tem področju, predstavniki teh jezikovnih manjšin opozarjajo, da je raba manjšinskih jezikov v javnosti nezadostno razvita in nikakor ne zadošča obstoječim potrebam. V nekaterih občinah je treba še odpreti jezikovna okna in za že obstoječa okna bi bilo treba zagotoviti več finančnih sredstev. Na

nekaterih področjih tudi opozarjajo na pomanjkanje sredstev za nameščanje dvojezičnih napisov.

Zelo skromni ukrepi so bili sprejeti za povečanje medsebojnega razumevanja in medkulturnega dialoga v izobraževalnem sistemu. Učni pripomočki in programi, posebno za pripadnike večinskega naroda, še vedno vsebujejo zelo skromne informacije o jezikih, zgodovini in kulturi jezikovnih manjšin. Poleg tega so bila prizadevanja za razvoj in krepitev učenja jezikov manjšin oziroma pouka v jezikih manjšin prizadeta zaradi krčenja sredstev in zaradi nezadostnega vlaganja s strani oblasti. O pomanjkanju poročajo tudi glede razpoložljivosti ustreznih izobraženih učiteljev in kakovosti učbenikov za poučevanje pripadnikov številčno manjših manjšin. Poleg tega so pripadniki manjšin zaskrbljeni, ker bi nekateri ukrepi, ki naj bi jih izvedli v okviru uresničevanja reforme šolstva iz leta 2008 lahko imeli za posledico nižjo raven izobraževalne oskrbe v jezikih manjšin.

Čeprav je treba pozdraviti podatke, ki kažejo na povečanje obiskovanja šol s strani romskih otrok in mladostnikov, ostaja stanje Romov in Sintov v izobraževanju še vedno zelo problematično. Veliko število otrok ostaja izven izobraževalnega sistema, v srednjih šolah je veliko odsotnosti in veliko otrok opusti šolanje po končani osnovni šoli.

Sodelovanje pripadnikov manjšin v procesu odločanja na krajevni in državni ravni. Vključno s parlamentom, je še vedno zelo skromno. Pripadniki manjšin, ki so zastopani v tehničnem odboru za izvajanje zakona 482/99 imajo skromne možnosti vplivanja na sprejemanje odločitev. Italijanske oblasti morajo okrepiti podporo dejanskemu izvajanju obstoječih določil, vključno s sodelovanjem pripadnikov manjšin na vseh ravneh; če je potrebno bo treba na

vladni ravni formalizirati dialog z manjšinami. Vse kaže, da bi vzpostavitev ene same kontaktne točke v vladi za manjšinske organizacije pripomogla k reševanju težave pri koordinaciji politike za zaščito manjšin. Dodati je treba, da sicer v zvezi z Romi in Sintimi obstajajo nekateri mehanizmi na krajevni in deželni ravni, ni bilo oblikovano nobeno državno posvetovalno telo, ki bi se s temi skupnostmi posvetovalo o ukrepih, ki jih zadevajo.

* * *

V nadaljevanju vsebuje dokument vrsto priporočil, ki jih naslavlja Italiji. Gre za ukrepe, ki naj bi jih Italija sprejela za uresničevanje priporočil, ki sta jih vsebovala prvi in drugi del mnenja svetovalnega odbora in s čemer naj bi udeleževala okvirno konvencijo.

1. PRIPOROČILA ZA NUJNO UKREPANJE:

Preveriti izvajanje zakona 38

- formalizacija dialoga s slovensko manjšino naj se začne tudi z namenom, da se preveri izvajanje zakonodaje, ki zadeva zaščito slovenske manjšine, predvsem zakona 38/01;
- v pošteve je treba vzeti potrebno po specifični okvirni zakonodaji o integraciji in zaščiti Romov in Sintov, po posvetovanju z njihovimi predstavniki in v primerni meri upoštevajoč razlike, ki obstajajo med temi skupnostmi;
- prioritarno okrepiti obstoječe ukrepe za zagotovitev Romom in Sintom primerne življenjske pogoje in okrepiti prizadevanja za zagotovitev Romom in Sintom enakopraven dostop do stanovanj, zaposlovanja, izobraževanja in zdravstvene oskrbe; upoštevati tudi možnost razveljavitve ukrepov, ki so bili sprejeti v maju leta 2008 za obravnavanju Romov in Sintov, v smeri, ki jo je leta 2001 v svoji razsodbi nakazal državni svet;
- z ustreznimi ukrepi povečati zavest v vsej družbi za boj proti vsem oblikam diskriminacije, nestrpnosti, rasizma in ksenofobije in uvesti sankcije za kršitelje; ob spoštovanju popolne neodvisnosti medijev preprečevati in nasprotovati širjenju vseh oblik predsodkov in rasističnega govora v sredstvih obveščanja pa tudi na svetovnem spletu in na športnih tekmovanjih;
- zagotoviti, da sedanja gospodarska kriza in z njo povezana proračunska krčenja ne bodo nesorazmerno negativno vplivali na ukrepe v podporo pripadnikom manjšin.

2. DODATNA POROČILA, NAVEDENA V VRSTNEM REDU TEMATIK, KOT JIH VSEBUJEJO POSAMEZNI ČLENI OKVIRNE KONVENCIJE:

- okrepiti prizadevanja za zagotovitev zanesljivih podatkov o številu in stanju pripadnikov jezikovnih manjšin ter Romov in Sintov na osnovi načela svobodnega samoopredeljevanja in mednarodno priznanih standardov pridobivanja in zaščite podatkov;
- nadaljevati s podpiranjem ohranjanja in razvoja kulturne dediščina manjšin, vključno s številčno manjšimi manjšinami in zagotoviti primernejše ravnotežje med potrebami in namenskimi sredstvi;
- zagotoviti primerno kadrovske in finančno podporo Uradu za promocijo enakih možnosti in za boj proti rasni diskriminaciji (UNAR), kar naj bi temu telesu omogočilo učinkovito in neodvisno opravljanje dela; nadaljevati z obstoječimi prizadevanji za ustanovitev nacionalne institucije za zaščito človekovih pravic, skladno z določili Pariških načel;
- povečati zavest v javnosti, vključno s predstavniki oblasti, agencijami, ki so zadolžene za izvajanje zakonodaje, s sodstvom in s sredstvi javnega obveščanja, glede človekovih pravic, zakonskih določil o zaščiti na področju obrambe pred diskriminacijo ter o možnih protiukrepih; spodbujati medsebojno razumevanje in spošto-

vanje, še zlasti do pripadnikov ranljivih skupin, kot so Romi in Sintimi, priseljenci, azilanti in prosilci za azil; nadaljevati z zagotavljanjem, da bodo oblasti s pomočjo oseb, ki jih za to pooblašča zakon, dejansko preiskovale, preganjale in ustrezno sankcionirale vsako kršitev človekovih pravic;

Dostop do radijskih in TV sporedov

- sprejeti ukrepe za odpravo omejitev – vključno za Slovence na nekaterih predelih dežele Furlanije Julijske krajine – ustreznega pristopa pripadnikov jezikovnih manjšin do radijskih in televizijskih sporedov v njihovih jezikih; nameenjati posebno pozornost potrebam pripadnikov številčno manjših manjšin na področju medijev, vključno s tiskanimi mediji;
- sprejeti dejanske ukrepe za odpravo pomanjkljivosti glede javne rabe manjšinskih jezikov, posebno kar zadeva krajevne upravne oblasti, in glede dvojezičnih oziroma večjezičnih topografskih napisov, v skladu z državno zakonodajo in z načeli okvirne konvencije;

Obnoviti šolo v Špetru

- sprejeti učinkovitejše ukrepe za povečanje razpoložljivosti učiteljev in učbenikov za manjšinsko izobraževanje in nadaljevati z razvijanjem poučevanja jezikov manjšin oziroma v jezikih manjšin, vključno s sprejetjem ustreznih ukrepov in z dejansko podporo zagotavljanju ustreznega vzdrževanja in primerne šolskih poslopij, še zlasti v zvezi z dvojezično slovensko-italijansko šolo v Špetru (glede tega so v opombi zapisali, da je treba opozoriti, da so italijanske oblasti zagotovile 1,9 milijona evrov za obnovo, zaradi protipotresne varnosti, poslopja svojezične slovensko-italijanske šole v Špetru, ki naj bi jo ponovno odprli v septembru 2013); povečati s pomočjo učbenikov in drugih učnih pripomočkov zavest javnosti o jezikih in kulturah jezikovnih manjšin ter Romov in Sintov;
- okrepiti ukrepe za zagotovitev enakega dostopa do izobraževanja in sploh izboljšati stanje otrok Romov in Sintov v izobraževalnem sistemu;
- utrditi dejansko sodelovanje pripadnikov manjšin v javnem življenju, tako na krajevni in deželni ravni kot tudi v državnem merilu in učinkoviteje promovirati prisotnost teh oseb v javnih skužbah, v voljenih telesih in v telesih, ki so zadolžena za družbeno in gospodarsko načrtovanje; upoštevati možnost oblikovanja posebnega koordinacijskega telesa za zaščito manjšin na vladni ravni;
- okrepiti ukrepe za zagotovitev dejanskega sodelovanja Romov in Sintov v javnem življenju, vključno z nadgraditvijo obstoječega mehanizma za posvetovanje z Romi in Sintimi o politiki in o ukrepih, ki njih zadevajo.

Dokument se konča s pozivom italijanski vladi, naj nadaljuje dialog s svetovalnim odborom Sveta Evrope in naj sproti seznanja svetovalni odbor z ukrepi, ki bi jih sprejela v odgovor na zgoraj navedene zaključke in priporočila.

Hladnejši atlantski tokovi v visokih legah bodo v prihodnjih dneh oplazili Alpe, kjer bo vreme zaradi tega začasno bolj nestanovitno. V ostalih predelih dežele pa bo prevladovala vremenska stanovitnost, toplo in soparno bo. Nad Britanskim otočjem in Skandinavijo je ciklonsko območje, nad večjim delom Evrope pa je območje enakomernega zračnega tlaka. V višinah priteka k nam tople in razmeroma suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 5.53 in zahaja ob 20.28
 Dolžina dneva 14.35

LUNINE MENE
 Luna vzhaja ob 21.41 in zahaja ob 9.40

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.36 najnižje -46 cm, ob 13.36 najvišje 45 cm, ob 19.56 najnižje -20 cm, ob 24.54 najvišje 10 cm.
Jutri: ob 6.50 najnižje -34 cm, ob 14.06 najvišje 40 cm, ob 20.53 najnižje -18 cm.

BIOPROGNOZA
 Popoldne bo po nekaterih nižinah počutje poslabšala velika toplotna obremenitev, na severu države pa bodo najbolj občutljivi imeli manjše vremenske pogoje težave.

MORJE
 Morje je mirno, temperatura morja 25 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m 31	2000 m 15
1000 m 23	2500 m 12
1500 m 18	2864 m 9

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 8,5 in v visokogorju 9,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po nižinah in ob obali bo jasno ali pretežno jasno, pihali bodo krajevni vetrovi, ki bodo čez dan ob obali lahko tudi močni; zlasti proti večeru bo soparno. V gorah bo večinoma pretežno jasno z možnostjo pooblačitev in kakšne plohe ali nevihte zlasti v Karniji. Pretežno jasno bo. Ponekod bo zapihal južni do jugozahodni veter. Najvišje jutranje temperature bodo od 14 do 19, najvišje dnevne od 29 do 36 stopinj C.

Po nižinah in ob obali bo jasno ali pretežno jasno, čez dan bodo ob obali pihali tudi močni krajevni vetrovi, zlasti proti večeru bo soparno. V gorah bo pretežno jasno do spremenljivo z možnostjo večjih pooblačitev in posameznih ploh ali neviht zlasti v Karniji. Po vsej deželi bo zjutraj jasno do pretežno jasno; čez dan se bo v gorah pooblačilo, kjer bodo v popoldanskih urah možne krajevne nevihte. Po nižinah in ob obali bo čez dan pretežno jasno, pihal bo zmeren južni veter, toplo in soparno bo, možna bo kakšna posamezna krajevna nevihta.

ZDA - Ker se je njen lastnik izrekel proti istospolnim porokam Homoseksualci s poljubljanjem proti verigi hitre prehrane Chick-fil-A

Istospolne poroke so vroča tema tudi v predsedniški volilni kampanji

ANSA

LOS ANGELES - Pred restavracijami s hitro prehrano Chick-fil-A širom po ZDA se je v petek zbralo več tisoč homoseksualcev in s poljubljanjem pred vhodom protestiralo proti odkritemu nasprotovanju šefa verige istospolnim porokam. Pod petico na spletni strani se je podpisalo več kot 14.000 ljudi.

Veriga restavracij s hitro prehrano Chick-fil-A je družinsko podjetje z več kot 1600 poslovalnicami, večinoma na jugu ZDA. Tako kot po piščančjih zrezkih in sendvičih je znana po svoji krščanski usmerjenosti. Njihove restavracije so ob nedeljah vedno zaprte.

Predsednik uprave družbe Dan Carthy je v zadnjem času večkrat javno priznal, da je proti istospolnim porokam. Te so dovoljene v šestih ameriških zveznih državah in so vroča tema predvolilne kampanje. Medtem ko sedanjí predsednik Barack Obama istospolne poroke podpira, jim republikanski kandidat Mitt Romney nasprotuje.

Potem ko je Carthy nedavno v radijskem intervjuju dejal, da ZDA "kar kličejo po božji sodbi", s tem ko omogočajo istospolne poroke, se je nanj vsul nov plaz kritik homoseksualnih organizacij.

V znak podpore je republikanski politik in medijska osebnost Mike Huckabee pred dneva dneva oklical "dan spoštovanja Chick-fil-A". Na ta dan se je v restavracije zgrnilo veliko število njihovih podpornikov, zaradi česar je imelo podjetje rekordno prodajo.

Dan kasneje, v petek, so na pobudo odgovorili aktivisti za pravice istospolno usmerjenih in ga oklicali za "dan istospolnih poljubov". Na ta dan so se geji in lezbijke pred restavracijami Chick-fil-A javno poljubljali.

"Državi in družbi Chick-fil-A želimo pokazati, da je naša ljubezen prav tako veljavna, prav tako resnična in prav tako dobra kot heteroseksualna," je po navedbah francoske tiskovne agencije AFP pojasnil organizator shoda v Dalasu. (STA)

NEMČIJA - Daroval naj bi jo danes Pastor pripravlja erotično mašo

BERLIN - Evangeličanski duhovnik v nemškem Wiesbadnu je za danes povabil k "erotični maši". S tem želi po lastnih navedbah dokazati, da cerkev ni sovražna do spolnosti in erotike. "Rad bi, da ljudje spoznajo, da je človeška seksualnost dana od Boga in da jo moramo izživeti," je povedal za nemško tiskovno agencijo dpa.

Na slovesnosti, ki jo je poimenoval "V vinogradu ljubezni", namestnik evangeličanskega duhovnika Ralf Schmidt iz mestne četrti Mainz-Kastel "odkriti" spregovoriti o spolnosti ter z glasbo, plesom in vonjavami "nagovoriti vse čute".

Pri tem naj se ne bi izogibal niti opolzkih besedam. "Ves svet, tudi moji učenci, govori o fukanju in takšne besede bodo tudi v pridigi," je pojasnil. Bo pa k tem robotim izrazom dodal "lepše besede za opisovanje spolnosti".

Že sama napoved dogodka je nalletela na velik medijski odmev, na katera duhovnik, kot je dejal, ni raču-

RALF SCHMIDT

nal. S pristojnimi cerkvenimi oblastmi naj bi bila dorečena le okvirna oblika maše, s tem da tamkajšnji dostojanstveniki zagotavljajo, da Schmidt zaupa. "V osnovi se evangelij nanaša na vsa življenjska področja, tudi spolnost in erotiko," so sporočili iz evangeličanske cerkve v Hessnu in Nassau.

Takšna maša ni prva. Že leta 2007 je duhovnik na cerkvenem zboru v Kölnu izvedel "erotično mašo" z glasbo in plesom. (STA)

VESOLJE - Prvo sondo naj bi izstrelili prihodnje leto Indijska vlada odobrila vesoljsko misijo na Mars

NEW DELHI - Indijska vlada je v petek odobrila vesoljsko misijo na Mars. Sonda naj bi proti rdečemu planetu izstrelili 26. novembra prihodnje leto, naslednjič pa spet maja 2018. Projekt naj bi stal na 80 milijonov ameriških dolarjev.

Iz Indijske organizacije za vesoljsko raziskovanje (ISRO) so pred dnevi sporočili, da bodo izstrelili orbitalno sondo, ki bo krožila okrog Marsa in preučevala njegovo atmosfero in geologijo. V orbito Marsa naj bi se utirila septembra 2014. Misija bi predstavljala pomemben korak za indijski vesoljski program, pri katerem za leto 2016 napovedujejo prvo indijsko vesoljsko misijo s posadko. Indija je svoj vesoljski program začela že leta 1963 ter razvija lastne satelite in rakete, da bi zmanjšala svojo odvisnost od tujih vesoljskih agencij. Septembra 2009 je indijski satelit Chandrayaan-1 odkril vodo na Luni, kar je povečalo ugled Indije med vesoljsko bolj uveljavljenih državami. Vendar je vesoljski program utrpel hud udarec, ko je decembra 2010 raketa s satelitom eksplodirala in nato strmoglavila v Bengalski zaliv. (STA)